

Haarlem

Reageren
antwoord@haarlem.nl

Meer informatie
www.haarlem.nl

Vragen
023 – 511 51 15

Gemeente Haarlem •

Rapportage onderzoek

Toekomst kermissen Grote Markt en Zaanenlaan

Motie Botsende Belangen

Rapportage onderzoek

Toekomst kermissen

Grote Markt en Zaanenlaan

Motie ‘Botsende Belangen’

Inhoud

Samenvatting.....	2
1. Aanleiding	6
2. Opzet onderzoek.....	7
Onderdelen onderzoek.....	7
Doelgroepen	7
Communicatie	8
3. Algemene informatie	9
Feiten en cijfers Haarlem	9
Onderzoek naar alternatieve locaties.....	12
Kermissen in de rest van Nederland, duur, periode attracties en locaties	12
4. Resultaten per doelgroep	14
Digipanel	14
Hulpdiensten.....	15
Exploitanten en kermisbonden	16
Bezoekers Zaanenlaan en Grote Markt	17
Organisatie / kermiscoördinatoren	17
Bloemencorso.....	18
Sociale Media.....	18
Doelgroepen Grote Markt	18
Omwonenden Grote Markt.....	18
Wijkraad Centrum	19
Ondernemers Grote Markt.....	19
Toeristen Grote Markt	22
Haarlem Marketing / VVV.....	22
Culturele instellingen	22
Doelgroepen Zaanenlaan.....	22
Omwonenden Zaanenlaan	22
Wijkraad Zaanenlaan/ werkgroep kermis.....	24
5. Voor- en nadelen van de onderzochte scenario's	26
Bijlage 1 Conclusies quickscan alternatieven voor kermisterrein(en)	28
Bijlage 2 Social media analyse kermissen 2017.....	31
Bijlage 3 Rapporten Digipanel, ESI en Crowd Professional.....	34

Samenvatting

Aanleiding

Voor u ligt de rapportage over het onderzoek naar de toekomst van de kermissen op de Grote Markt en de Zaanenlaan. Aanleiding voor dit onderzoek vormde de op 17 november 2016 ingediende motie 'Botsende Belangen op de kermis Zaanenlaan', waarin het college is gevraagd een visie te geven over de toekomst van de kermis op de Zaanenlaan¹. Hierbij is gevraagd verschillende scenario's te onderzoeken met betrekking tot de Haarlemse kermissen. Daarbij werd gedacht aan:

- het eventueel verplaatsen van de kermissen,
- het op enige wijze inperken ervan, en ten slotte
- het in stand houden van de huidige situatie.

Verder is gevraagd alle betrokken partijen in het onderzoek mee te nemen alsmede de evaluaties van de afgelopen edities.

Doel van deze rapportage

Deze rapportage bestaat voor een deel uit een inventarisatie van de meningen die zijn gepeild onder de leden van de betrokken doelgroepen. Deze meningen zijn in beeld gebracht zodat college en raad deze kunnen meewegen in hun besluitvorming over de toekomst van de kermissen. Het literatuuronderzoek (feitelijke informatie, evaluaties, verslagen projectgroep grote evenementen, veiligheidsrapporten etc) heeft als doel om te bezien wat er in de afgelopen jaren aan knelpunten is geconstateerd en hoe en in welke mate daar oplossingen voor zijn gevonden en of er eventueel andere zaken verbetering behoeven.

Opgemerkt wordt dat dit rapport geen uitgewerkte aanbevelingen bevat, maar het de uitkomsten van deze interviews betreft. In het bijgaande raadsvoorstel worden voorstellen gedaan ten aanzien van mogelijke aanpassingen.

Weergave meningen ondervraagden over de kermissen op hoofdlijnen

Kermis Grote Markt

- Omwonenden en de wijkraad zijn overwegend negatief. Niet zozeer vanwege overlast in de eigen woning, maar veelal omdat men andere behoeften heeft ten aanzien van (evenementen op) de Grote Markt.
- Ondernemers zijn overwegend negatief. Zij hebben andere behoeften en ideeën t.a.v. de Grote Markt. Ook wordt derving van omzet genoemd, zowel door horeca als door winkeliers.
- Toeristen zijn veelal negatief, zien het plein liever zonder de kermis. De kermis is niet het doel van het bezoek aan Haarlem. De exploitant van het reuzenrad gaf aan enthousiaste toeristen te ontvangen.
- De organisator van de kermis is van mening dat de kermis (attracties) en de uitstraling daarvan op de Grote Markt vanaf 2004 steeds verder zijn verbeterd.
- Het bezoekende publiek is overwegend positief.

Kermis Zaanenlaan

- Veel omwonenden zijn positief: men is gehecht aan de traditie. Een beperkte groep omwonenden (met name woonachtig dichtbij grotere attracties) ervaart overlast in de vorm van geluids- en lichtoverlast, verkeersoverlast en onrust door groepjes jongeren.

¹ Het college heeft bij de behandeling van deze motie aangegeven dat het wenselijk is het in te stellen onderzoek niet te beperken tot de kermis op de Zaanenlaan, maar de kermis op de Grote Markt hier ook bij te betrekken.

- De werkgroep kermis Zaanenlaan staat negatief tegenover de kermis op de Zaanenlaan. De werkgroep heeft meermaals aangedrongen op verbeteringen op het gebied van veiligheid, bestrijding van overlast voor de buurt en reductie van geluid.
- Er is volgens de organisator van de kermis Zaanenlaan veel aandacht geweest voor verbetering van de veiligheidsaspecten en het terugdringen van overlast voor de omwonenden als gevolg van deze kermis.

Totaalbeeld beide kermissen

- Het Digipanel² laat zien dat 44% van de panelleden zelf een bezoek brengt aan de kermis; 52% van alle respondenten is positief, 35% is neutraal en 13% staat negatief tegenover de kermis.
- Voor exploitanten is Haarlem een voorbeeldkermis, waar ze graag komen. Ze zien weinig in verplaatsen of inkorten. Samenwerking van exploitanten onderling en met kermiscoördinator wordt als positief ervaren.
- Hulpdiensten uiten hun zorgen ten aanzien van de beheersbaarheid van de kermissen. Deze zorgen hebben betrekking op de veiligheid van de attracties (geen bevoegdheid van de gemeente), de bereikbaarheid van de kermis (en omgeving) en de indeling van de terreinen. Tegelijk is er begrip voor de behoefte aan kermis in de stad.
- Jaarlijks brengen in totaal naar schatting³ rond de 150.000 mensen een bezoek aan de kermissen.

Het onderzoek dat in de afgelopen periode heeft plaatsgevonden heeft laten zien dat er een behoefte bestaat aan kermis in Haarlem. Er komen bezoekers op de kermissen af, exploitanten zijn tevreden met de gang van zaken in Haarlem, het Digipanel laat zien dat er behoefte is aan kermis en een groep omwonenden geeft aan positief te zijn ten aanzien van de kermis. Tegelijk zijn er doelgroepen die op verschillende manieren overlast ervaren. Dit kan zijn door de derving van inkomsten voor ondernemers, de negatieve impact die de kermis heeft op het dagelijks leven, of simpelweg het feit dat een kermis in de weg staat en men er niets mee heeft.

Onderzoek naar alternatieve locaties

Er zijn 16 alternatieve locaties bekeken, deze zijn deels voorgelegd door het Digipanel en deels door de gemeente zelf voorgesteld. De afdeling Ruimtelijk Beleid heeft de lijst vervolgens beoordeeld op de ruimtelijke inpasbaarheid. Daarnaast heeft de afdeling Veiligheid een beoordeling gemaakt op basis van de veiligheidsaspecten en tenslotte is er vanuit de invalshoek van de organisatie van de kermissen een beoordeling opgesteld. De verschillende invalshoeken die in de beoordeling zijn meegenomen worden hier toegelicht:

- ruimtelijke inpasbaarheid: ingeschatte effecten op het gebied van geluid, geur, licht, parkeren, groen, ontsluiting, economie en veiligheid.
- veiligheidsaspecten: ingeschatte effecten op het gebied van ondergrond, calamiteitenroutes, bereikbaarheid en de aanwezigheid van (hinderlijke) objecten (bomen, gasleiding) en de beschikbaarheid van ruimte.

² Het digipanel bestaat uit een vaste groep Haarlemmers die digitaal wordt bevraagd over verschillende zaken die de gemeente Haarlem en haar inwoners aangaan. Zij zijn voor dit onderzoek bevraagd over hun ervaringen met de kermissen.

³ Het aantal bezoekers is nooit officieel gemeten. Het aantal van 150.000 bezoekers betreft een schatting. ESI heeft eerder een schatting gemaakt van 100.000 bezoekers op de Zaanenlaan. Vermoedelijk ligt het aantal op de Grote Markt lager dan het aantal op de Zaanenlaan.

- organisatorische aspecten: met name de draagkracht van het terrein, de bereikbaarheid en de al dan niet centrale ligging van het terrein.

De 16 onderzochte locaties zijn: Reinaldapark, Veerplas, Andalusië parkeerplaats, Kadijklaan voor zwembad, Bouwlocatie Boerhaavepoort (Louis Pasteurstraat / Floris van Adrichemlaan), Dreef, Gedempte Oude Gracht, Amsterdamsevaart, Hoek Kleverlaan / Jan Haringstraat, Willem van Outhoornlaan bij sporthal, Schoterbos / Mr. J. Gerritzlaan, St. Jorisveld, Nelson Mandelapark, IJsbanaanlaan, Bij Ikea, Nieuwe Energie.

Er valt te concluderen (zie bijlage 1) dat geen van de locaties op alle vlakken geschikt is, waardoor er geen positief advies is gegeven om een andere locatie geschikt te maken voor het houden van de jaarlijkse kermis. Overigens wordt opgemerkt dat als de Zaanenlaan nu als nieuwe locatie op deze onderdelen zou zijn getoetst, deze locatie ook niet in aanmerking zou komen, vanwege het feit dat deze midden in een woonwijk ligt. Deze kermis heeft echter een lange traditie en draagvlak in de buurt. Er is door de gemeente in de afgelopen jaren bovendien veel geïnvesteerd op het gebied van verbetering van de veiligheid en beperking van overlast. Voor wat betreft de Grote Markt zijn er vanuit de invalshoek ruimtelijke inpasbaarheid geen negatieve aspecten benoemd.

Uitwerking implicaties gevraagde te onderzoeken scenario's op basis van de motie Botsende Belangen in het kort.

Gevraagd scenario: De mogelijkheid tot het verplaatsen van de kermissen (één of beiden);

Het verplaatsen van de kermis kan worden overwogen, maar tegelijk laat het onderzoek naar de alternatieve locaties zien dat geen van de voorgestelde locaties op alle vlakken geschikt is.

	Voordelen	Nadelen
Grote Markt	Positief voor deel horeca & ondernemers, toeristen	Verdwijnen van kermis op een traditionele en centrale plek
Zaanenlaan	Overlast voor beperkte groep omwonenden is weg	Traditie gaat verloren; Investerings (o.a. veiligheidsmaatregelen, voorzieningen) in verbeteringen verloren

Gevraagd scenario: Het inperken van de omvang of tijdsduur van de kermissen;

Op dit scenario zijn meerdere varianten denkbaar, zoals het inperken van de omvang, van de tijdsduur, de omvang én de tijdsduur, en eventueel kan ook worden gekeken naar de samenstelling of aard van de kermis. De tijdsduur kan in dagen worden ingeperkt, maar het is bijvoorbeeld ook mogelijk om de kermis eerder op de dag te sluiten. De voor- en nadelen van deze scenario's zijn lastig in kaart te brengen, omdat het afhankelijk is van keuzes die worden gemaakt. Enkele voorbeelden:

- Bij het inperken van de omvang van de kermis zullen voor- en nadelen voor verschillende groepen afhankelijk zijn van welke attracties verdwijnen. Een paar specifieke (grotere) attracties zorgen bijvoorbeeld op de Zaanenlaan voor overlast bij een groep omwonenden. Het maakt dus zeer uit of die attracties verdwijnen, of andere. Tegelijk zou het weghalen van die grotere attracties voor de exploitanten en voor het succes van de kermis niet positief zijn, omdat die attracties juist het publiek trekken.
- Het inperken van de tijdsduur in dagen zal vermoedelijk op de Grote Markt door de horeca positief worden ontvangen. Daarbij is het voor hen wel van belang of bijvoorbeeld Koningsdag 'vrij' komt, zodat dan andere initiatieven kunnen worden ontplooid, of dat er

doordeweekse dagen vrij vallen. Tegelijk zijn weekend- en feestdagen ook voor de kermisexploitanten juist de hoogtijdagen.

Het inperken (in omvang, dan wel tijdsduur) heeft de volgende voor- en nadelen:

	Voordelen	Nadelen
Algemeen	Overlast die wordt ervaren door verschillende groepen is van kortere duur (inperken tijdsduur) of geldt voor een minder grote groep (inperken omvang).	Minder gelegenheid voor bezoekers om naar kermis te gaan (tijdsduur) of minder keuze in attracties (omvang).

Gevraagd scenario: Het in stand houden van de huidige situatie.

Gelet op de meningen van de verschillende doelgroepen op de Grote Markt, de ervaren overlast van sommige direct omwonenden bij de Zaanenlaan en de bedenkingen van de hulpdiensten, lijkt deze optie niet reëel.

Overwegingen:

- Duidelijk is dat het niet mogelijk is alle doelgroepen tevreden te stellen. Wel is een aantal maatregelen denkbaar om met het aanhouden van de bestaande locaties, toch een deel van de betrokkenen deels tegemoet te komen. Daarbij kan worden gedacht aan het inkorten van de duur van de kermis op de Grote Markt en een vroegere sluitingstijd voor de kermis Zaanenlaan.
- Geadviseerd wordt na te denken over de verschillende rollen van gemeente (organisator, vergunningverlener en handhaving) bij de kermissen. De rol van organisator enerzijds en vergunningverlening en handhaving anderzijds zouden in verschillende (ambtelijke) handen moeten worden gegeven. Dit, om de (schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken wordt de aanleiding van dit onderzoek weergegeven (hoofdstuk 1), de opzet van het onderzoek wordt besproken (hoofdstuk 2), waarbij de verschillende doelgroepen en onderdelen worden toegelicht. In het derde hoofdstuk wordt algemene, feitelijke informatie over de kermis verstrekt en vervolgens worden de resultaten per doelgroep (hoofdstuk 4) besproken. Tot slot volgt een uitwerking van verschillende afwegingen die kunnen worden gemaakt per scenario (hoofdstuk 5).

1. Aanleiding

De kermissen zijn in de gemeente Haarlem een terugkerend thema in de raad. Op 17 november 2016 diende de gemeenteraad van Haarlem de motie ‘Botsende Belangen’ in. Hierin werd het college het volgende gevraagd:

- een visie te ontwerpen op de toekomst van de kermis op de Zaanenlaan;
- daarin verschillende scenario’s te ontwikkelen, waarbij in ieder geval het verplaatsen van de kermis, het inperken daarvan en het in stand houden van de huidige situatie worden meegenomen;
- de betrokken partijen zoals genoemd in de ontwikkeling van de scenario’s te betrekken, zodat voldoende draagvlak ontstaat bij de belanghebbenden;
- de evaluaties van de afgelopen edities ook mee te laten wegen;
- een en ander uiterlijk in maart 2017 ter advisering voor te leggen aan de gemeenteraad”.

Het college heeft bij de bespreking van deze motie aangegeven dat het wenselijk is het in te stellen onderzoek niet te beperken tot de kermis op de Zaanenlaan, maar de kermis op de Grote Markt hier ook bij te betrekken. Het college gaf daarbij aan dat maart 2017 als oplevering van het onderzoek om redenen van zorgvuldigheid niet haalbaar werd geacht.

Bij bespreking van de motie ‘Botsende Belangen’ in de gemeenteraad op 17 november 2016 werd het volgende gezegd:

‘Op de kermis botsen niet alleen de auto’s maar ook de belangen. Daar komt dan de rol van deze raad aan de orde, want waar de belangen botsen, daar wordt aan de raad gevraagd sturing te geven. Wij willen dat alleen doen op het moment dat we dat kunnen op basis van inhoudelijke argumenten. Die argumenten moeten zorgen dat wij die belangen op een zorgvuldige wijze kunnen afwegen.’

Het doel van deze rapportage is om een overzichtelijke weergave te geven van de verschillende belangen, ervaringen en meningen van betrokkenen en daarnaast een overzicht van de feiten. Hiermee kan de gemeente Haarlem een afweging maken. Het rapport heeft geen waarheidsvinding als doel, de meningen en beleving van betrokkenen zijn onderzocht en weergegeven. Ieder heeft zijn of haar eigen waarheid, de vraag uit de motie was dan ook om alle *meningen* van betrokkenen te peilen. Het rapport bevat daarnaast informatie over feiten en cijfers, bevindingen uit evaluaties van voorgaande jaren, een bespreking van de scenario’s en ten slotte een aantal conclusies en aanbevelingen.

Bij de onderzoeken dienen de volgende partijen betrokken te worden:

- Omwonenden, wijkraden en nabij gelegen horeca- en andere bedrijven;
- kermisexploitanten;
- bezoekers;
- toeristen (kermis Grote Markt);
- organisatie Bloemencorso (kermis Grote Markt);
- politie en handhavers.

Naast het onderzoek bij de genoemde groepen is eveneens een behoeftepeiling uitgevoerd onder een deel van de Haarlemse bevolking (Omnibusonderzoek – het Digipanel). De mening van alle betrokken partijen wordt in deze rapportage weergegeven en de voor- en nadelen van de genoemde scenario’s worden in kaart gebracht.

2. Opzet onderzoek

Het onderzoek bestaat uit verschillende onderdelen en verschillende doelgroepen zijn betrokken. In dit hoofdstuk worden de verschillende onderdelen en doelgroepen benoemd.

Onderdelen onderzoek

Feiten en cijfers

Om een duidelijk beeld van de feitelijke situatie te geven, zijn relevante gegevens over de kermis in kaart gebracht. Hier komt informatie aan bod over onder andere de grootte en omvang van de kermissen, aantallen bezoekers, incidenten, vergelijking met andere kermissen in Nederland. Ook zijn uitkomsten van eerdere evaluaties en maatregelen die in het verleden zijn getroffen meegenomen.

Alternatieve locaties

Aan de afdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer (GOB) van de gemeente is gevraagd een opgave te doen van terreinen binnen de gemeente die qua oppervlak groot genoeg zijn om als alternatief voor de huidige kermislocaties te dienen. Deze suggesties, samen met de suggesties die door het Digipanel zijn gegeven, zijn verwerkt in een matrix. Deze matrix is per locatie gevuld met informatie over de draagkracht van het terrein, de bereikbaarheid, de ligging in of buiten een woonwijk. Ook zijn de locaties beoordeeld vanuit het oogpunt van veiligheid en vanuit de invalshoek van de organisatie van de kermissen. Hieruit volgt of een locatie geschikt of ongeschikt is (zie bijlage 1).

Doelgroepen

Omnibusonderzoek

Er is een omnibusonderzoek uitgevoerd waarbij aan het Digipanel van de gemeente Haarlem een aantal vragen over de beleving van de huidige kermissen is gesteld. Deze vragen hadden betrekking op de behoefte aan de kermis, de mening van het panel over het gekozen moment voor de kermissen, de openingstijden, de huidige locaties en de duur van de kermissen. Daarnaast konden de deelnemers over al deze zaken hun opmerkingen en suggesties kwijt. Hierop hebben bijna 1500 mensen gereageerd, dit is 63% van de deelnemers aan het bestaande Digipanel.

Hulpdiensten

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de politie, brandweer en GHOR.

Exploitanten

Er hebben gesprekken plaatsgevonden met twee exploitanten. Daarnaast is er gesproken met de voorzitter van de Nederlandse Kermisbond en met twee bestuursleden van de Nationale Bond van Kermisbedrijfhouders (BOVAK).

Organisatie kermis

Er is gesproken met de kermiscoördinator van de gemeente Haarlem en diens assistent. Zij hebben feitelijke informatie verschaft, ook is gesproken over de haalbaarheid van de verschillende scenario's.

Bloemencorso

Tevens heeft er een gesprek plaatsgevonden met de organisatie van het Bloemencorso. Het Bloemencorso valt samen met de kermis op de Grote Markt en heeft in het verleden plaatsgevonden op de Grote Markt.

Bezoekers

Zowel op de Grote Markt als op de Zaanenlaan is gesproken met bezoekers van de kermis.

Omwonenden

Omwonenden in de omgeving van de Zaanenlaan en de Grote Markt zijn geïnterviewd. Hiervoor is aangebeld bij woningen in een afgebakend omliggend gebied, daarnaast zijn omwonenden (die zich

hiervoor naar aanleiding van een brief die zij hadden ontvangen hebben aangemeld) telefonisch geïnterviewd. Op deze manier heeft iedereen, die zijn of haar mening wilde geven, de kans daartoe gekregen. Met deze methode is er geen sprake van een representatieve steekproef, wel heeft het inzicht gegeven of en zo ja, in welke mate het onderwerp leeft onder de omwonenden. Bij deze doelgroep geeft het rapport *kwantitatieve duiding*, de gesprekken hebben een goed inzicht gegeven in enerzijds de vorm van overlast die wordt ervaren, anderzijds in het plezier dat men beleeft aan de kermissen.

Omwonenden Grote Markt

Rondom de Grote Markt is met 17 respondenten gesproken. Van deze 17 respondenten hadden 12 omwonenden zich naar aanleiding van de brief gemeld, de overige respondenten zijn aan de deur benaderd. Hierbij is geprobeerd om in iedere straat in het gemarkeerde gebied een aantal huishoudens te benaderen. Dit is niet gelukt, er waren bijna 20 (delen van) straten in de omgeving van de Grote Markt geselecteerd.

Omwonenden Zaanenlaan

Rondom de Zaanenlaan is met 66 respondenten (of soms huishoudens) gesproken. Van deze 66 respondenten hebben 36 mensen zich naar aanleiding van de brief gemeld, de overige respondenten zijn aan de deur benaderd. Ook hierbij is geprobeerd om in iedere straat ten minste een aantal huishoudens te benaderen. Vanuit iedere straat in het geselecteerde gebied zijn reacties opgenomen.

Wijkraden

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met een vertegenwoordiger van de wijkraad centrum binnenstad en met vertegenwoordigers van de wijkraad sterrenbuurt, die eerder de werkgroep kermis (Zaanenlaan) vormden.

Ondernemers Grote Markt

De ondernemers in de omgeving van de Grote Markt hebben, net als de omwonenden een brief ontvangen waarin staat dat zij zich konden aanmelden voor een telefonisch interview. Naast de ondernemers waarmee via deze weg gesproken wordt, is er ook met enkele koepels van ondernemers gesproken en met de organisatie van het bloemencorso. Ook is gesproken met de centrummanager.

Toeristen

Gedurende de kermis op de Grote Markt zijn toeristen op en in de omgeving van de Grote Markt op verschillende tijdstippen bevraagd.

Communicatie

Omgevingsanalyse tijdens de kermissen

De afdeling communicatie heeft tijdens de kermissen een omgevingsanalyse uitgevoerd, waarbij sociale media zijn gemonitord. Deze analyse is in de bijlagen opgenomen.

Website

Op de website van de gemeente Haarlem (<https://www.haarlem.nl/grote-markt-onderzoek-kermis/>) is gedurende het onderzoek informatie beschikbaar gesteld voor belangstellenden.

3. Algemene informatie

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de feitelijke, algemene informatie ten aanzien van de kermissen in Haarlem. De feiten en cijfers, waarbij het gaat over de kermissen in Haarlem, maar ook informatie over andere kermissen in Nederland is opgenomen. Dit hoofdstuk is opgenomen om een beter beeld te krijgen van *waar we het nu over hebben*. Af en toe zijn stellingen gedaan als ‘de kermis wordt steeds verder uitgebreid’, ‘de gemeente zal er wel veel aan verdienen’, ‘er is veel onrust in de avonden’, et cetera. Dit waren uitspraken van betrokkenen uit de doelgroepen. Het doel van dit deel van de rapportage is niet om af te doen aan deze uitspraken en meningen van mensen, wel heeft dit hoofdstuk als doel deze uitspraken met behulp van de feitelijke gegevens in perspectief te plaatsen.

Feiten en cijfers Haarlem

De omvang van de kermissen

De omvang van de kermis op de Zaanenlaan is de afgelopen jaren ongewijzigd. In 2009 is de omvang van het kermisterrein vastgesteld door het college. Jaarlijks, voor zover bekend sinds 1990, staan er ongeveer 40 attracties op de Zaanenlaan. De omvang van de kermis (de ingenomen ruimte door de kermis in m²) is de afgelopen zeven jaren gelijk gebleven. Op de Zaanenlaan is in 2009 het stukje grasveld (hoek Zaanenlaan/Orionweg) met attracties voor de kinderen er bij gekomen. De omvang (in oppervlak en in aantal attracties) van de kermis op de Grote Markt is zover bekend sinds voor de Tweede Wereldoorlog ongewijzigd.

Duur van de kermis

Op pagina 13 is een overzicht opgenomen van de duur van de kermissen in Haarlem, samen met de duur van kermissen in andere plaatsen in Nederland. De kermis op de Grote Markt staat al geruime tijd (zeker 20 jaar) 15 à 16⁴ dagen, de kermis op de Zaanenlaan duurt 12 dagen, met uitzondering van 2016, toen duurde de kermis eenmalig 13 dagen. De kermis aan de Zaanenlaan is geopend van 14.00 uur tot 23.00 uur, op zondag vanaf 13.00 uur. Tijdens Koningsdag opent de kermis vroeger en op 4 mei sluit de kermis om 18.00 uur. De kermis op de Grote Markt is geopend van 12.00 uur tot 23.00 uur. In het weekend (vrijdag en zaterdag) sluit de kermis om 24.00 uur.

Bezoekersaantallen

De inschatting is dat er in 2017 circa 150.000⁵ bezoekers naar de beide kermissen zijn gekomen, voornamelijk afkomstig uit Haarlem en de regio. Deze aantallen zijn nooit officieel gemeten, het betreft een inschatting.

De attracties door de jaren heen

Een groot deel van de attracties op de beide kermissen keren jaarlijks terug, naar schatting 80%. Belangrijke wijzigingen van de afgelopen jaren voor de Grote Markt waren het verdwijnen van de botsauto's (autoscooters) en de Booster (een attractie bestaande uit een rechtopstaande mast, waaraan een grote arm is bevestigd. Aan de uiteinden van de arm is een gondel bevestigd waarin mensen plaatsnemen. Deze arm kan draaien, de gondels kunnen tollen). In plaats van de Booster is (op verzoek van de horeca) het reuzenrad op de Grote Markt gekomen. De reden hiervan was dat de Booster veel overlast gaf.

⁴ Omdat de exploitanten de organisatie van de gehandicaptendag voor hun rekening hebben genomen is er 1 draaidag (dag 16) bij gekomen. De kermis draait op deze dag uitsluitend voor de gehandicapten en is 's avonds dicht.

⁵ Het aantal bezoekers is nooit officieel gemeten. Het aantal van 150.000 bezoekers betreft een schatting. ESI heeft eerder een schatting gemaakt van 100.000 bezoekers op de Zaanenlaan. Vermoedelijk ligt het aantal op de Grote Markt lager dan het aantal op de Zaanenlaan.

Op de Zaanenlaan is de belangrijkste verandering in (opstelling van) attracties dat de attracties met bakapparatuur verplaatst zijn naar de parkzijde in verband met de brandveiligheid. In 2017 was dit voor 1 attractie met bakapparatuur niet het geval, wel stond deze verder dan de minimaal vereiste 5 meter van een woning.

Overzicht van maatregelen die door/ in opdracht van de organisator zijn getroffen de afgelopen jaren

De afgelopen jaren zijn er diverse maatregelen getroffen. Sommige maatregelen hebben specifiek betrekking op een van de beide kermissen in Haarlem, andere maatregelen zijn op beide kermissen van toepassing. Het gaat hierbij om veiligheidsmaatregelen, maar ook om maatregelen die genomen zijn om omwonenden of ondernemers tegemoet te komen. Dit overzicht van maatregelen is niet uitputtend.

- Geluidsniveau; sinds 1990 wordt de muziek op de beide kermissen centraal geregeld en is het muziekniveau begrensd. Op de Zaanenlaan worden ook de bassen gedempt.
- Bewonerstelefoon is rond 2002 ingevoerd, dit nummer is 24 uur per dag bereikbaar tijdens kermisperiode voor omwonenden.
- Tot circa 2010 sloot de kermis op de Zaanenlaan op vrijdag, zaterdag en Konings-/Koninginnedag om 00.00 uur. Nu sluit de kermis op alle dagen om 23.00 uur, waarbij om 22.00 uur de muziek zachter gaat. De Grote Markt is op vrijdag-, zaterdagavond, de avond voor Koningsdag en op Koningsdag zelf tot 00.00 uur geopend. De andere dagen sluit de kermis om 23.00 uur.
- De woonwagens van de exploitanten zijn van de Orionweg verplaatst naar de IJsbaan in Haarlem in verband met de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de verkeerssituatie op de Orionweg.
- Er is meer ingezet op beveiliging (inhuur van Alpha Security), waardoor de inzet van de politie kon worden verminderd.
- Er zijn prullenbakken en toiletten geplaatst. Op de Zaanenlaan wordt 's avonds een ronde gemaakt om afval van de grond te verwijderen, indien nodig ook uit de tuinen.

De lasten en baten

Het uitgangspunt voor de gemeente is dat de kermis kostendekkend is. De afgelopen jaren zijn er extra kosten gemaakt in verband met de veiligheid van het evenement. Er is een rapport ten aanzien van de veiligheid opgesteld door het Event Safety Institute (ESI) en vervolgens heeft Crowd Professional een veiligheidsrapport geschreven voor de kermis op de Zaanenlaan, met aanbevelingen. Deze extra kosten hebben ervoor gezorgd dat er in 2016 een tekort was van circa €20.000. In 2017 zal er geen sprake meer zijn van een tekort. De kermis is voor de gemeente Haarlem, met de pachtopbrengsten, in principe kostenneutraal.

Economische aspecten

Een aantal economische aspecten in relatie tot de kermis (niet limitatief):

- Door een kermis te faciliteren/organiseren is het voor exploitanten mogelijk hun beroep uit te oefenen. Dit betekent werkgelegenheid voor exploitanten en medewerkers. Exploitanten geven aan dat de kermis in Haarlem voor hen 'goed loopt'.
- Er zijn geen exacte cijfers bekend, maar ondernemers in het centrum geven aan dat de omzet gedurende de kermis lager is (zie ook hoofdstuk 4 bij 'ondernemers Grote Markt').
- De inzet van politie en handhaving gedurende de kermis kost geld. Het bleek lastig om deze cijfers in beeld te brengen. Wel is aangegeven, zowel door organisatie als door de politie zelf, dat de inzet van de politie verminderd is nu steviger is ingezet op de beveiliging door Alpha Security. Deze partij wordt ingehuurd door de organisatie.

Incidenten in de afgelopen jaren

De cijfers van de politie geven aan dat er zich incidenten voordoen tijdens de kermissen. Deze incidenten worden geregistreerd en ieder incident wordt gerubriceerd. De incidenten betreffen diverse categorieën, bijvoorbeeld diefstal, bedreiging, mishandeling, aantasting openbare orde. De cijfers laten zien dat er een daling is in het aantal incidenten. Omdat de cijfers zoals ze nu beschikbaar zijn niet voldoende interpreteerbaar zijn vanwege onduidelijkheid over de directe relatie met de kermis, zijn deze

hier niet opgenomen. Alle incidenten worden geregistreerd die op, of in de buurt van de Grote Markt en de Zaanenlaan plaatsvinden. Het is niet duidelijk of de incidenten betrekking hadden op de kermis, of hier geen directe relatie mee hadden.

De organisatie geeft aan dat er zich in 2017 geen noemenswaardige incidenten hebben voorgedaan op de kermissen. De afgelopen 3 jaar zijn incidenten overigens ‘nagenoeg niet meer’ aan de orde. Reden hiervan is de inzet van Alpha Security en een betere afstemming met politie.

Evaluaties voorgaande jaren

In de Projectgroep Grote Evenementen (PGE, voorbereidend overleg voor grote evenementen, waar in- en externe adviseurs aansluiten) is de kermis jaarlijks, vanaf 2009, behandeld en geëvalueerd. In de jaren voor 2009 werd de kermis georganiseerd zonder dat er een vergunning voor werd vereist. Uit de evaluaties (periode 2011-2017) wordt duidelijk dat er jaarlijks leer- en verbeterpunten waren na de kermissen. De kermis is jaarlijks in de PGE geëvalueerd in aanwezigheid van de afdelingen Veiligheid en Handhaving, Vergunningen, Toezicht en Handhaving, de politie, vanaf 2014 de VRK/Brandweer en GHOR en de kermisorganisatie.

Evaluatiepunten die eruit sprongen:

- De afgelopen jaren had de indeling van het kermisterrein en de verbetering ervan de aandacht. Dit heeft geleid tot een indeling die nu optimaal is.
- De inzet van beveiliging en verkeersregelaars heeft de aandacht gehad; er is gezocht naar een bedrijf dat deze diensten goed kon leveren. Inmiddels is dit naar tevredenheid ingevuld.
- De aandacht ging uit naar overlastgevend attracties, zoals de botsauto's (autoscooters) en de Booster op de Grote Markt, die niet meer terug zijn gekomen.
- De sluitingstijden zijn door de jaren heen ook een punt van aandacht, in het bijzonder op de Zaanenlaan. Er is gepleit voor een sluitingstijd van 22.00 uur.
- Een (blijvend) punt van aandacht zijn sommige prijzen die te winnen zijn, zoals laserpennen, namaak vuurwapens, en dergelijke. Dit wordt niet toegestaan.
- De calamiteitenroute heeft de aandacht gehad. Op de Zaanenlaan werden in het verleden attracties geplaatst op de toegang tot zijwegen. Dit is aangepast, zodat de calamiteitenroute vrij is gekomen.
- In 2015 stond de overlast door jeugd centraal op de Zaanenlaan. Hiertoe zijn afspraken gemaakt met politie en is aandacht gekomen voor het opleggen van kermisverboden. Ook is Streetcornerwork betrokken.
- De verplaatsing van woonwagens van de Orionweg naar het terrein bij de Kennemer sporthal kwam in 2015 aan de orde, in verband met de veiligheid. Sinds 2016 staan de woonwagens inderdaad op het terrein bij de Kennemer sporthal.
- Op aanraden van de PGE wordt bij de verpachting een geldig keuringscertificaat van de attracties opgevraagd.
- Eerder werd in het reuzenrad op de Grote Markt geklommen, hierop zijn door de eigenaar maatregelen getroffen door het plaatsen van afzettingen.
- De samenwerking tijdens de schouw verliep in 2017 naar de mening van de organisatie en de adviserende diensten stroef; over verschillende punten die werden aangedragen door de schouwende partijen ontstond discussie. Hier zal nadere aandacht aan worden besteed vanuit de betrokken afdelingen bij de gemeente Haarlem.
- In bijna alle jaren is over het algemeen gesteld dat de kermis goed is verlopen.

Kermisorganisatie door gemeente

Ten aanzien van de kermissen heeft de gemeente Haarlem verschillende rollen: die van organisator, vergunningverlener en handhaver. Er zijn meerdere gemeenten in Nederland die zelf de organisatie

van de kermis in handen hebben. De BOVAK gaf aan dat dit niet problematisch hoeft te zijn. In sommige gemeenten zijn er goede kermiscoördinatoren vanuit de gemeente die zorgen voor een soepel verloop. Het kan ook zijn dat het verloop minder soepel is en in die gevallen zouden externe partijen de coördinatie en organisatie van de kermis beter kunnen verzorgen. Vanuit het kermiswezen is men tevreden over de kermiscoördinatie en – organisatie door de gemeente Haarlem.

Voor verschillende partijen in Haarlem (bijvoorbeeld de ondernemers, omwonenden en hulpdiensten) zou het helderheid geven wanneer de organisatie apart zou staan van de vergunningverlening en toezicht & handhaving. Dit straalt meer vertrouwen en neutraliteit uit. Om vermoedens van belangenverstrengeling tegen te gaan is het wenselijk om de rollen te scheiden.

Onderzoek naar alternatieve locaties

Er zijn 16 alternatieve locaties bekeken, deze zijn deels voorgelegd door het Digipanel en deels door de gemeente zelf voorgesteld. De afdeling Ruimtelijk Beleid heeft de lijst vervolgens beoordeeld op de ruimtelijke inpasbaarheid. Daarnaast heeft de afdeling Veiligheid een beoordeling gemaakt op basis van de veiligheidsaspecten en tenslotte is er vanuit de invalshoek van de organisatie van de kermissen een beoordeling opgesteld. De verschillende invalshoeken die in de beoordeling zijn meegenomen worden hier toegelicht:

- ruimtelijke inpasbaarheid: ingeschatte effecten op het gebied van geluid, geur, licht, parkeren, groen, ontsluiting, economie en veiligheid.
- veiligheidsaspecten: ingeschatte effecten op het gebied van ondergrond, calamiteitenroutes, bereikbaarheid en de aanwezigheid van (hinderlijke) objecten (bomen, gasleiding) en de beschikbaarheid van ruimte.
- organisatorische aspecten: met name de draagkracht van het terrein, de bereikbaarheid en de al dan niet centrale ligging van het terrein.

De 16 onderzochte locaties zijn: Reinaldapark, Veerplas, Andalusië parkeerplaats, Kadijklaan voor zwembad, Bouwlocatie Boerhaavepoort (Louis Pasteurstraat / Floris van Adrichemlaan), Dreef, Gedempte Oude Gracht, Amsterdamsevaart, Hoek Kleverlaan / Jan Haringstraat, Willem van Outhoornlaan bij sporthal, Schoterbos / Mr. J. Gerritzlaan, St. Jorisveld, Nelson Mandelapark, IJsbaanlaan, Bij Ikea, Nieuwe Energie.

Er valt te concluderen (bijlage 1) dat geen van de locaties op alle vlakken geschikt is, waardoor er geen positief advies is gegeven om een andere locatie geschikt te maken voor het houden van de jaarlijkse kermis. Overigens wordt opgemerkt dat als de Zaanenlaan nu als nieuwe locatie op deze onderdelen zou zijn getoetst, deze locatie ook niet in aanmerking zou komen, vanwege het feit dat deze midden in een woonwijk ligt. Deze kermis heeft echter een lange traditie en draagvlak in de buurt. Er is door de gemeente in de afgelopen jaren bovendien veel geïnvesteerd op het gebied van verbetering van de veiligheid en beperking van overlast. Voor wat betreft de Grote Markt zijn er vanuit de invalshoek ruimtelijke inpasbaarheid geen negatieve aspecten benoemd.

Kermissen in de rest van Nederland, duur, periode attracties en locaties

Om de situatie in Haarlem te kunnen vergelijken met andere plaatsen in Nederland is een overzicht opgesteld van het aantal dagen kermis en het aantal locaties in andere steden in Nederland (bronnen: www.kermis.nu en www.festipedia.nl). Er zijn talloze steden en dorpen waar kermissen worden georganiseerd. In deze lijst zijn verschillende steden in Nederland opgenomen. Tevens is gekeken naar plaatsen in de regio (Noord-Holland) waar een vergelijkbare kermis plaatsvindt in termen van omvang, sfeer en succes.

Plaats	Duur (2017, excl op- en afbouw)⁶	Attracties	Locatie
Haarlem Grote Markt	16 dagen	18-20	Centrum, Grote Markt
Haarlem Zaanenlaan	12 dagen	40	Woonwijk, aan park
Amsterdam, Dam voorjaar (totaal 20 kermissen in Amsterdam, op verschillende plekken)	17 dagen	Ca 40	Centrum, Dam
Amsterdam, Dam najaar	11 dagen	Ca 40	Centrum, Dam
Den Haag, Koningskermis	9 dagen	44	Centrum, Malieveld
Den Haag, september	14 dagen	60	Centrum, Malieveld
Tilburg Zomerkermis (in 2017 6 kermissen)	10 dagen	230	Centrum, Besterdplein, Besterdring en NS-plein
Groningen (voorjaar) (in 2017 4 kermissen)	11 dagen	60	Centrum, Vismarkt, Grote Markt en Ossenmarkt
Breda voorjaar	6 dagen	Nb	Centrum, Park Valkenberg, Kasteelplein en Grote Markt
Breda najaar	10 dagen	Ca 50	Chasséveld
Nijmegen voorjaar	9 dagen	Nb	Centrum, Plein 1944, Broerstraat
Nijmegen najaar	9 dagen	62	Route door het centrum, Plein 1944, Broerstraat, Koningsstraat, Hertogstraat, Kelfkensbos, Waalkade en Valkhof
Zaanstad, september	12 dagen	30	Wijk Hoornseveld, Veldpark, in het park
Alkmaar, eind augustus	10 dagen	65	Centrum, Kanaalkade Paardenmarkt, Kerkplein, Gedempte Nieuwesloot, Hofplein.
Hoorn, augustus	10 dagen	70	Route door centrum
Weert, september	6 dagen	130	Pleinen in binnenstad

⁶ Het aantal op- en afbouwdagen is niet opgenomen in dit overzicht, omdat dit niet bekend is van alle kermissen die in het overzicht zijn opgenomen. Wel dient vermeld te worden dat de op- en afbouw in Haarlem ten opzichte van andere kermissen in een relatief korte tijd gebeurt.

4. Resultaten per doelgroep

Dit hoofdstuk beschrijft de resultaten van de interviews over de kermissen per doelgroep.

Digipanel

Om een indruk te krijgen van de opinie van de Haarlemmer in het algemeen heeft in het voorjaar van 2017 een enquête onder het Digipanel plaatsgevonden. Het Digipanel bestaat uit betrokken Haarlemmers die zich op eigen initiatief hebben aangemeld om aan digitale enquêtes van de gemeente mee te werken. Het Digipanel is niet geheel representatief voor de Haarlemse bevolking van 18 jaar en ouder. Inwoners van 18-34 jaar zijn hierin ondervertegenwoordigd en het panel telt relatief veel hoogopgeleiden. Wel zijn alle stadsdelen naar rato vertegenwoordigd. Hieronder wordt de samenvatting van de rapportage weergegeven. Voor de verdere uitwerking verwijzen we naar het rapport 'Kermis in Haarlem' van de afdeling Data Informatie en Analyse (DIA).

Ruim 1.500 enquête deelnemers

Aan de enquête over de kermissen in Haarlem werkten 1.545 leden van het Digipanel Haarlem mee. De leeftijdsopbouw van het panel wijkt qua leeftijdsopbouw af van de totale Haarlemse bevolking van 18 jaar en ouder. Ondervertegenwoordigd in het panel zijn inwoners van 18-34 jaar. Andersom is het bij de 55+-ers.

44% bezocht een kermis in Haarlem

44% van de geënquêteerden bezocht de afgelopen twee jaar een kermis in Haarlem, een meerderheid van 56% deed dat niet. Haarlem telt twee kermissen: op de Grote Markt in het Centrum en aan de Zaanenlaan in Haarlem-Noord. Beide kermissen kregen ongeveer twee van de drie kermisgangers op bezoek: een derde bezocht alleen de Grote Markt, eveneens een derde ging alleen naar de Zaanenlaan en drie op tien ging naar beide kermissen.

Kinderen naar de kermis

Iets meer dan twee op de tien panelleden hebben thuiswonende kinderen van 14 jaar of jonger. Acht op de tien ouders geven aan dat hun kind(-eren) de afgelopen twee jaar in Haarlem een kermis hebben bezocht. Driekwart van de jeugdige kermisliefhebbers bezocht de Zaanenlaan en iets meer dan de helft de Grote Markt.

Attitude tegenover de kermis

Panelleden mochten van vijf uitspraken over de Haarlemse kermissen aangeven welke ze het meest op zichzelf van toepassing achten. Iets meer dan de helft van het panel kiest voor een positieve uitspraak. Zo vindt 14% vooral dat Haarlem niet zonder kermis kan, vindt 7% het leuk om zelf naar de kermis te gaan en vindt 31% dat vooral leuk voor anderen, zoals kinderen. Een derde van het panel kiest voor de uitspraak: 'Ik heb zelf geen behoefte aan de kermis, maar die zit me niet in de weg'. Rondt negatief is 13%; deze groep ziet de kermis vooral als een bron van overlast.

Welk kermis aanbod heeft de voorkeur

Panelleden tonen zich verdeeld over het toekomstig kermisaanbod. Een derde zegt dat het ze niet uitmaakt. Verder prefereert 21% de huidige situatie met twee kermissen van 20 tot 40 attracties die ongeveer tegelijk plaatsvinden. Verder wil 18% één kermis met 20 tot 60 attracties, geeft 16% de voorkeur aan twee kermissen verspreid over het jaar en wil 11% helemaal geen kermis.

Meest geschikte periode

Een meerderheid, namelijk, twee derde van het panel, ziet de kermis ook in de toekomst het liefst in de huidige periode, zo rond Koningsdag, plaatsvinden. Opties als midden/eind juni, juli/begin augustus en september oogsten veel minder vaak bijval - alle van ruim minder dan 10% van het panel.

Naar de kermis buiten Haarlem Een op de acht panelleden ging de afgelopen twee jaar naar een kermis buiten Haarlem. Het meest in trek waren de kermissen in Santpoort en Amsterdam (beide door 3% van het panel bezocht).

Geschikte andere locatie voor een kermis in Haarlem De Haarlemse kermissen staan nu op de Grote Markt en aan de Zaanenlaan. Van de gelegenheid om een alternatieve locatie te noemen, een plek die ook heel geschikt is om een kermis te organiseren, maakten 428 van de ruim 1.500 enquête deelnemers gebruik. De genoemde alternatieve locaties liggen het meest in de Waarderpolder (179 keer) en Schalkwijk (124x). Naar verhouding veel genoemd in de Waarderpolder: de Veerplas en omgeving. In Schalkwijk geldt dat voor het winkelcentrum (58 keer).

Suggesties en ideeën

In totaal 385 panelleden maakten gebruik van de mogelijkheid een suggestie of idee over de kermis naar voren brengen. Relatief veel panelleden, namelijk 93, zeggen de Grote Markt niet geschikt te vinden als kermislocatie. Verder spreken 107 panelleden zich positief uit over de kermissen. Bijvoorbeeld vanwege de gezelligheid of traditie of prijzen zij de kermis aan de Zaanenlaan.

Het rapport laat zien dat bijna de helft (44%) van de panelleden een bezoek brengt aan de kermis. De houding van panelleden tegenover de kermis is positief (52%) of neutraal (35%), een deel (13%) staat negatief tegenover kermis in Haarlem. Ook is gevraagd naar alternatieve locaties. Deze input is gebruikt voor de matrix en dit zal terugkomen in de paragraaf 'alternatieve locaties'.

Hulpdiensten

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de GHOR, Brandweer en politie. De hulpdiensten hebben, ondanks verschillende maatregelen die zijn getroffen, hun bedenkingen geuit. Ze begrijpen dat veiligheidsmaatregelen niet zo ver door mogen slaan dat de kermis niet meer kan voortbestaan, tegelijk uiten ze hun zorgen.

Wanneer de kermis op de Zaanenlaan op dit moment een nieuw initiatief zou zijn, zou het in deze vorm en opzet een negatief advies krijgen op deze locatie. De kermis staat er van oudsher en gegeven de risico's en het feit dat de kermis *bestaat* op de Zaanenlaan, wordt gekeken hoe er zo goed mogelijk met deze risico's kan worden omgegaan. Samen met de gemeente Haarlem zijn de hulpdiensten nu gekomen tot een acceptabel niveau van beheersbaarheid. Met het oog op de toekomst, de attracties die groter en sneller worden, geven de hulpdiensten wel bedenkingen en zorgen mee. Deze zorgen betreffen de volgende punten:

- De locatie Zaanenlaan (indeling) en bereikbaarheid voor hulpdiensten (Zaanenlaan en Grote Markt) dienen verder te worden geoptimaliseerd.
- Het ontbreekt de hulpdiensten aan expertise voor wat betreft de technische details van attracties. Er zijn veiligheidscertificaten van attracties, maar uiteindelijk adviseren hulpdiensten over de veiligheid van de kermis. Deze zorgen gelden niet alleen voor attracties die op de kermissen in Haarlem staan, maar ook voor attracties op kermissen buiten Haarlem. Echter, de grote attracties die hoge snelheden dichtbij woningen bereiken baren in dit opzicht extra zorgen.
- Advisering door hulpdiensten aan de organisatie loopt niet altijd even soepel tijdens en na de schouw.
- De hulpdiensten hebben moeite met de verschillende rollen van de gemeente: die van organisator, vergunningverlener en handhaving.

De beheersbaarheid is in het belang van de hulpdiensten en in de eerste plaats van bezoekers, omwonenden en organisatoren. Er is sprake van complexiteit van attracties, in verband met de grootte, snelheid en beperkte expertise van de adviserende hulpdiensten over de attracties.

Wanneer zou het wel beheersbaar zijn?

Er is voor hulpdiensten een onderscheid te maken tussen de huidige situatie en de wenselijke situatie. De hulpdiensten begrijpen dat de voorkeur uitgaat naar een kermis in de stad, dat geldt voor beide locaties. Er zijn manieren denkbaar die hen meer gerust zou stellen. Op de vraag wanneer de veiligheid beter beheersbaar zou zijn, geven de hulpdiensten aan dat:

- De periode van beide kermissen (in 2017 van 13 april tot en met 7 mei) lang is. Deze lange periode vraagt extra inzet van politiepersoneel. Ideaal qua duur zou zijn 1 week Grote Markt, 8 dagen Zaanenlaan. De ene kermis met koningsdag, de andere omstreeks 5 mei;
- de opstelling op de Zaanenlaan verbeterd kan worden: een opstelling om het park in plaats van op de Zaanenlaan zou beter zijn. Attracties zouden dan met de rug naar de

- Zaenenlaan staan en de kermis zou beter beheersbaar zijn als er minder grote attracties op staan;
- er afspraken moeten worden gemaakt over de technische advisering ten aanzien van attracties;
 - de samenwerking tussen de hulpdiensten en organisatie kermis beter op elkaar afgestemd dient te worden.

Exploitanten en kermisbonden

Exploitanten

De gesprekken met exploitanten hebben een inkijk gegeven in het reilen en zeilen binnen de kermiswereld. Er is gesproken met twee exploitanten: de eigenaar van de Snowjet en het Northpole Funhouse (Zaenenlaan) en de eigenaar van het reuzenrad (Grote Markt). Dit zijn grote attracties, kennen een groot transport en relatief hogere opbouwkosten. Beide exploitanten hebben een geschiedenis in Haarlem; ze komen hier al jaren, als kind kwamen ze al in Haarlem. Met hun grote attracties staan ze 's winters in het buitenland (Engeland, Tsjechië, Azië), vaak voor langere perioden. In het voorjaar zijn ze weer in Nederland.

Beide exploitanten gaven aan graag in Haarlem te staan. De kermissen lopen goed en ze vinden de sfeer erg prettig. De relatie met de kermiscoördinator noemt men zeer positief. Ook zijn ze blij met de collega-exploitanten die in Haarlem staan, met elkaar vormen ze gedurende de periode een groep en hebben gezamenlijke belangen. Ieder is gebaat bij een evenwichtige samenstelling van de kermis, bij een goede sfeer op de kermis en een prettige relatie met omwonenden. Een van de exploitanten gaf aan zich 'te gast te voelen, en tegelijk thuis.'

Er is begrip voor de maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen (geluidswaarden, verplaatsen woonwagens, beter schoonhouden terrein). Het verplaatsen van de woonwagens heeft voor hen consequenties (in privé sfeer en in verband met halen en brengen personeel na diensten) die voor hen nadelig zijn.

De discussie over de kermis maken de exploitanten vaker mee in andere plaatsen in Nederland. Wat in Haarlem wel opvalt is dat 'sommige mensen het tot hun missie hebben gemaakt de kermis te verdrijven. Dat is jammer.' Veel goedlopende kermissen zijn juist traditiekermissen. Toch voelt een van de exploitanten zich niet altijd gewaardeerd. De mensen die moeten beslissen over de kermis hebben niet altijd affiniteit met de kermis. Over de motie en dit onderzoek zegt hij: 'je moet de dialoog met elkaar aangaan en elkaar begrijpen.'

Bij het bespreken van de scenario's (verplaatsen, inkorten of het zo houden) geven beide exploitanten kanttekeningen bij de scenario's.

1. Scenario verplaatsen

De connectie met en aanwezigheid in de buurt is een voorwaarde voor succes van de kermis. De binding met de mensen en de omgeving is verweven in de kermistraditie. Het verplaatsen van een kermis kan de ziel uit de kermis halen. Het verplaatsen van de kermis in Haarlem zou kunnen, mits er een goed (dat wil zeggen vergelijkbaar) alternatief is. Een kermis buiten een kern is vaak geen succes, daar mist sfeer. Voor het reuzenrad is er buiten de Grote Markt geen alternatief, het reuzenrad moet het juist hebben van die locatie.

2. Scenario inkorten

Het inkorten van de kermisperiode is voor beide attracties duidelijk niet gewenst. Deze grotere attracties kennen een groot en prijzig transport (7-10 vrachtwagens) en er zitten veel uren en kosten in

de opbouw. Wanneer een kermis maar een kortere periode staat geeft dat hen een groot risico, omdat ze bij slecht weer de kosten van op- en afbouw er niet uit halen. Wat hen betreft zitten de kermissen in Haarlem op een minimum qua duur en openingstijden. Beide exploitanten staan dan ook alleen op de meer langdurige kermissen, zoals Haarlem, Tilburg en Maastricht. Een kortere kermis is voor hen niet rendabel.

Kermisbonden

Voor de kermisbonden (Nederlandse Kermisbond en BOVAK) geldt Haarlem als een voorbeeldstad. De gemeente Haarlem heeft verschillende maatregelen getroffen en de bonden juichen dit toe. De maatregelen geven helderheid voor bezoekers en exploitanten. De bonden benoemen de voorzieningen op de kermissen die goed op orde zijn: prullenbakken, bankjes, EHBO, toiletten, et cetera. Het maakt dat de kermis voor het publiek een prettige plek is om te verblijven. Ook schetsen beide heren de mate van saamhorigheid van de exploitanten op de kermis. Met elkaar zorgen ze voor een geslaagde kermis, voor een veilige en prettige sfeer. Ook is er aandacht voor het evalueren met elkaar om ervoor te zorgen dat ook de volgende jaren een geslaagde kermis kan plaatsvinden.

De bonden spreken zich, gelijk met de exploitanten, negatief uit over de scenario's van verplaatsen of het inkorten van de kermissen. Ze geven aan dat er weinig positieve ervaringen zijn met een kermis buiten een kern, dit leidt tot een terugloop van bezoekers, minder laagdrempeligheid en een verminderde sfeer.

Ook staan zij negatief tegenover het inkorten van de kermissen in Haarlem, om vergelijkbare redenen die de exploitanten gaven. Ze voorzien dat het inkorten van de kermis kan betekenen dat Haarlem de mooie attracties (de grotere) kwijtraakt omdat die de risico's van slecht-weerdagen niet kunnen opvangen.

Bezoekers Zaanenlaan en Grote Markt

De gesprekken met bezoekers van de kermissen leverden verscheidene inzichten op. De bezoekers kwamen doorgaans doelgericht naar de kermis, sommigen (met name op de Grote Markt) waren in de buurt en 'pikten' de kermis even mee. De bezoekers waren positief over de kermis (zowel op de Grote Markt als de Zaanenlaan) en hadden het naar hun zin. Veel van de bevraagde bezoekers bezochten vaker kermissen, in Haarlem, of in de omgeving van Haarlem. Over de attracties zijn suggesties gegeven. Grofweg hadden de jongeren (14-18 jaar) meer behoefte aan attracties die wat meer actie geven, (groot)ouders met kleine kinderen spraken juist een behoefte aan meer kindvriendelijke en rustige attracties uit.

Organisatie / kermiscoördinatoren

Tijdens de gesprekken met beide kermiscoördinatoren wordt duidelijk dat het organiseren van de kermissen in Haarlem een passie is, waarbij het plezier van het publiek enorm veel voldoening geeft. Ze geven aan dat de kermis wordt georganiseerd voor de inwoners, waarbij alle belangen tellen. Het spanningsveld van botsende belangen herkennen zij en dit is voor hen een grote uitdaging. Op de vraag wat er nodig is om de weerstand uit de wereld te krijgen, is de conclusie dat dat wellicht nooit volledig gaat lukken. Het heeft geholpen om met elkaar in gesprek te gaan, er zijn maatregelen getroffen, maar een bepaalde mate van overlast bij een kermis is onvermijdelijk.

Ze geven aan dat de kracht van de kermis de omgeving is waarin de kermis zich afspeelt. Het plezier is vergelijkbaar met een pretpark, maar een kermis is laagdrempeliger en betaalbaarder. In de gesprekken met de organisatie is vervolgens ingegaan op de scenario's en de consequenties ervan. Ook is met de organisatie gesproken over de voor- en nadelen van de scenario's (zie hoofdstuk 5).

Bloemencorso

Het bloemencorso heeft in voorgaande jaren op de Grote Markt gestaan, en is ongeveer 10 jaar geleden verplaatst naar de Gedempte Oude Gracht. Hier lagen verschillende redenen aan ten grondslag, de organisatie van het Bloemencorso is tevreden met de Gedempte Oude Gracht als standplaats. Redenen daarvoor zijn dat het corso is zo groot dat het niet meer volledig zou passen op de Grote Markt. De Gedempte Oude Gracht is een mooie centrale plek, de praalwagens kunnen in een lang lint worden opgesteld. Het feit dat de kermis samenvalt met het Bloemencorso is voor de organisatie geen probleem, de verschillende evenementen trekken een verschillend publiek. Zoals de organisatie het stelt: 'de kermis en het Bloemencorso zitten elkaar niet in de weg, maar vullen elkaar ook niet aan'. Als er geen kermis zou zijn, dan zou het Bloemencorso ook op de Gedempte Oude Gracht willen staan. Een voordeel wat betreft het corso zou dan zijn dat het publiek van het corso zich wat meer en makkelijk in de stad kan begeven, dat het thema nog breder in de stad kan worden opgepakt.

Sociale Media

De analyse op sociale media, die plaatsvond in de periode van half april tot de eerste week van mei, laat zien hoe het onderwerp kermis wordt beleefd op sociale media. Er is een omgevingsbeeld opgesteld (media en opiniemakers) en een bevolkingsbeeld (wat zeggen individuele inwoners). Het omgevingsbeeld gaf enkele berichten, waarvan de toon neutraal is. Er is één kritisch stuk verschenen over de kermis. Het bevolkingsbeeld geeft 80 reacties, waarbij de meningen uiteenlopen. De berichten hebben betrekking op zowel de kermis op de Grote Markt als de Zaanenlaan. Van de 80 reacties geven 39 mensen aan dat er iets moet veranderen. 28 berichten zijn positief en 13 berichten zijn neutraal, of niet te duiden. In de bijlage (2) is de Sociale media analyse kermissen 2017 opgenomen.

Doelgroepen Grote Markt

Gesprekken met omwonenden

De gesprekken die met omwonenden zijn gevoerd hadden een open karakter, de mening en de beleving van de omwonenden stond centraal. Er is een aantal vaste vragen gesteld. Deze vragen waren:

- het adres;
- hoe lang men woonachtig is op dit adres;
- wat de gezinssamenstelling is;
- of men de kermis ook bezoekt en of men liefhebber is van (de) kermis;
- een open vraag naar de mening ten aanzien van de kermis;
- ieder gesprek is afgesloten met de vraag hoe de kermis er volgens de respondent in optimale vorm zou moeten zien.

Omwonenden Grote Markt

Rondom de Grote Markt werd minder actief gereageerd, 12 omwonenden reageerden op de brief. Daarnaast is gesproken met 5 respondenten (aan de deur). De gesprekken met deze bewoners voerden vaak breder dan alleen de kermis; in het centrum vinden meer evenementen plaats en maakte men sneller een vergelijking met andere evenementen. Ook hier waren de meningen verdeeld. Een paar meningen kwamen vaker terug:

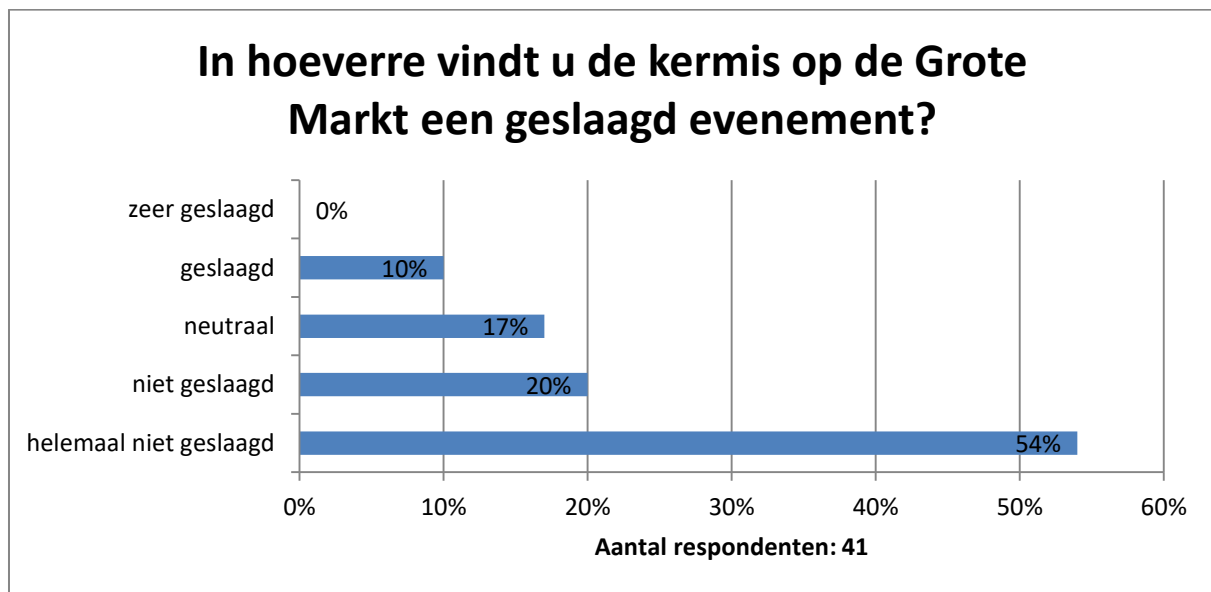
- De kermis past niet bij het mooie historische stadscentrum. Het 'detoneert'.
- Het trekt een publiek dat niet komt voor de binnenstad. Met andere woorden, als de kermis op een andere plek zou zijn, zouden de mensen ook wel komen.

- De kermis is okee, het geeft wat geroezemoes, maar geen last. Andere evenementen veroorzaken meer overlast.

Wijkraad Centrum

De vertegenwoordiger van de wijkraad centrum geeft aan dat de wijkraad niet positief staat tegenover de kermis op de Grote Markt. Wat de wijkraad betreft is de kermis te nadrukkelijk aanwezig over een te lange periode.

De wijkraad heeft recentelijk een enquête over evenementen (in het algemeen) gehouden onder bewoners in het centrum, deze resultaten zijn gedeeld. Eén vraag had betrekking op de kermis op de Grote Markt, de vraag was in hoeverre men de kermis een geslaagd evenement vindt. De bewoners die hebben gereageerd spreken zich niet positief uit over de kermis.

Volgens de wijkraad voegt de kermis niet veel toe als evenement. Het publiek komt niet voor de binnenstad en is ook geen afspiegeling van het publiek dat normaal gesproken richting binnenstad komt. Ook toeristen komen volgens de wijkraad niet op de kermis af.

Ondernemers Grote Markt

Er is gesproken met verschillende ondernemers en vertegenwoordigers van ondernemerskoepels.

Ondernemers

Ondernemers gaven gehoor aan de oproep die via Centrum Management Groep (CMG) is gedaan aan ondernemers, om hun mening te geven over kermis op de Grote Markt. Van deze 22 ondernemingen die reageerden, waren 3 ondernemers positief. Een van hen gaf aan blij te zijn dat er evenementen worden georganiseerd, een ander was blij met de extra drukte omdat de terrassen op de Grote Markt niet uitstaan en een derde gaf aan geen overlast te ondervinden en dat een kermis thuishoort in een grote stad als Haarlem.

De overige 19 ondernemingen gaven aan niet blij te zijn met de kermis op de Grote Markt. Reden die hiervoor werden gegeven:

- Er komt een specifiek publiek op de kermis af, niet aansluitend op winkelend publiek wat normaal gesproken in de binnenstad komt.
- Ze merken dat de omzet lager is gedurende de kermisperiode, omdat winkelend publiek tijdens de kermis de binnenstad mijdt.

- De kermisperiode duurt te lang, hierdoor is er beperkt ruimte voor andere evenementen of initiatieven.
- Schade aan het toerisme wordt ook veel genoemd. Volgens ondernemers druist de kermis in tegen de moeite die Haarlem doet om toeristen naar Haarlem te krijgen.
- Het verplaatsen van de weekmarkt wordt betreurd. Het is niet goed voor markt en niet voor de winkeliers in Zijlstraat, wiens winkels hierdoor minder goed toegankelijk zijn.

Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Haarlem

Er is gesproken met de voorzitter van de Haarlemse afdeling van de Koninklijke Horeca Nederland (KHN). De KHN is geen voorstander van de kermis op de Grote Markt, het wordt gezien als een doorn in het oog. Hiervoor zijn verschillende argumenten gegeven:

- De kermis duurt veel te lang. Na Haarlem Jazz is de kermis veruit het langste evenement, de impact van de kermis staat niet in verhouding tot andere evenementen.
- Men is niet blij met de periode in het jaar, het is voor een drukke tijd voor de horeca, er komen veel toeristen naar de stad, de eerste mooie dagen met volle terrassen zijn mogelijk.
- Horecazaken spreken van een derving van inkomsten, de terrassen zijn tijdens de kermis minimaal en kijken uit op kermis. Bezoekers van de terrassen ervaren geluidsoverlast van de kermis.
- De aard van de kermis past niet in de stad. In deze periode staan de bloemen centraal, zijn er veel toeristen. De kermis sluit hier niet op aan.
- Er wordt niet positief gesproken over de attracties, er zijn veel gok-/ en speelautomaten⁷. KHN betreurt dat er een 'gokplein' wordt gefaciliteerd en zou het fraaier vinden als de aard van de attracties (kind)vriendelijker was.

Ideaal zou het volgens KHN zijn als de kermis elders geplaatst zou worden. Indien dit niet mogelijk is, zou er volgens KHN ook veel minder discussie zijn als de kermis op de Grote Markt zou worden aangepast qua tijdsduur (maximaal 1 week) en aard van de attracties (minder gokkramen, meer kindvriendelijke attracties).

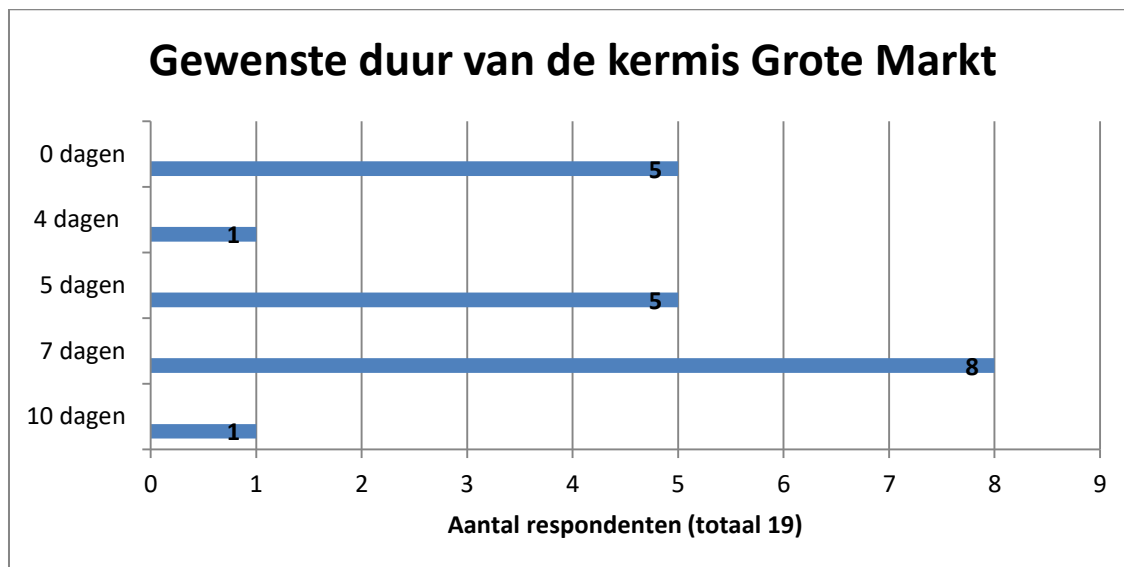
Wanneer de kermis er hooguit een week zou staan, zou KHN blij zijn met de ruimte die er in die periode zou komen voor andere evenementen op de Grote Markt, waarbij wordt gedacht aan Koningsdag en het Bloemencorso.

De KHN heeft recent ook zelf een enquête rondgestuurd naar de leden, waarin ook de kermis op de Grote Markt onderdeel was. Deze resultaten zijn gedeeld. De enquête is ingevuld door 25 horeca-ondernemers in het centrum, waarvan er 21 zijn gevestigd op of in de buurt van de Grote Markt.

Vraag:	Ja	Nee	
Bent u voorstander?	20%	80%	
Ondervindt u last?	56%	44%	
Last van omzetsderving?	72%	28%	
Hoort de kermis thuis op de GM?	28%	72%	
Wat vindt u van de duur van de kermis?	Korter 76%	Goed 24%	Langer 0%

⁷ Het aantal gok- en speelautomaten op de Grote Markt is in dit onderzoek niet in kaart gebracht.

Aan de ondernemers die aangaven dat de kermis korter van duur zou moeten zijn, is ook gevraagd naar de gewenste duur van de kermis.

Centrum Management Groep (CMG, gesproken met Centrummanager)

De centrummanager gaf aan negatief tegenover de kermis op de Grote Markt te staan. Wat de Centrum Management Groep betreft moet de Grote Markt beschermd worden, deze moet beschikbaar zijn voor bezoekers. De centrummanager pleit voor het Maastrichtse model van het Vrijthof, waarbij dit plein voor maximaal 60 dagen per jaar belast mag worden.

De periode is volgens de CMG ook ongelukkig, in verband met het corso en de toeristen in de stad. Ook worden de kosten genoemd. Er is capaciteit nodig van politie, omdat deze vaak moet ingrijpen. Daarbij is de kermis voor de gemeente kostenneutraal. Dit geeft onbegrip, als het nou nog iets opleverde, zou er nog wat compensatie zijn van deze belasting.

Wat de centrummanager betreft zou de kermis bij de Veerplas beter zijn, deze plek is beter bereikbaar en hier kan de kermis zich beter manifesteren als activiteit. Hij vindt de kermis op de Grote markt meer een 'uitstalkermis', het kost veel inspanning en overlast, maar het levert niet veel geld op.

Haarlem Centraal, ondernemersvereniging

Met de ondernemersvereniging heeft geen apart overleg plaatsgevonden. Diverse ondernemers hadden al via de oproep van de Centrum Management Groep gereageerd en Haarlem Centraal had zelf niet de behoefte om op individuele basis te reageren.

Vereniging Eigenaren Binnenstad Haarlem

De voorzitter van de Vereniging Eigenaren Binnenstad Haarlem gaf aan dat er voor- en nadelen kleven aan de kermis. Eigenaren delen een gemeenschappelijk belang, als het goed gaat met ondernemers in de stad, is dat ook beter voor eigenaren. Enerzijds is de kermis niet gunstig voor sommige ondernemers, waardoor het ook eigenaren in de portemonnee snijdt. Anderzijds zijn er ook ondernemers die baat hebben bij de kermis, kermisexploitanten maken gebruik van de horecagelegenheden of anderen hebben meer drukte omdat er mensen uitwijken naar plekken rondom de Grote Markt.

De voorzitter heeft begrip voor de kermis, ziet dat er een context van belangen is. Hij geeft aan dat er verschillende belangen in de stad samenkomen: wonen, leven en werken lopen door elkaar. Een kermis is er van oudsher, vindt traditioneel plaats in het kerngebied van een stad of dorp. De kermis is wel veranderd, maar er is sprake van een traditie die wat hem betreft ook waarde heeft. Tot slot geeft

hij aan dat verbetering mogelijk is als het gaat om de duur (een verkorte vorm) en de aard en opzet van de kermis (meer een mix van attracties).

Toeristen Grote Markt

Op de Grote Markt is gesproken met 34 groepjes/ 'sets' toeristen. Dit waren vaak echtparen, families, of clubjes vriend(inn)en. De toeristen waren niet woonachtig in Haarlem en brachten voor een of meerdere dagen een bezoek aan de stad Haarlem. De gesprekken met toeristen hebben op verschillende momenten plaatsgevonden, zowel in de ochtend, middag als in de avond en op verschillende dagen. Toeristen zijn voornamelijk rondom en soms op de kermis benaderd. Aan toeristen is gevraagd wat zij van de kermis vinden en of de kermis een verrijking was van het bezoek aan de stad Haarlem. De toeristen spraken zich (met uitzondering van 3 benaderde groepjes toeristen) negatief uit over de kermis. De kermis was dan ook niet het doel van het bezoek aan Haarlem. De meeste gehoorde toelichting was dat men niet blij was met de muziek en men vond het vaak jammer van het mooie plein. De toeristen die zijn bevraagd hadden vaak geen interesse in de kermis, thuis niet, maar hier ook niet. Sommige toeristen liepen al tegen de tweede of derde kermis in Nederland aan, wat werd betreurd. Sommige stellen hadden een hotel aan de Grote Markt, voor hen was de kermis een grote teleurstelling. Deels hadden toeristen ook begrip, vond men het jammer voor zichzelf maar werd begrepen dat rondom feestdagen een kermis werd gevierd.

Haarlem Marketing / VVV

Haarlem Marketing heeft zich negatief uitgesproken over de kermis op de Grote Markt. Zij zijn van mening dat het centrale plein van cruciale waarde is voor het toeristische bezoek, zeker in die periode waarin veel binnen- en buitenlandse toeristen de stad bezoeken. Ook gaven zij aan dat bij het VVV-kantoor minimaal 90% van de bezoekers klaagt over de kermis. Wat Haarlem Marketing betreft zou de kermis naar een andere locatie moeten uitwijken.

Culturele instellingen

Vanuit het accounthouderschap door de gemeente is meegegeven dat de cultuurinstellingen rondom de Grote Markt (de Vishal, de Oude Bavo en de Hallen) niet 'staan te springen om de kermis'. Er is geen specifieke overlast benoemd. De Vishal is er in 2017 op ludieke wijze op aangehaakt, door een tentoonstelling over de 'keekwalk' te organiseren tijdens de kermis. Dit jaar (2017) heeft de kermisorganisatie positieve reacties ontvangen van de culturele instellingen over het verloop van de kermis.

Doelgroepen Zaanenlaan

Omwonenden Zaanenlaan

De vragen aan de omwonenden van de Zaanenlaan hadden dezelfde insteek als die aan de omwonenden van de Grote Markt. In de omgeving van de Zaanenlaan is in totaal met 66 huishoudens gesproken. Daarvan hadden zich 38 huishoudens gemeld naar aanleiding van de brief. Tijdens de kermis hebben zich nog 9 huishoudens gemeld. Een relatief groot deel van de respondenten is positief of zeer positief, een ander deel staat juist zeer negatief tegenover de kermis. In een enkel geval was er binnen een huishouden verdeeldheid. Mensen hielden soms emotionele betogen, waar ergernis of juist een sterk gevoel van binding met de kermis uit bleek.

Grote groep positief

Een groot deel van de respondenten staat positief tegenover de kermis. De een omdat de kermis hem- of haarzelf veel plezier geeft, de ander is positief omdat hij of zij ziet dat de overlast die wordt ervaren relatief beperkt is en niet opweegt tegen het plezier dat wordt beleefd.

Er is positief gesproken over de manier waarop de kermis is georganiseerd, de coördinator wordt geprezen. Ook werd genoemd dat het terrein er tijdens en na de kermis netjes uitziet en ook de maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen (zoals besproken in hoofdstuk 3) worden door een aantal mensen in positieve zin benoemd. Een aantal van de mensen die positief is ten opzichte van de kermis noemt ook de jarenlange traditie, de kermis geeft al generaties achtereen Haarlemse gezinnen veel plezier en men zou het zonde vinden als die traditie geen doorgang zou krijgen. Sommige omwonenden hebben een band opgebouwd met de exploitanten die al langer op de Zaanenlaan komen, exploitanten worden met een kop koffie ontvangen wanneer de opbouw weer begint.

De gezelligheid in de buurt wordt genoemd, men vindt de sfeer tijdens de kermis positief en een deel van de respondenten vindt het leuk dat er wat reuring is in de normaal zo rustige wijk. Verder staat een deel positief tegenover de kermis vanwege het feit dat er andere mensen zijn die plezier hebben op de kermis. Deze mensen bezoeken zelf de kermis niet, of lopen er hooguit een keer over heen.

Een aantal huishoudens is negatief

Een aantal respondenten liet zich negatief uit over de kermis. Deze groep was veelal woonachtig in de buurt van de grotere attracties. Met deze mensen is in het bijzonder gesproken over de vorm en de mate van overlast die zij ervaren.

- De kermis heeft impact op de leefomgeving gedurende de periode dat der kermis er staat. Bewoners horen en voelen de kermis in hun huis. Men spreekt van geluidsoverlast, overlast door lichteffecten en trillingen als gevolg van de bastonen. Gevolg is dat men in de periode van de kermis indien mogelijk op vakantie gaat. Andere maatregelen die men treft is het sluiten van gordijnen in verband met inkijk, men slaapt in een ander deel van het huis tijdens de kermis. Ook mensen die thuis werken, of scholieren die studeren voor het eindexamen, treffen maatregelen en gaan op zoek naar rustigere plekken.
- Men noemt de verkeerssituatie. Mensen hebben last van omleidingen en er wordt gesproken van gevaarlijke situaties. De overlast die wordt ervaren verschilt per straat of per persoon. Genoemd wordt de drukte in smalle straten, gevaarlijke situaties omdat de trottoirs drukker zijn en er wordt gefietst, overlast ten aanzien van parkeren. In relatie tot de verkeersoverlast werd ook af en toe ergernis uitgesproken over het gebrek aan handhaving.
- Een enkele omwonende ervaart ook onrust, veroorzaakt door jongeren. Aangegeven wordt, dat dit vooral in de avonden het geval is. Hangjongeren worden genoemd, of men ziet dat jongeren deeltjes plegen op verscholen plekken.
- Enkele respondenten spraken hun zorgen uit over hun eigen veiligheid tijdens de kermis, dit had vooral betrekking op de bereikbaarheid van de hulpdiensten. Ze gaven aan dat ze (wonend op de Zaanenlaan) minder vluchtmogelijkheden hadden bij bijvoorbeeld brand. Daarnaast hadden zij zorgen over de bereikbaarheid door hulpdiensten. In geval van nood hadden zij er niet het vertrouwen in dat hulpdiensten tijdig hun woning zouden kunnen bereiken.

Omwonenden Grote Markt en Zaanenlaan: zoveel mensen, zoveel wensen

Wat opviel, is dat de overlast die wordt ervaren persoonlijk is, ieder mens ervaart het op zijn of haar eigen manier. De een baalt van troep in de tuin, de ander heeft er begrip voor en prijst de gemeente en exploitanten voor het schoonhouden van het terrein iedere avond. Een dame vertelde lachend dat ze wel eens overgeevende pubers een stoel heeft aangeboden om even bij te komen, waar een ander met ergernis vertelde over misselijke jongeren voor de deur. Waar de één genomen maatregelen, zoals het verplaatsen van de woonwagens toejuicht, omdat er nu meer rust is, vindt een ander het jammer dat de exploitanten verderop zijn gepositioneerd, omdat het zo gezellig was.

Twee voorbeelden: een positief, een negatief ten aanzien van de kermis op de Zaanenlaan

Een man, woonachtig op de Zaanenlaan, geeft aan dat hij jaren ‘heeft lopen zeiken en zeuren’ over de kermis. Uiteindelijk heeft hij het enorm naar zijn zin op de kermis en is een voorstander van de kermis. Hij is in contact gekomen met de kermiscoördinator en weet nu hoe de kermis reilt en zeilt. Hij is bij zichzelf nagegaan wat hij zelf kon doen. Hij heeft dubbel glas genomen, dat was hij toch al van plan. Ook is hij contact gaan leggen met de exploitant die jaarlijks voor zijn deur staat. Hij heeft inmiddels meer begrip gekregen, zoveel dat hij dik tevreden is met de kermis en er jaarlijks naar uitkijkt.

Een echtpaar geeft aan dat ze 13 jaar geleden zijn verhuisd naar hun huidige woning. Vooraf waren ze niet bekend met de kermis op de Zaanenlaan. Toen ze hoorden dat er gedurende bijna 2 weken een kermis in de straat stond, dachten ze dat het een grap was. Ze zagen het als een nieuwe ervaring, gingen er in mee. Met de kinderen bezochten ze de kermis. Ondanks een positieve benadering zijn ze niet blij met de kermis. Ze ervaren overlast, met name door licht en geluid. Al is het geluid wellicht binnen de norm, de belasting is tegen de grens aan, gedurende twee weken, wat maakt dat ze het als zeer vermoeiend ervaren. De kermis heeft een grote impact op hun leven: ze voelen zich genoodzaakt in deze periode op vakantie te gaan, het is niet mogelijk om te ontspannen, te werken of te studeren in huis gedurende deze periode. De tegemoetkoming in de vorm van een poffertjesbon staat wat hen betreft dan ook niet in verhouding tot de overlast die zij ervaren.

Wijkraad Zaanenlaan/ werkgroep kermis

In gesprek met de werkgroep kermis wordt duidelijk dat er al lange tijd omwonenden van de Zaanenlaan actief betrokken zijn bij de kermis. De werkgroep kermis staat negatief tegenover de kermis op de Zaanenlaan. Vertegenwoordigers van de wijkraad schetsen het verloop en de bezwaren die zij de afgelopen jaren hebben geuit. Deze bezwaren hadden voornamelijk betrekking op de veiligheidssituatie. Hier volgt een opsomming van bezwaren van de werkgroep kermis:

- Veiligheid was niet op orde: vluchtwegen niet op orde, bakkramen zijn gevaarlijk gesitueerd, gemeente houdt zich niet aan de eisen, waardoor er nog steeds zorgen zijn over de veiligheidssituatie;
- de vergunningaanvraag komt niet op alle onderdelen overeen met feitelijke situatie;
- de totale duur is lang; 12 dagen is de langstlopende kermis in een woonwijk in Nederland;
- de kermis gaat tot 23u door, terwijl het een familiekermis zou zijn. Oudere jeugd geeft in de avond overlast;
- in de jaren '30 was de Zaanenlaan de rand van de stad en toen een meer geschikte plek voor de kermis. Dit is nu niet meer zo. Bovendien is de kermis groter en zijn de attracties zwaarder geworden.
- het geluidsniveau is verbeterd, want het is omlaag gegaan. Toch blijven de bastonen indringend. Dit jaar waren de bassen minder, de werkgroep hoopt dat dit zo blijft.
- afspraken over tijden van opbouw en afbraak worden niet nageleefd, de afbraak startte al om 5.00 uur.

De werkgroep is niet tevreden over de communicatie met de gemeente. Er worden steeds verschillende contactpersonen naar voren geschoven, ze voelen zich afgehouden. Graag zouden ze betrokken worden bij de evaluatie en de schouw, maar dit gebeurt niet jaarlijks. Ook verwachten ze meer openheid over de financiën en informatie over aanpassingen. De werkgroep is kritisch op de rol van de kermiscoördinator, omdat er veel in handen van één persoon is. De werkgroep heeft het gevoel dat de gemeente met de eer strijkt als het gaat om de maatregelen die, dankzij inspanningen van de werkgroep, zijn getroffen. Verder geeft de werkgroep aan dat maatregelen soms vreemd zijn; omdat het een familiekermis is ging de kermis eerder open (14.00 ipv 16.00 uur), maar de kermis gaat in de avond niet eerder dicht. Verder is de werkgroep van mening dat de gemeente zich niet aan gestelde eisen houdt, bijvoorbeeld dat de opstelling van de kermis niet conform de tekeningen is en dat

brandkranen niet conform de gestelde 2 meter (Haarlemse richtlijnen) worden vrijgehouden, maar 1 meter (conform landelijke richtlijnen)⁸.

De kermis in de ideale situatie zou volgens de werkgroep op een alternatieve locatie gesitueerd zijn, aan de rand van de stad. Als de kermis op de Zaanenlaan plaats zou blijven vinden zou het de nadruk van een buurtkermis moeten hebben, waarbij de kermis eerder op de dag sluit, de duur korter is en attracties meer het karakter van een familiekermissen hebben. Volgens de werkgroep is er nu geen sprake van een buurtkermis, omdat naar hun inschatting 75-80% van de mensen weg is tijdens de kermis.

Weergave meningen ondervraagden over de kermissen op hoofdlijnen

Grote Markt

- Omwonenden en de wijkraad zijn overwegend negatief. Niet zozeer vanwege overlast in de eigen woning, maar omdat men andere behoeften heeft t.a.v. de Grote Markt.
- Ondernemers zijn overwegend negatief. Zij hebben andere behoeften en ideeën t.a.v. de Grote Markt. Ook wordt derving van omzet genoemd, zowel door horece als door winkeliers.
- Toeristen zijn veelal negatief. Ze zien het plein liever zonder de kermis. De kermis is niet het doel van het bezoek aan Haarlem. De exploitant van het reuzenrad gaf aan wel enthousiaste toeristen te ontvangen.

Zaanenlaan

- Veel omwonenden zijn positief: men is gehecht aan de traditie. Een beperkte groep omwonenden (met name woonachtig dichtbij grotere attracties) ervaart veel overlast. Dit deel ervaart overlast (geluids- en lichtoverlast, verkeersoverlast, onrust door jongeren). 66 reacties, waarvan 49 positief⁹, 17 negatief.
- De werkgroep kermis Zaanenlaan staat negatief tegenover de kermis op de Zaanenlaan. Kent een historie met gemeente Haarlem, aangedrongen op veiligheidsaspecten, ervaart ook overlast door geluid van attracties en van jongeren.
- Er is veel aandacht geweest voor veiligheidsmaatregelen.
- Moeizame relatie tussen de gemeente en de werkgroep kermis.

Totaalbeeld beide kermissen

- Het Digipanel laat zien dat 44% van de panelleden een bezoek brengt aan de kermis; 52% is positief, 35% neutraal, 13% staat negatief tegenover kermis.
- Voor exploitanten is Haarlem een voorbeeldkermis, waar ze graag komen. Ze zien weinig in verplaatsen of inkorten, onaantrekkelijk voor grote attracties. Samenwerking met exploitanten onderling en met kermiscoördinator wordt positief ervaren.
- Hulpdiensten uiten hun zorgen ten aanzien van de beheersbaarheid van de kermissen. Deze zorgen hebben betrekking op de veiligheid van de attracties, de bereikbaarheid van de kermis (en omgeving) en de indeling van de terreinen. Tegelijk is er begrip voor de kermis in de stad.
- Jaarlijks brengen in totaal naar schatting¹⁰ 150.000 bezoekers een bezoek aan de kermissen.

⁸ De gemeente heeft aangegeven dat dit niet de weergave is van juridische feiten. Het verschil werd veroorzaakt door een verkeerd woord, er was verwarring over de diameter (2 meter) en de straal (1 meter). Het betrof hier het vrijhouden van brandkranen met 2 meter diameter, wat gelijk is aan 1 meter straal. Er was in 2016 per ongeluk 2 meter straal opgenomen.

⁹ Het aantal respondenten is te klein om dit te kunnen kwantificeren of uit te drukken in percentages. Positief is bijv. ook 'ik ben geen liefhebber, maar sta niet negatief tegenover de kermis'.

¹⁰ Het aantal bezoekers is nooit officieel gemeten. Het aantal van 150.000 bezoekers betreft een schatting. ESI heeft eerder een schatting gemaakt van 100.000 bezoekers op de Zaanenlaan. Vermoedelijk ligt het aantal op de Grote Markt lager dan het aantal op de Zaanenlaan.

5. Voor- en nadelen van de onderzochte scenario's

Het onderzoek dat in de afgelopen periode heeft plaatsgevonden heeft laten zien dat er een behoefte bestaat aan kermis in Haarlem. Er komen bezoekers op de kermissen af, exploitanten zijn tevreden met de gang van zaken in Haarlem, het Digipanel laat zien dat er behoefte is aan kermis en een groep omwonenden geeft aan positief te zijn ten aanzien van de kermis. Tegelijk zijn er doelgroepen die op verschillende manieren overlast ervaren. Dit kan zijn door de derving van inkomsten voor ondernemers, de negatieve impact die de kermis heeft op het dagelijks leven, of simpelweg het feit dat een kermis in de weg staat en men er niets mee heeft.

Het is aan de gemeente Haarlem om de afweging te maken in enerzijds het plezier die de kermissen geven en anderzijds de ervaren overlast.

De voor- en nadelen van de scenario's, zoals die in de motie 'Botsende Belangen' zijn opgenomen, zijn zo goed als mogelijk in kaart gebracht.

'De kermis is niet meer van deze tijd' – argument.

Met enige regelmaat werd het argument genoemd dat een kermis 'niet van deze tijd is'. Steeds kwam hierop de wedervraag waarom kermis niet van deze tijd zou zijn. Daarop kwamen antwoorden als 'er zijn ook attractieparken' of 'niemand gaat meer naar de kermis'. Je zou ook kunnen stellen dat bezoekersaantallen en de behoefte een indicator zijn, of iets van deze tijd is. Er is een publiek dat je bedient met de kermis, en hoewel niet iedereen een kermis wenst te bezoeken, zijn er wel degelijk geïnteresseerden. Er zijn evenementen denkbaar die dan misschien meer 'van deze tijd zijn', zoals foodfestivals of dance-events, deze trekken (mogelijk) een ander publiek. De vraag is ook welk aanbod de stad wil bieden en welke variatie daarbij past en welke doelgroepen men wil bedienen.

Uitwerking implicaties gevraagde te onderzoeken scenario's op basis van de motie Botsende Belangen in het kort.

Gevraagd scenario: De mogelijkheid tot het verplaatsen van de kermissen (één of beiden);

Het verplaatsen van de kermis kan worden overwogen, maar tegelijk laat het onderzoek naar de alternatieve locaties zien dat geen van de voorgestelde locaties op alle vlakken geschikt is.

	Voordelen verplaatsen	Nadelen verplaatsen
Grote Markt	Positief voor deel horeca & ondernemers, toeristen	Verdwijnen van kermis op een traditionele en centrale plek
Zaenenlaan	Overlast voor beperkte groep omwonenden is weg	Traditie gaat verloren; Investerings (o.a. veiligheidsmaatregelen, voorzieningen) in verbeteringen verloren

Gevraagd scenario: Het inperken van de omvang of tijdsduur van de kermissen;

Op dit scenario zijn meerdere varianten denkbaar, zoals het inperken van de omvang, van de tijdsduur, de omvang én de tijdsduur, en eventueel kan ook worden gekeken naar de samenstelling of aard van de kermis. De tijdsduur kan in dagen worden ingeperkt, maar het is bijvoorbeeld ook mogelijk om de kermis eerder op de dag te sluiten. De voor- en nadelen van deze scenario's zijn lastig in kaart te brengen, omdat het afhankelijk is van keuzes die worden gemaakt. Enkele voorbeelden:

- Bij het inperken van de omvang van de kermis zullen voor- en nadelen voor verschillende groepen afhankelijk zijn van welke attracties verdwijnen. Een paar specifieke (grotere) attracties zorgen bijvoorbeeld op de Zaenenlaan voor overlast bij een groep omwonenden. Het maakt dus zeer uit of die attracties verdwijnen, of andere. Tegelijk zou het weghalen van die

grotere attracties voor de exploitanten en voor het succes van de kermis niet positief zijn, omdat die attracties juist het publiek trekken.

- Het inperken van de tijdsduur in dagen zal vermoedelijk op de Grote Markt door de horeca positief worden ontvangen. Daarbij is het voor hen wel van belang of bijvoorbeeld Koningsdag ‘vrij’ komt, zodat dan andere initiatieven kunnen worden ontplooid, of dat er doordeweekse dagen vrij vallen. Tegelijk zijn weekend- en feestdagen ook voor de kermisexploitanten juist de hoogtijdagen.

Het inperken (in omvang, dan wel tijdsduur) heeft de volgende voor- en nadelen:

	Voordelen inperking	Nadelen inperking
Algemeen	Overlast die wordt ervaren door verschillende groepen is van kortere duur (inperken tijdsduur) of geldt voor een minder grote groep (inperken omvang).	Minder gelegenheid voor bezoekers om naar kermis te gaan (tijdsduur) of minder keuze in attracties (omvang).

Gevraagd scenario: Het in stand houden van de huidige situatie.

Gelet op de meningen van de verschillende doelgroepen op de Grote Markt, de ervaren overlast van sommige direct omwonenden bij de Zaanenlaan en de bedenkingen van de hulpdiensten, lijkt deze optie niet reëel.

Eindconclusie en aanbevelingen voor de toekomst

Na het spreken van alle betrokkenen en het bestuderen van alle beschikbare stukken over de kermissen, is het duidelijk dat de gemeente Haarlem een afweging dient te maken, tussen enerzijds het plezier dat jaarlijks wordt beleefd op de beide kermissen en anderzijds de overlast die door verschillende doelgroepen wordt ervaren. Hierbij zijn enkele overwegingen van belang:

- Duidelijk is dat het niet mogelijk is alle doelgroepen tevreden te stellen. Wel is een aantal maatregelen denkbaar om met het aanhouden van de bestaande locaties, toch een deel van de betrokkenen in enige mate tegemoet te komen. Daarbij kan worden gedacht aan het inkorten van de duur van de kermissen op de Grote Markt en de Zaanenelaan een vroegere sluitingstijd voor de kermis Zaanenlaan. Houdt hierbij rekening met een afbreukrisico (wegblijven van exploitanten).
- Geadviseerd wordt na te denken over de verschillende rollen van gemeente (organisator, vergunningverlener en handhaving) bij de kermissen. De rol van organisator enerzijds en vergunningverlening en handhaving anderzijds zouden in verschillende (ambtelijke) handen moeten worden gegeven. Dit, om de (schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen.
- Voor wat betreft de Grote Markt wordt aanbevolen om de relatie te leggen met de visie op evenementen en het strategisch evenementenbeleid van Haarlem. De afweging hangt nauw samen met de vraag wat je als stad aan evenementen wilt bieden, waarbij de Grote Markt een locatie is waar veel evenementen worden georganiseerd.

Bijlage 1 Conclusies quickscan alternatieven voor kermisterrein(en)

In onderstaande tabel zijn de locaties opgenomen die aan een quick scan zijn onderworpen met als vraag of zij eventueel geschikt zijn als kermisterrein voor het geval zou worden besloten om de kermis op de Grote Markt en/of Zaanenlaan op te heffen, maar Haarlem toch één of meerdere kermissen voor de stad wil behouden.

In onderstaande tabel zijn de terreinen genoemd die qua oppervlakte (groot genoeg voor het herbergen van de huidige attracties) in aanmerking zouden kunnen komen, alsmede de terreinen die door respondenten uit het Omnibuseronderzoek naar de kermissen zijn genoemd.

Deze terreinen zijn door de kermiscoördinator, de voorzitter van de werkgroep Veiligheid Grote Evenementen en een planoloog van de afdeling Ruimtelijk Beleid (voor wat betreft de ruimtelijke inpasbaarheid) beoordeeld op eventuele beletsels voor het houden van een kermis op deze locaties.

Daarbij is onder andere gekeken naar de draagkracht van het terrein (in verband met de zwaarte van de attracties), de bereikbaarheid voor publiek en hulpdiensten, de overlast van geluid voor de omgeving, de gevolgen voor parkeren en benodigde omleidingen en andere van belang zijnde omgevingsfactoren.

In deze tabel zijn alleen de bezwaren opgenomen die vanuit de verschillende disciplines (of één van die disciplines) die deze alternatieve locaties hebben onderzocht zijn geuit.

Wat uitdrukkelijk niet is onderzocht is de mening van de direct omwonenden van deze terreinen. Een dergelijk onderzoek willen wij pas doen als de raad zich voor een of meer van deze locaties openstelt. In de eerste plaats is een dergelijk onderzoek voor al deze locaties omvangrijk en daarmee tijdrovend. In de tweede plaats heeft het geen zin omwonenden hier over te bevragen als de locatie om andere redenen al afvalt.

Door middel van deze quick scan moet duidelijk worden welke locaties in absolute zin afvallen (bijvoorbeeld omdat de draagkracht van het terrein onvoldoende is, of omdat de veiligheid onvoldoende kan worden gewaarborgd) en welke terreinen op grond van deze quick scan wellicht nader op geschiktheid kunnen worden onderzocht.

Terrein naam	Bezwaren vanuit Veiligheid/Ruimtelijke Inpasbaarheid/Basisvereisten inrichting kermis	Conclusie
Reinaldapark evenementen terrein	De ondergrond heeft onvoldoende draagkracht, slechte drainage, aantasting groen.	Ongeschikt
Veerplas (maar ligt in recreatiegebied Spaarnwoude)	Gasleiding in deel ondergrond, terrein zou nader onderzocht moeten worden op voldoende draagkracht, terrein geen eigendom van de gemeente, aantasting groen, ligt niet erg centraal. Eén toegangsweg, wel twee calamiteitenroutes die niet samenvallen met de toegangsweg.	Zou eventueel nader onderzocht kunnen worden op geschiktheid.
Andalusië; parkeerplaats naast winkelcentrum	Vanuit ruimtelijke inpasbaarheid en veiligheid zijn er geen bezwaren. Vanuit de organisatie van de kermis bestaat de vrees voor overlast van jeugd en de aarzeling van de kermisexploitanten om naar Schalkwijk te komen door ervaringen uit het verleden (laatste kermis in Schalkwijk is gehouden in 2005)	Zou eventueel nader onderzocht kunnen worden op geschiktheid op het onderdeel 'overlast jeugd'.
Kadijklaan voor het zwembad	Ongeschikt vanuit veiligheidsoverwegingen: zwembad is een obstakel in dat opzicht. Staan veel woningen omheen, bovendien is het terrein naar verwachting te klein.	Ongeschikt
Bouwlocatie Boerhaavepoort (Louis Pasteurstraat, Floris van Adrichemlaan)	Dicht bij ziekenhuis, ondergrond onverhard, zou nader moeten worden bekeken op draagkracht, parkeren onvoldoende. Bouwlocatie, dus tijdelijke beschikbaarheid.	Ongeschikt vanwege tijdelijkheid van beschikbaarheid van deze locatie.
Dreef	Gelijktijdig met bevrijdingspop, te zware belasting voor de omgeving. Kermis zou dus moeten plaatsvinden voor 27 april, of na ontmantelen terrein bevrijdingspop. Vanuit veiligheid: geschikt als de parallelbaan zou kunnen worden aangemerkt als calamiteitenroute. Ligt wel een school aan deze weg en een omleiding busverkeer noodzakelijk.	In verband met toegankelijk houden Dreefschool waarschijnlijk ongeschikt.
Gedempte Oude Gracht	Gedempte Oude Gracht is een hoofdaanvoeroute voor bevoorrading winkels, bussen zullen moeten worden omgeleid. Ruimte voor vanuit veiligheidsoogpunt te beperkt (naast attracties geen ruimte voor de vereiste ruimte voor een calamiteitenroute).	Ongeschikt
Nassaulaan/ Nassauplein	Veel woningen/bedrijven, bussen zouden wel deels kunnen omrijden.	Wellicht geschikt
Amsterdamse Vaart	Parkeren: slecht. Voor fietsparkeren zou een aparte voorziening moeten worden getroffen. Aan een zijde uitsluitend woningen. Amsterdamse Vaart is op dit moment 'under construction'.	Weinig geschikt.

Terrein naam	Bezwaren vanuit Veiligheid/Ruimtelijke Inpasbaarheid/Basisvereisten inrichting kermis	Conclusie
Kleverlaan/ hoek Jan Haringstraat	Afgehekt terrein, draagkracht onverharde grond niet bekend. Parkeren aan andere zijde weg. Moet drukke weg worden overgestoken. Fietsparkeren zou moeten worden geregeld. OV niet vlak bij terrein. Ook twijfelachtig qua oppervlakte.	Weinig geschikt
Willem van Outhoornlaan (sporthal)	Vanuit behoefte aan ruimte: te klein voor kermis	Ongeschikt
Schoterbos, Mr. J. Gerritzlaan	Ondergrond ongeschikt, veel groen. Vanuit optiek kermisorganisatie: te afgelegen.	Ongeschikt
St. Jorisveld	Ondergrond niet sterk genoeg in verband met onderliggende parkeergarage. Terrein geen eigendom gemeente, toegang deels afgesloten.	Ongeschikt
Voormalig EBH terrein/Lichtfabriek	Terrein niet geheel eigendom van de gemeente. Vanuit omgeving nu al veel klachten geluidsoverlast vanaf dit terrein. Vanuit kermisoogpunt: ligt te afgelegen.	

Bijlage 2 Social media analyse kermissen 2017

In de periode van half april tot de eerste week van mei is op sociale media gemonitord hoe het onderwerp kermis wordt beleefd door ‘de stad’. Voor deze analyse is ook iets verder terug de tijd in gekeken, vanaf september 2016.

De analyse is opgebouwd uit een omgevingsbeeld (media en opiniemakers) en een bevolkingsbeeld (wat zeggen individuele inwoners over het onderwerp).

Omgevingsbeeld

(online) media en opiniemakers

Slechts enkele berichten. Het Haarlems Dagblad peilt in november (na de motie) op hun pagina de meningen over de kermis: moet de kermis verplaatst worden, ingeperkt of in stand gehouden worden. De berichtgeving is neutraal van toon.

Het platform Haarlems Bodem schrijft een kritisch stuk onder de noemer ‘wekelijkse ergernissen’. De toon is negatief.

Trots Haarlem roept op te reageren wat men de mooiste attractie vindt en hoe men over de kermissen denkt. Toon is positief/neutraal.

Bevolkingsbeeld

Op de berichten op de facebookpagina van Haarlems Bodem, Trots Haarlem, het Haarlems Dagblad en gemeente Haarlem zelf, is in totaal 80 keer gereageerd.

De meningen lopen uiteen, maar vallen grofweg in drie categorieën:

1. een kermis hoort niet in de stad, geeft teveel overlast, er zijn al zoveel evenementen tussen april en september
2. niet zeuren, het brengt kinderen veel plezier, het is maar 1 keer per jaar, ga dan ergens anders wonen
3. Zoek een andere locatie, aan de rand van de stad

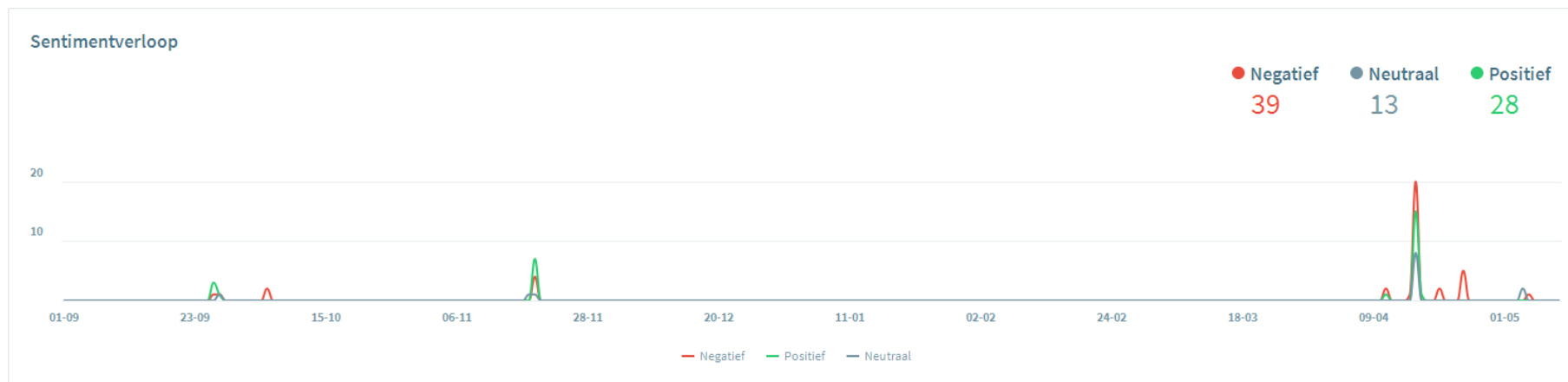
Punten 2 en 3 worden het meeste genoemd.

Van de 80 reacties, zeggen 39 dat er iets moet veranderen. Hieronder vallen de berichten met de strekking ‘schaf het af’, maar ook mensen die zeggen dat de kermis moet blijven, en voorstellen om de kermis op een andere locatie te houden of in te korten. Er zijn ook mensen die zich alleen storen aan de locatie Zaanenlaan (‘kermis hoort niet in een woonwijk’) of juist alleen aan de Grote Markt (‘liever terrassen op dit mooie plein’).

28 berichten zijn positief over de kermis en vindt dat er niets moet veranderen. Hieronder vallen de reacties met de strekking ‘niet zeuren’.

13 berichten zijn niet te duiden of neutraal

Verder zijn er ook diverse individuele berichten, vooral van enkele omwonenden van de Zaanenlaan (klachten over opbouw, geluidsoverlast, parkeren).

Sentiment

Naam	#
● Negatief	39
● Positief	28
● Neutraal	13

Tagcloud

Bijlage 3 Rapporten Digipanel, ESI en Crowd Professional

De volgende rapporten zijn hieronder bijgevoegd:

- Rapportage Digipanel
- Rapport Event Safety Institute, 'Veiligheid omgeving kermis Zaanenlaan', januari 2015
- Veiligheidsplan 2015, opgesteld door Crowd Professional

Gemeente Haarlem, afdeling Data Informatie en Analyse (DIA)

Digipanel Haarlem

Kermis in Haarlem

Achtergrond van het onderzoek

De gemeente Haarlem biedt plaats aan twee kermissen: op de Grote Markt in het centrum en aan de Zaanenlaan in Haarlem-Noord. Beide kermissen vinden in de periode rond Koningsdag plaats.

De kermissen lokken ieder jaar weer discussies uit. Rond de Zaanenlaan klagen bewoners over overlast. In het Centrum hebben vooral horeca-uitbaters en winkeliers moeite met de kermis.

De gemeenteraad heeft B&W van Haarlem daarom gevraagd een breed onderzoek naar de kermissen in Haarlem te doen. Dit onderzoek bestaat onder meer uit gesprekken met omwonenden en wijkraden en in het Centrum ook met winkeliers en horeca-exploitanten.

Om een indruk te krijgen van de opinie van de Haarlemmer in het algemeen heeft tevens een enquête onder het Digipanel Haarlem plaatsgevonden. Het Digipanel bestaat uit betrokken Haarlemmers die zich op eigen initiatief hebben aangemeld om aan korte digitale enquêtes van de gemeente mee te werken. De afdeling Data, Informatie en Analyse (DIA) van de gemeente voerde het onderzoek en rapportage uit. De vragenlijst kwam tot stand in de werkgroep die het hele onderzoek begeleidt en waarin alle gemeentelijke afdelingen participeren die met de kermis te maken hebben.

In februari 2006 sprak het Digipanel zich eveneens over de kermissen in Haarlem uit. In hun reacties toen konden de panelleden beide kermissen in Schalkwijk nog laten meewegen. Het doek voor de voorjaarskermis in dit stadsdeel viel na de editie 2005, terwijl de najaarskermis al een jaar eerder voor het laatst op het programma stond.

Samenstelling respons

De leden van het Digipanel ontvingen op 7 maart via e-mail een uitnodiging om op internet aan de enquête mee te doen. Panelleden die na een week nog niet hadden gereageerd, ontvingen een herinnering. Het panel had tot 21 maart de mogelijkheid mee te werken.

In totaal 1.525 van de 2.524 panelleden vulden de vragenlijst in. De respons komt hiermee uit op 60%. Een prima score omdat de respons op Digipanelonderzoeken zich meestal tussen de 40% en 65% beweegt.

De Rapportage

opbouw

De sheet na deze introductie bevat een beknopte samenvatting. Daarna volgt , de eigenlijke rapportage.

representativiteit

Het Digipanel is niet geheel representatief voor de hele Haarlemse bevolking van 18 jaar en ouder. Ondervertegenwoordigd in het panel zijn inwoners van 18-34 jaar. Andersom is het bij de 55+-ers. Daarnaast telt het panel relatief veel hoger opgeleiden. Wel zijn alle stadsdelen naar rato vertegenwoordigd. Bijlage 1 toont een vergelijking tussen respons en werkelijke bevolking van 18 jaar en ouder.

achtergrondgegevens

In de werkgroep is afgesproken om achtergrondgegevens als leeftijd, stadsdeel en geslacht van de panelleden niet in de analyse te gebruiken. Wel is in de enquête gevraagd is of panelleden kinderen van 14 jaar of jonger hebben. Deze leeftijdsgroep vormt een belangrijke doelgroep van de kermis.

'open' vragen

Naast 'gesloten' vragen met alleen voorgeselecteerde antwoordopties, bevatte de enquête enkele 'open' vragen. Bij een 'open' vraag mogen de geënquêteerden zelf een antwoord formuleren.

De rapportage geeft een beknopte beschrijving van de uitkomsten op de 'open' vraag. Daarnaast heeft ontvangt de opdrachtgever een Excel-bestand met gerubriceerde overzichten van alle reacties.

Ruim 1.500 enquêtedeelnemers

Aan de enquête over de kermissen in Haarlem werkten 1.545 leden van het Digipanel Haarlem mee. De leeftijdsopbouw van het panel wijkt qua leeftijdsopbouw af van de totale Haarlemse bevolking van 18 jaar en ouder. Ondervertegenwoordigd in het panel zijn inwoners van 18- 34 jaar. Andersom is het bij de 55+-ers. (-> sheet 1)

44% bezocht een kermis in Haarlem

44% van de geënquêteerden bezocht de afgelopen twee jaar een kermis in Haarlem, een meerderheid van 56% deed dat niet. Haarlem telt twee kermissen: op de Grote Markt in het Centrum en aan de Zaanenlaan in Haarlem-Noord. Beide kermissen kregen ongeveer twee van de drie kermisgangers op bezoek: een derde bezocht alleen de Grote Markt, eveneens een derde ging alleen naar de Zaanenlaan en drie op tien ging naar beide kermissen. (-> sheet 3)

Kinderen naar de kermis

Iets meer dan twee op de tien panelleden hebben thuiswonende kinderen van 14 jaar of jonger. Acht op de tien ouders geven aan dat hun kind (-eren) de afgelopen twee jaar in Haarlem een kermis hebben bezocht. Driekwart van de jeugdige kermisliefhebbers bezocht de Zaanenlaan en iets meer dan de helft de Grote Markt. (-> sheet 4)

Attitude tegenover de kermis

Panelleden mochten van vijf uitspraken over de Haarlemse kermissen aangeven welke ze het meest op zichzelf van toepassing achten. Iets meer dan de helft van het panel kiest voor een positieve uitspraak. Zo vindt 14% vooral dat Haarlem niet zonder kermis kan, vindt 7% het leuk om zelf naar de kermis te gaan en vindt 31% dat vooral leuk voor anderen, zoals kinderen.

Een derde van het panel kiest de meest neutrale uitspraak: 'Ik heb zelf geen behoefte aan de kermis, maar die zit me niet in de weg'. Rondt negatief is 13%; deze groep ziet de kermis vooral als een bron van overlast. (-> sheet 5)

Welk kermis aanbod heeft de voorkeur

Panelleden tonen zich verdeeld over het toekomstig kermisaanbod. Een derde zegt dat het ze niet uitmaakt. Verder prefereert 21% de huidige situatie met twee kermissen van 20 tot 40 attracties die ongeveer tegelijk plaatsvinden. Verder wil 18% één kermis met 20 tot 60 attracties, geeft 16% de voorkeur aan twee kermissen verspreid over het jaar en wil 11% helemaal geen kermis. (-> sheet 6)

Meest geschikte periode

Een meerderheid, namelijk, twee derde van het panel, ziet de kermis ook in de toekomst het liefst in de huidige periode, zo rond Koningsdag, plaatsvinden. Opties als midden/eind juni, juli/begin augustus en september oogsten veel minder vaak bijval - alle van ruim minder dan 10% van het panel. (-> sheet 7)

Naar de kermis buiten Haarlem

Een op de acht panelleden ging de afgelopen twee jaar naar een kermis buiten Haarlem. Het meest in trek waren de kermissen in Santpoort en Amsterdam (beide door 3% van het panel bezocht) (-> sheet 8)

Geschikte andere locatie voor een kermis in Haarlem

De Haarlemse kermissen staan nu op de Grote Markt en aan de Zaanenlaan. Van de gelegenheid om een alternatieve locatie te noemen, een plek die ook heel geschikt is om een kermis te organiseren, maakten 428 van de ruim 1.500 enquêtedeelnemers gebruik. De genoemde alternatieve locaties liggen het meest in de Waarderpolder (179 keer) en Schalkwijk (124x). Naar verhouding veel genoemd in de Waarderpolder: de Veerplas en omgeving. In Schalkwijk geldt dat voor het winkelcentrum (58 keer). (-> sheet 9)

Suggesties en ideeën

In totaal 385 panelleden maakten gebruik van de mogelijkheid een suggestie of idee over de kermis naar voren brengen. Relatief panelleden, namelijk 93, zeggen de Grote Markt niet geschikt te vinden als kermislocatie. Verder spreken 107 panelleden zich positief uit over de kermissen. Bijvoorbeeld vanwege de gezelligheid of traditie of prijzen zij de kermis aan de Zaanenlaan. (-> sheet 10)

3 Een Haarlemse kermis bezocht

44% ging naar de kermis

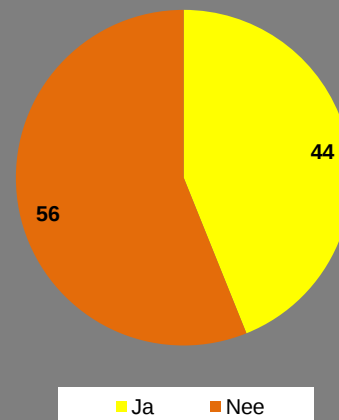
44% van leden van het Digipanel Haarlem bezocht de afgelopen twee jaar een Haarlemse kermis. Een meerderheid van 56% ging niet.

Haarlem telt twee kermissen: op de Grote Markt en aan de Zaanenlaan. Beide kermissen kregen ongeveer twee derde van de kermisbezoekers uit het panel op bezoek. Zo ging een derde alleen naar de Zaanenlaan, terwijl eveneens een derde zowel deze kermis als die aan de Grote Markt bezocht. Opnieuw een derde kwam alleen op laatstgenoemde locatie.

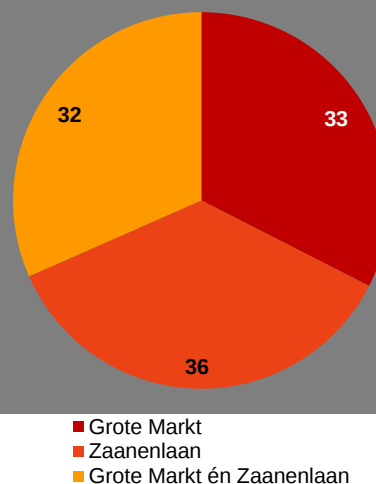
Van het hele panel, dus inclusief de niet-kermisgangers, bezocht 27% de Grote Markt en 30% de Zaanenlaan.

.

Heeft u de afgelopen twee jaar een Haarlemse kermis bezocht (in %, n=1.490)

Welke Haarlemse kermissen bezocht ? (in % kermisbezoekers, n=677)

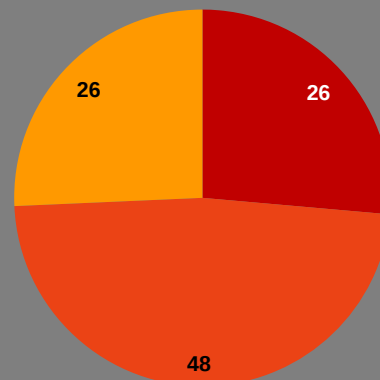
4 Kinderen naar de kermis

Acht van de tien kinderen naar de kermis

Iets meer dan twee op de tien panelleden (22%) heeft thuiswonende kinderen van 14 jaar of jonger. Het merendeel van deze kinderen, namelijk 80%, bezocht de afgelopen twee jaar een kermis in Haarlem. Alleen of samen met de ouders, vrienden/vriendinnen of anderen. Niet naar de kermis ging 20%.

Driekwart van de ouders geeft aan dat hun kind (-eren) de kermis aan de Zaanenlaan hebben bezocht: bijna de helft ging alleen naar deze kermis en een kwart zowel naar de Zaanenlaan als naar de Grote Markt. Daarnaast bezocht een kwart uitsluitend de Grote Markt.

Welke Haarlemse kermis heeft uw kind de afgelopen twee bezocht? (in % dat kermis heeft bezocht, n=265)

■ Grote Markt
■ Zaanenlaan
■ Grote Markt en Zaanenlaan

Meestal positief of neutraal

Panelleden stellen zich overwegend positief of neutraal op tegenover de kermissen in Haarlem. Dat blijkt uit de reacties op een vraag waarbij zij uit vijf uitspraken één uitspraak mochten kiezen: de uitspraak die zij het meest op zichzelf van toepassing achten.

Bijna vier van de tien panelleden vinden het leuk om zelf te gaan (7%) of vinden de kermis vooral leuk voor anderen (38%). Daarnaast meent 14% dat Haarlem niet zonder kermis kan. Ruim een derde, de grootste groep, neemt een neutraal standpunt in: zelf geen behoefte aan de kermis, maar deze staat ze ook niet in de weg.

Ronduit negatief oordeelt 13%. Deze groep ziet de kermis het meest als een bron van overlast.

Niet-kermisgangers zien kermis vaker als bron van overlast

Bovengemiddeld positief denken panelleden die de afgelopen twee jaar een kermis hebben bezocht en panelleden wier kinderen dat hebben gedaan. Van de laatste groep vindt twee derde de kermis leuk om zelf te bezoeken (9%) of vooral voor anderen, zoals kinderen (56%). Daarnaast meent 12% dat Haarlem niet zonder kan.

Niet-kermisgangers oordelen vaker neutraal dan kermisbezoekers, maar beschouwen de kermis ook vaker als een bron van overlast: 19% tegen 5%.

Welke van de volgende uitspraken over de kermissen in Haarlem is het meest op u van toepassing? (in % n=1.538)

	Totaal	Kermis bezocht	Kermis niet bezocht	Kinderen bezoeken kermis
Ik vind het leuk om zelf naar de kermis te gaan	7	15	1	9
Ik vind de kermis vooral leuk voor anderen, bijvoorbeeld kinderen	31	41	24	56
Ik heb zelf geen behoefte ad kermis, maar die zit me ook niet id weg	35	18	48	16
Een stad als Haarlem kan niet zonder kermis	14	21	9	12
De kermis zie ik vooral als een bron van overlast	13	5	19	8
Totaal	100	100	100	100

6 Welk kermisaanbod heeft de voorkeur?

Geen duidelijke voorkeur

Panelleden reageren verdeeld op de vraag hoe het Haarlemse kermisaanbod in de toekomst gestalte moet krijgen. Drie opties krijgen elk steun van 16 tot 21% van de geënquêteerden. Zo prefereert 21% de huidige situatie met twee kermissen van 20 tot 40 attracties die tegelijk plaatsvinden. Verder ziet 18% het liefst één kermis van 20 tot 60 attracties en spreekt 16% zich uit voor twee kermissen, maar dan verspreid over het jaar.

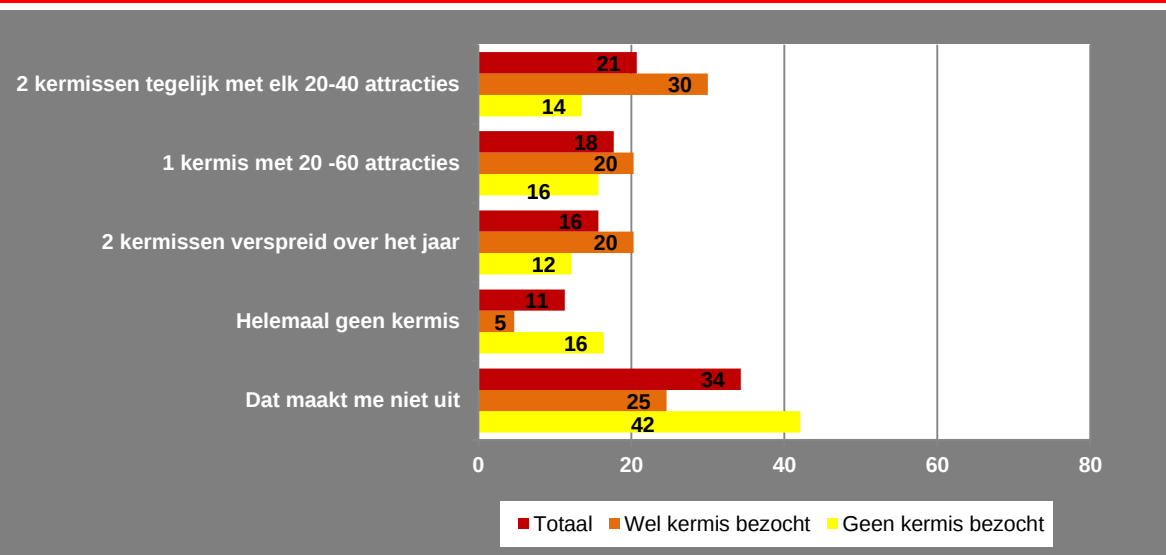
Het grootste deel van het panel, namelijk een derde, spreekt geen voorkeur voor een bepaald type kermis uit. Als het aan een minderheid van 11% ligt, verdwijnt de kermis helemaal uit Haarlem.

Kermisbezoekers wat vaker pro huidig aanbod

Haarlemmers die de afgelopen twee jaar in hun stad naar de kermis zijn geweest, prefereren het huidige aanbod van twee kermissen in dezelfde periode wat meer boven de andere opties (30% tegen 20%).

Niet-kermisbezoekers stellen zich vaker dan kermisbezoekers neutraal op en zeggen daarnaast vaker helemaal geen kermis te willen (16% tegen 5%).

Welk kermisaanbod heeft uw voorkeur (in %, n=1.538)

7 Meest geschikte periode voor de kermis

Ruime meerderheid opteert voor huidige periode

Gevraagd naar de meest geschikte periode voor de kermis geeft ruim twee derde van het panel de voorkeur aan de huidige periode eind april/begin mei - rond Koningsdag. Onder panelleden die de afgelopen twee jaar een Haarlemse kermis hebben bezocht, geldt dat voor een nog groter deel, namelijk voor driekwart.

Duidelijk kleiner is de animo voor andere opties als midden/ eind juni (net voor de zomervakantie), juli/begin augustus (in de zomervakantie) en september (net na de zomervakantie). Deze mogelijkheden genieten de voorkeur van ruim minder dan 10% van het panel.

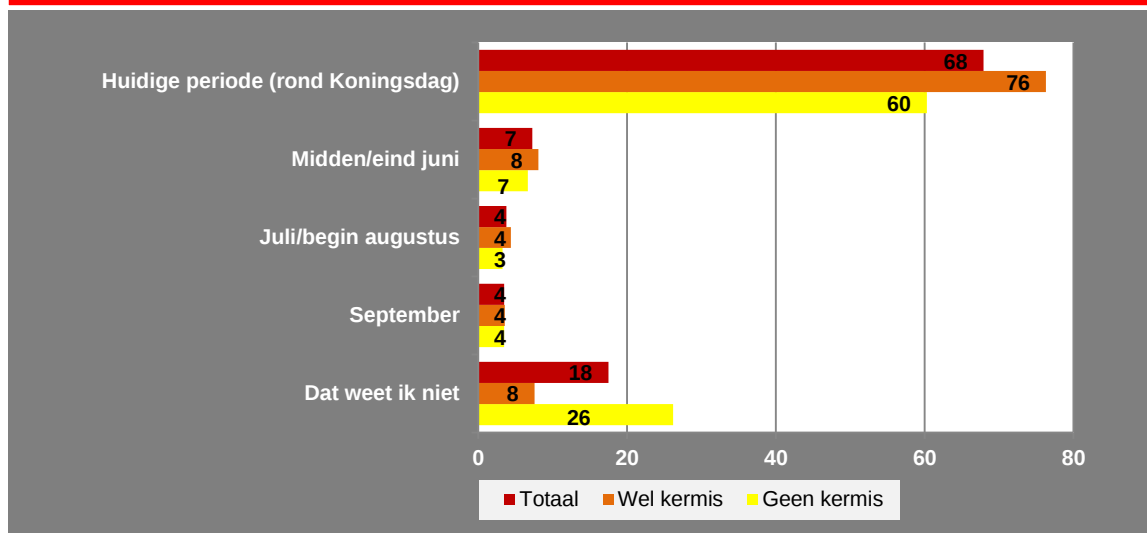
Ook meeste niet-kermisbezoekers pro-eind april

De mening van Haarlemmers die de afgelopen twee jaar niet naar de kermis zijn geweest, lijkt in grote trekken op het algemene beeld. Ook zij prefereren in meerderheid, zij het minder sterk dan kermisbezoekers, de huidige periode rond Koningsdag. Wel zeggen zij aanzienlijk vaker niet te weten welke periode zij het meest passend achten.

Ook ouders geven voorkeur aan periode rond Koningsdag

Van de ouders wier kind of kinderen de afgelopen twee jaar een kermis hebben bezocht, kiest eveneens driekwart voor de huidige kermisperiode.

Welke periode vindt u het meest geschikt voor de kermis? (in %, n=1.363)

12% bezocht een kermis buiten de stad

Eén op de acht panelleden bezocht de afgelopen twee jaar een kermis buiten Haarlem. Bijna negen op de tien, dus een grote meerderheid, deed dat niet.

Zo'n 4% van de panelleden die geen kermis in Haarlem bezochten deed dat wel buiten de stad.

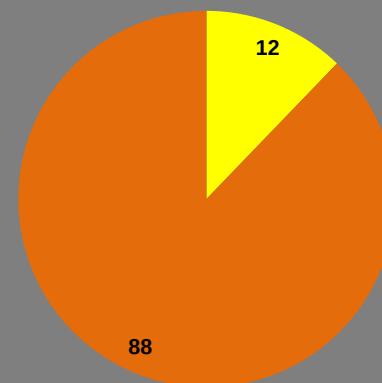
De meest bezochte kermissen buiten Haarlem zijn:

- Santpoort (door 3% van het panel)
- Amsterdam (3%)
- Tilburg (2%)
- Hoofddorp (1%)
- Hoorn (1%)
- Alkmaar (1%)

Andere kermissen kregen minder dan 1% van de panelleden op bezoek. Dat geldt bijvoorbeeld voor Leiden, Velsbroek, IJmuiden en Vijfhuizen.

Enkele panelleden bezochten kermissen verder weg, bijvoorbeeld in Middelburg, Nijmegen, Apeldoorn en tijdens hun vakantie in landen als Frankrijk en Duitsland.

Heeft u de afgelopen 2 jaar een kermis buiten Haarlem bezocht? (in %, n=1.534)

Ja Nee

511 locaties genoemd

De Haarlemse kermissen staan nu aan de Grote Markt en de Zaanenlaan. De panelleden mochten een alternatieve locatie noemen; een andere plek in Haarlem die heel geschikt is om een kermis te organiseren.

Van deze gelegenheid maakten 428. Anders gezegd 28% van de enquête deelnemers. Een deel van deze geënquêteerden noemde meer dan één optie. Bij panelleden die drie of meer locaties naar voren brachten, neemt de analyse alleen de twee eerstgenoemde mee. Het totaal aantal genoemde plekken komt hiermee op 511. Van de panelleden die de afgelopen twee jaar in Haarlem een kermis hebben bezocht, weet 36% een geschikte alternatieve locatie tegen een wat kleiner aandeel van 28% van de niet-kermisbezoekers.

Waarderpolder en Schalkwijk favoriet

De genoemde alternatieve locaties liggen het meest in de Waarderpolder, gevolgd door Schalkwijk. Zo noemen 117 panelleden expliciet de Veerplas of de nabije omgeving (IKEA, KPN-toren en NS-station Haarlem-Spaarnwoude). Nog eens 62 panelleden tippen andere specifieke locaties in de polder, zoals de Lichtfabriek en de Waarderpolder in het algemeen.

Op een comeback van de kermis op Winkelcentrum Schalkwijk hopen 58 panelleden, terwijl 66 panelleden een andere specifieke plek in Schalkwijk noemen of dit stadsdeel in het algemeen.

Eveneens relatief goed in de markt liggen het Reinaldapark in Oost en de Dreef, Houtplein of Haarlemmerhout in Zuid-West.

Onder de overige locaties in Noord bevindt zich onder andere het sportveld aan Kleverlaan. Bij de andere plekken in Oost noemen enkele panelleden de Zomervaart, die in het grijze verleden als kermislocatie diende.

Weet u een andere geschikte locatie voor de kermis in Haarlem?

	Aantal keer genoemd
1-Waarderpolder, Veerplas en omgeving	117
2-Schalkwijk	66
3-Waarderpolder; algemeen en overige locaties	62
4-Reinaldapark	61
5-Winkelcentrum Schalkwijk	58
6-Dreef, Houtplein, Haarlemmerhout	47
7-Parkeerterrein IJsbahn, Kennemer Sportcenter	16
8-Schoterbos, Noordersportpark	14
9-Gedempte Oudegracht, Nassaulaan	14
10-Overige Noord	18
11-Overige Oost	16
12-Overige Centrum	8
13-Overige Zuid-West	7
14-Overige locaties	18
Totaal	511

385 suggesties en ideeën

De deelnemers aan de enquête kregen de gelegenheid om zelf een idee of suggestie over de Haarlemse kermissen naar voren te brengen. Van deze mogelijkheid maakten 385 van de ruim 1.500 enquêtedeelnemers gebruik. Dat aantal staat gelijk aan 25% van de geënquêteerden. De suggesties ogen behoorlijk gevarieerd. Toch treden enkele duidelijke patronen aan het licht, met zowel positieve als negatieve reacties.

Geen kermis op de Grote Markt

In totaal 107 enquêtedeelnemers achten een van beide huidige locaties ongeschikt: 93 enquêtedeelnemers keren zich tegen de Grote Markt als kermislocatie en 14 keer gebeurt dat bij de Zaanenlaan.

Panelleden wijzen de kermis op de Grote Markt onder meer af omdat zij deze vinden misstaan op zo'n historisch of monumentaal plein of in een oude binnenstad. Anderen zien deze kermis als een obstakel voor de horeca, het winkelend publiek of een vrije doorloop in het Centrum.

Panelleden die zich tegen een van beide actuele kermislocaties keren, zien de kermis soms graag naar een andere plek verhuizen. Nog 18 enquêtedeelnemers bepleiten eveneens een verhuizing. De beoogde nieuwe locaties liggen meestal aan de buitenkant van de stad, zoals in de Waarderpolder.

Verder zien 12 panelleden de kermis het liefst helemaal uit de stad verdwijnen.

Positief over de kermis

Een positieve insteek hebben 107 ideeën. Deze enquêtedeelnemers spreken zich in zijn algemeen gunstig uit over de kermis, bijvoorbeeld vanwege de gezelligheid (38 keer genoemd) of de traditie (25x) of ze prijzen de kermis aan de Zaanenlaan (24x), vinden de kermis vooral leuk voor kinderen (3x) of zeggen dat Haarlemmers die zich tegen de kermis keren wel erg zeuren (17x).

Suggesties en ideeën over de kermis in Haarlem (n=385)

	Aantal keer genoemd
1-Een van beide locaties is ongeschikt	107
2-Positief over kermis	107
3-Overlast	52
4-Pleidooi voor wijziging samenstelling kermisaanbod	49
5-Kermis is te duur	24
6-Pleidooi voor andere locaties	18
7-Kermis moet weg uit Haarlem	12
8-Overige reacties	16
Totaal	385

Overlast

In totaal 52 suggesties gaan over de overlast die de kermis met zich meebrengt. Panelleden wijzen op overlast door wangedrag, bijvoorbeeld van jongeren of onder invloed van alcohol (20x), geluidsoverlast (19x), verkeersoverlast (4x), zwerfvuil (3x) en combinaties van diverse vormen van hinder of overlast in het algemeen (6x).

Wijziging aanbod en tarieven

Bijna 50 suggesties zoomen in op een wijziging van het huidige aanbod. Zo maken sommigen zich sterk voor bepaalde attracties, een meer nostalgische kermis of een kinderkermis. Ook bepleiten sommige panelleden een andere opstelling van de attracties, een andere omvang van de kermis en een verschuiving naar andere tijden in het jaar.

Verder vragen 24 panelleden om lagere tarieven; zij vinden de kermis nu te duur.

Vergelijking leeftijden respons vs. Bevolking 18 jaar en ouder

Leeftijd	Respons %	Werkelijk %
18-24 jaar	1	9
25-34 jaar	7	18
35-44 jaar	16	18
45-54 jaar	20	18
55-64 jaar	26	15
65+	30	21

Vergelijking stadsdelen respons vs. bevolking 18 jaar en ouder

Stadsdeel	Respons %	Werkelijk %
Centrum	12	10
Zuid-West	23	21
Oost	13	14
Noord	34	34
Schalkwijk	17	21

Opdrachtgever Gemeente Haarlem Stadszaken	Samenstelling Gemeente Haarlem - DIA Data, Informatie en Analyse	Internet: www.haarlem.nl/	Auteur Bert Kuijpers	Bronvermelding Alles uit deze uitgave mag vrij worden gebruikt, mits onder duidelijke vermelding van de samensteller en de naam van de rapportage
---	--	---	-------------------------	---

Veiligheid omgeving kermis Zaanenlaan

Kader, ervaringen en verbeterpunten

Houten, 15 januari 2015

Copyright (2015) Event Safety Institute
Randhoeve 221
3995 GA Houten
www.eventsafetyinstitute.nl

Auteurs:
Syan Schaap
Jorien van den Heuvel

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING ONDERZOEK	4
1.2 OPDRACHT	4
1.3 AANPAK	5
1.4 LEESWIJZER	5
2. FYSIEKE VEILIGHEID KERMIS: HET KADER	6
2.1 INLEIDING	6
2.2 BRANDVEILIGHEID	7
2.3 INZET HULPVERLENING	9
2.4 VERKEERSVEILIGHEID	11
2.5 BELEID GEMEENTE HAARLEM	11
3. SITUATIE KERMIS ZAAENENLAAN	14
3.1 INLEIDING	14
3.2 RUIMTELIJKE AANPASSINGEN	14
3.3 BRANDVEILIGHEID	15
3.4 INZET HULPVERLENING	16
3.5 VERKEERSVEILIGHEID	18
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	20
4.1 FYSIEKE VEILIGHEID KERMIS ZAAENENLAAN	20
4.2 AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE 1: INRICHTINGSTEKENING KERMIS 2014	22
BIJLAGE 2: PRAKTISCHE AANBEVELINGEN VOOR HET OMGEVINGSVEILIGHEIDSPAN	23
BIJLAGE 3: ONTRUIMINGSSCENARIO'S	24
BIJLAGE 4: FOTO'S KERMIS 2014	26
BIJLAGE 5: GERAADPLEEGDE BRONNEN	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

De kermis aan de Zaanenlaan in Haarlem-Noord, ook bekend als de Haarlemse Voorjaarskermis, vindt al tientallen jaren plaats. De gemeente Haarlem is zelf organisator, vergunninghouder en verpachter van de standplaatsen aan de veelal terugkerende exploitanten. Er staan volgens de vergunningaanvraag van 2014 maximaal 45 attracties en diverse bakkransen, met onder meer gefrituurde snacks, oliebollen en poffertjes.¹ De kermis duurt 12 dagen en heeft naar schatting in totaal 100.000 bezoekers, met een flinke piekdruk op Koningsdag.

De kermis heeft een behoorlijke impact op de ruimte aan de Zaanenlaan, de Orionweg, de Mercuriusstraat en het Zaanenpark. De drie genoemde straten omsluiten dit park. De meeste attracties staan op en langs de Zaanenlaan en in het Zaanenpark. Er staan ook attracties aan de Orionweg en het Marnixplein. Langs de Orionweg en de Mercuriusstraat en in het Zaanenpark worden voertuigen, mobile homes en caravans van kermisexploitanten en hun families geplaatst. Dit heeft als gevolg dat er jaarlijks tijdelijke verkeersmaatregelen zoals eenrichtingverkeer op de genoemde wegen worden ingesteld.

De wijkraad Sterrenbuurt vertegenwoordigt omwonenden van de Zaanenlaan en omgeving. De wijkraad heeft zorgen over de waarborging van de veiligheid voor omwonenden ten tijde van de kermis. Deze zorgen betreffen de brandveiligheid, de ruimte voor ontvluchting, de bereikbaarheid voor hulpverlening en de verkeersveiligheid. Ze vraagt zich af of de plannen deugdelijk zijn en constateert dat de situatie in de praktijk soms lijkt af te wijken van de plannen.

De wijkraad heeft behoefte aan een door een onafhankelijke partij opgestelde beschrijving van de kaders en aandachtspunten die gelden voor het waarborgen van de omgevingsveiligheid tijdens de kermis. Dit maakt het mogelijk dat een afweging plaatsvindt over de huidige opzet en de optie tot herinrichting van de kermis. De wijkraad en de gemeente Haarlem zijn overeengekomen dat hiertoe een onderzoek wordt uitgevoerd en een rapportage wordt opgesteld, ter voorbereiding op de kermis van 2015.

1.2 Opdracht

De opdracht aan het Event Safety Institute (ESI) luidt: stel een kader op voor fysieke veiligheid van de kermis aan de Zaanenlaan in Haarlem Noord, en besteed daarin aandacht aan brandveiligheid, aanrijdroutes/ bereikbaarheid voor hulpverlening en verkeersveiligheid in de omgeving.² Neem in dit kader de relevante wet- en regelgeving en bestaande richtlijnen op, beschouw de huidige situatie van de kermis (2014) en geef daarop aanbevelingen over het waarborgen van de veiligheid in de omgeving van de kermis, binnen het gestelde kader.

¹ Bron: vergunningaanvraag Haarlemse Voorjaarskermis 2014, d.d. 18-10-2013.

² Constructieve veiligheid van de tijdelijke bouw valt buiten de scope van de opdracht.

1.3 Aanpak

Ten behoeve van dit onderzoek bestudeerde ESI de vigerende wet- en regelgeving, waaronder het Bouwbesluit, het Besluit Veiligheidsregio's, de Algemene Plaatselijke Verordening en het evenementenbeleid van de gemeente Haarlem. Ook kreeg ESI inzage in de vergunning, kaartmateriaal en de verslagen van de Projectgroep Grote Evenementen.³ ESI interviewde enkele direct betrokkenen binnen de gemeente Haarlem en de wijkraad, met als doel om een beeld te krijgen van praktische ervaringen en werkwijzen. ESI voerde ook een gebiedsverkenning uit, om een concreet en praktisch beeld te vormen van de ruimte waarbinnen de kermis plaatsvindt. Dit is buiten de kermisperiode gebeurd, waardoor de opstelling van de kermis zelf moest worden afgeleid van kaartmateriaal, inrichtingstekeningen en beschikbaar fotomateriaal.

ESI heeft vanwege de onderzoeksperiode (december 2014) de situatie rond de kermis niet in de praktijk kunnen observeren. Ook zijn er op aangeven van de burgemeester geen interviews afgenomen met betrokken adviserende diensten. Dit rapport moet dan ook niet worden gezien als evaluatie van de veiligheid van de kermis in het afgelopen jaar, maar dient als leidraad voor een veilige inrichting van de kermis in 2015.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het feitelijke kader geschetst voor fysieke veiligheid op en rond de kermis. Wetgeving, regelgeving, richtlijnen en gemeentelijk beleid vormen hiervoor de input. Hoofdstuk 3 behandelt de huidige situatie ten aanzien van fysieke veiligheid. Hierbij aandacht voor de veiligheidsrisico's, de ruimtelijke indeling, getroffen maatregelen en de taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen. De conclusies en aanbevelingen worden behandeld in hoofdstuk 4.

³ De PGE is het multidisciplinaire evenementenoverleg onder regie van de gemeente Haarlem, waarin de vergunningaanvraag van de kermis 2014 werd besproken.

2. Fysieke veiligheid kermis: het kader

2.1 Inleiding

De burgemeester is als bestuursorgaan verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid binnen de gemeente. Hij is belast met het toezicht op de openbare samenkomsten en gemakkelikheden en kan hiertoe met het oog op veiligheid en gezondheid de nodige bevelen geven.⁴ Hij kan op gronden van veiligheid, gezondheid en milieu voorwaarden stellen aan activiteiten in de openbare ruimte, op grond van lokale regelgeving (de APV), beleid en het stelsel van vergunningverlening.

De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om regels vast te stellen in een brandveiligheidsverordening, met als doel het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en het voorkomen en beperken van gevaar en ongevallen.⁵

De veiligheidsregio heeft op grond van de Wet veiligheidsregio's een adviserende taak richting gemeenten en andere bestuursorganen over risico's op het terrein van branden, ongevallen, rampen en crises. In de wet is niet concreet vastgelegd over welke risico's de veiligheidsregio gemeenten moet adviseren; gemeenten moeten dit per regio vaststellen. In de praktijk is het gebruikelijk dat een veiligheidsregio de gemeenten in haar verzorgingsgebied adviseert over de grootschalige, risicovolle evenementen.⁶ Bij minder grootschalige evenementen is vaak sprake van advisering door lokale medewerkers van brandweer en politie.

Een evenementenvergunning stelt op grond van de APV concrete voorschriften en beperkingen aan een evenement. De vergunning dient primair gebaseerd te zijn op bestaande wet- en regelgeving. Hierop kan een uitzondering bestaan, wanneer er gemotiveerd afgeweken wordt op basis van gemeenschappelijk inzicht en eerdere ervaringen. Het besluit dient te worden gebaseerd op een deugdelijke motivering.⁷ De vergunningverlener besluit hoe de ontvangen adviezen worden vertaald naar vergunningvoorschriften.

De procedure van vergunningverlening van evenementen maakt het mogelijk om een besluit over een evenement transparant en zorgvuldig te nemen. Alle belangen en eventuele bezwaren worden daarin meegenomen. Het proces van vergunningverlening stelt de betrokken overheidsdiensten in staat om tijdig te starten met hun eigen voorbereidingen op het evenement.⁸

In de volgende paragrafen komen de formele kaders op het gebied van brandveiligheid, inzet van hulpverlening en verkeersveiligheid aan de orde. In hoofdstuk 3 worden de praktische (maatwerk)maatregelen die rondom de kermis aan de Zaanenlaan worden genomen, beschouwd in het licht van de formele kaders. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen.

⁴ Gemeentewet art. 172; 174 lid 1 en 2.

⁵ Wet Veiligheidsregio's art. 3.

⁶ De rol en taakinvulling van de Veiligheidsregio Kennemerland valt buiten de scope van dit onderzoek.

⁷ Algemene wet bestuursrecht art. 3.46.

⁸ Landelijke Handreiking Evenementenveiligheid deel III (2011), p. 7.

2.2 Brandveiligheid

Wettelijke kaders en lokale autonomie

Wet- en regelgeving op het gebied van brandveiligheid richt zich zowel op het voorkomen van brand als op het beperken van de gevolgen van een eventuele brand. Beide aspecten komen in deze paragraaf aan bod.

Gemeenten hebben autonomie in het stellen van regels aan evenementen op het gebied van brandveiligheid. De Haarlemse brandbeveiligingsverordening 2010 stelt basale eisen aan de brandveiligheid van inrichtingen.⁹ De verordening stelt onder meer dat burgemeester en wethouders voorschriften aan een inrichting kunnen verbinden in het belang van voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand. En dat het verboden is om een inrichting te gebruiken, indien de wijze van gebruik van de inrichting in relatie tot de beoogde gebruiksfunctie niet geacht kan worden een brandveilig gebruik te zijn.

Geen evenementenkader

Er bestaan op dit moment in Nederland geen bijzondere wetgeving of officiële richtlijnen op het gebied van brandveiligheid van evenementen (ook wel aangeduid met de termen 'verblijfsplaats', 'niet-bouwwerk' of 'overige plaats'). Om toch kaders te kunnen gebruiken voor de beoordeling van fysieke veiligheid op evenementen, wordt bouwregelgeving gehanteerd als uitgangspunt, waarbij er waar relevant beredeneerd van de regels wordt afgeweken. In binnen- en buitenland worden inhoudelijke richtlijnen gehanteerd ten aanzien van fysieke veiligheid op evenementen. In ons land worden dergelijke richtlijnen zeer uiteenlopend toegepast, en kunnen ze per gemeente verschillen.

Brandpreventie

Op grond van bouwregelgeving kunnen een aantal voorschriften van toepassing worden verklaard op de brandveiligheid van de kermis:

- aankleding mag geen brandgevaar opleveren;¹⁰
- gebruikte materialen ter plaatse van of nabij apparatuur en installaties die warmte afgeven moeten voldoen aan brandklasse A1 of onbrandbaar zijn;¹¹
- in een voor publiek toegankelijke ruimte opgestelde stands, podia kramen en andere inrichtingselementen moeten brandveilig zijn;¹²
- brandgevaarlijke stoffen moeten deugdelijk verpakt zijn, stabiel zijn of vastgezet worden en volgens voorschriften worden gebruikt;¹³
- een open opslagvoorziening mag niet ongecontroleerd toegankelijk zijn voor onbevoegden. Een toegangsdeur tot een betreedbare opslagvoorziening moet van buitenaf met een slot afsluitbaar zijn, doch van binnenuit zonder sleutel kunnen worden geopend;¹⁴

⁹ Een inrichting is volgens de verordening een voor mensen toegankelijke ruimtelijk begrensde plaats voor zover dat geen bouwwerk is (art. 1a).

¹⁰ Bouwbesluit 2012 art. 7.4.

¹¹ Bouwbesluit 2012 art. 7.4.

¹² Bouwbesluit 2012 art. 7.5.

¹³ Bouwbesluit 2012 art. 7.6.

- het is verboden om in of om het bouwwerk voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, werktuigen, middelen of voorzieningen te gebruiken of niet te gebruiken of anderszins belemmeringen op te werpen of hinder te veroorzaken waardoor brandgevaar wordt veroorzaakt of waardoor bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt.¹⁵

Ontvluchting

Op het gebied van ontruiming en vluchten gelden de volgende wettelijke voorschriften:

- de vluchtroute vanuit een woning of verblijfplaats moet over de gehele lengte veilig zijn en eindigen op een veilige plaats. Een veilige plaats is het aansluitende terrein, vanwaar de openbare weg kan worden bereikt of een plaats die een gelijkwaardige veiligheid biedt;¹⁶
- binnen 15 minuten na brandalarmering moeten de door de brand bedreigde personen in een gebouw zonder hulp van de brandweer kunnen vluchten;¹⁷
- de brandweer is aanwezig en operationeel binnen 15 minuten na het melden van de brand;¹⁸
- een bouwwerk geen gebouw zijnde heeft afhankelijk van zijn bestemming en grootte, voldoende en zodanig ingerichte vluchtroutes dat in geval van brand op doeltreffende en veilige wijze kan worden gevlucht.¹⁹

Ondanks dat in het Bouwbesluit wordt aangegeven dat mensen binnen 15 minuten een gebouw zouden moeten kunnen ontvluchten, bestaan hier in de praktijk afwijkende opvattingen over. Zo adviseren verschillende bronnen binnen de brandweerwereld dat het binnen drie minuten mogelijk moet zijn om een woning te ontvluchten.²⁰ Voor dit onderzoek mag dit alles worden vertaald in het uitgangspunt, dat bewoners bij een woningbrand zo snel mogelijk weg moeten kunnen en dus niet vertraagd moeten worden door de aanwezigheid van de kermis.

Voor vluchtroutes geldt verder:²¹

- een vluchtroute mag geen hindernissen bevatten die het vluchten belemmeren;
- vluchtroutes moeten goed zichtbaar zijn en worden aangeduid met vluchtrouteaanduiding;
- deuren in vluchtroutes zijn snel en eenvoudig te openen;
- een vluchtroute in de buitenlucht tot aan de openbare weg is goed begaanbaar en voldoende verlicht.

In het Bouwbesluit zijn richtlijnen opgenomen voor de snelheid waarmee personen een ruimte kunnen ontvluchten. Relevant voor dit onderzoek zijn de volgende:²²

- 90 personen per meter vrije breedte van een ruimte (zoals bijvoorbeeld een gang);
- 135 personen per meter vrije breedte van een doorgang anders dan een deur.

¹⁴ Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (2012), artikel 3.20.1.

¹⁵ Bouwbesluit 2012 art. 7.10.

¹⁶ Ministerie van BZK (2012), *Infoblad Vluchten bij brand – Het Bouwbesluit 2012*.

¹⁷ Integrale nota van toelichting Bouwbesluit 2012, art. 6.5.

¹⁸ Integrale nota van toelichting Bouwbesluit 2012, art. 6.5.

¹⁹ Bouwbesluit 2012, art. 2.102 lid 11.

²⁰ Bron: www.brandveilig.com, *Vluchttijd bij woningbranden van 17 naar 3 minuten*

²¹ Bron: brandweer.nl, *Vluchten bij brand*.

²² Bouwbesluit 2012 art 2.108 lid 1.

In internationale richtlijnen voor evenementlocaties wordt verwezen naar een ontruimingssnelheid variërend van 90 tot 109 personen per strekkende meter nooduitgang.²³

De breedte van een nooddeur en een vluchtroute moet volgens het Bouwbesluit minimaal 0,85 meter zijn.²⁴ In internationale richtlijnen voor evenementlocaties wordt aangeraden om een minimumbreedte van 1,2 meter voor nooduitgangen te hanteren.²⁵

2.3 Inzet hulpverlening

Brandweerinzet

Voor de inzet van hulpverlening gelden er landelijke wettelijke kaders ten aanzien van gebouwen en verblijfplaatsen. De meeste normen hebben betrekking op de inzet van de brandweer:

- woningen moeten binnen 8 minuten na uitruk door de brandweer bereikt kunnen worden;²⁶
- een willekeurig adres in een verblijfsgebied moet binnen een gestelde tijd bereikbaar zijn;²⁷
- ieder verblijfsgebied moet binnen 1 tot 2 minuten vanaf de verkeersader bereikt kunnen worden;
- verkeersaders (stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen) bieden aan de brandweervoertuigen een onbelemmerde en betrouwbare doorgang. Verkeersaders moeten altijd bruikbaar zijn en blijven, of er dient hiervoor een alternatief te worden gezocht;²⁸
- een gebouw moet in principe ook via een tweede onafhankelijke route bereikbaar zijn;²⁹
- tussen de openbare weg en een bouwwerk voor het verblijven van personen ligt een verbindingsweg die geschikt is voor voertuigen van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten.³⁰ Kenmerken van een verbindingsweg:³¹
 - o minimaal 4,5 meter breed, verhard over een breedte van ten minste 3,25 meter;
 - o geschikt voor motorvoertuigen met een massa van ten minste 14.600 kilogram;
 - o een vrijgehouden hoogte boven de kruin van de weg van ten minste 4,2 meter;
 - o een doeltreffende afwatering hebben;
- een bouwwerk moet zodanig bereikbaar zijn voor hulpdiensten dat tijdig bluswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en hulpverlening kan worden geboden;³²
- een doodlopende weg waarop geen ruimte is om te keren moet minimaal 5 meter breed zijn. Als dat niet kan worden behaald, dan mag de weg maximaal 40 meter lang zijn.³³

²³ Guide to Safety at Sports Grounds. The fifth edition. 2008. Artikel 10.4

²⁴ Bouwbesluit 2012: artikel 2.107

²⁵ Guide to Safety at Sports Grounds. The fifth edition. 2008. Artikel 10.4

²⁶ Besluit Veiligheidsregio's, art. 3.2.1.

²⁷ Brandweer Nederland (2003), Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid.

²⁸ Brandweer Nederland (2003), Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid.

²⁹ Brandweer Nederland (2003), Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid.

³⁰ De Zaanenlaan is een verbindingsweg voor de woningen die eraan liggen.

³¹ Bouwbesluit 2012: artikel 6.37

³² Bouwbesluit 2012: afdeling 6.35

³³ Brandweer Nederland (2003), Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid.

In de brochure 'Brandveiligheid op evenementen' van Brandweer Nederland zijn enkele specifieke richtlijnen opgenomen voor bereikbaarheid van hulpverlening tijdens evenementen.³⁴

- de minimale doorrijdbreedte voor brandweervoertuigen bedraagt 3,5 meter;
- de minimale doorrijdhoogte voor brandweervoertuigen bedraagt 4 meter;
- toegangen tot belendende percelen worden niet geblokkeerd.

Deze richtlijnen geven een iets soepeler regime voor evenementen dan het Bouwbesluit geeft voor gebouwen, ten aanzien van doorrijdbreedte en doorrijdhoogte voor brandweervoertuigen. De hier genoemde afstanden kunnen daarmee worden gezien als absoluut minimum dat toegestaan is onder de tijdelijke omstandigheden van een evenement. Voor punten waarover geen specifieke richtlijnen voor evenementen zijn beschreven, geldt het Bouwbesluit als uitgangspunt.

Inzet ambulance en politie

Ambulances met A1-urgentie (spoedurgentie) moeten wettelijk binnen 15 minuten op de opstellocatie kunnen arriveren. Verder moet er een beschikbare route zijn vanaf de incidentlocatie naar het ziekenhuis.³⁵ Eenzelfde niet-wettelijke aanrijtijd geldt voor de politie: zij moet in de meeste regio's in 90% van de gevallen binnen 15 minuten arriveren.³⁶

Optreden hulpdiensten

Ten aanzien van het kunnen inzetten van hulpverlening op een plaats van een incident gelden de volgende wettelijke voorschriften op grond van het Bouwbesluit:

- de afstand tussen een opstelplaats voor hulpdiensten en een brandweeringang van een woning is ten hoogste 40 meter en dient te worden vrijgehouden over de gehele hoogte en breedte;³⁷
- bluswaterwinplaatsen moeten onbeperkt toegankelijk zijn voor bluswerkzaamheden;³⁸
- voor de situering van brandkranen worden dekkingscirkels van veertig meter rond de brandkraan gehanteerd. Op deze wijze bedraagt de afstand tussen de brandkranen onderling maximaal tachtig meter. Wanneer in de straat of de weg een fysieke scheiding is aangebracht, gelden bovengenoemde maten per weg-/straathelft.
- rondom brandkranen moet een obstakelvrije ruimte aanwezig zijn met een diameter van 1,8 meter.

In de brochure 'Brandveiligheid op evenementen' van Brandweer Nederland is over de inzet van hulpverlening tijdens evenementen opgenomen.³⁹

- rond brandkranen wordt een meter vrijgehouden en brandkraanbordjes blijven zichtbaar;
- aansluitingen voor droge blusleidingen worden vrijgehouden.

Uit de richtlijnen in de brochure volgt de conclusie dat op evenementen iets minder ruimte hoeft te worden vrijgehouden rond brandkranen dan voor gebouwen, maar ook wordt duidelijk dat deze hoe dan ook onbelemmerd toegankelijk moeten blijven.

³⁴ Brochure verkregen van brandweer.nl, datum onbekend.

³⁵ Regeling tijdelijke wet ambulancezorg (2012) artikel 2.

³⁶ Bron: politie.nl, *Aanrijtijden politie blijven ongeveer gelijk*.

³⁷ Bouwbesluit 2012: artikel 6.38.

³⁸ Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (2011).

³⁹ Brochure verkregen van brandweer.nl, datum onbekend.

2.4 Verkeersveiligheid

De gemeente is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de doorstroming van het verkeer, leefbaarheid en de verkeersveiligheid. Als algemeen kader omtrent verkeersveiligheid bij evenementen geldt de Wegenverkeerswet 1994. Wegafsluitingen en omleidingen moeten voldoen aan de eisen vanuit deze wet en die uit het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV1990). Er is vanwege de grote hoeveelheid relevante wetgeving voor gekozen om in dit kader niet artikelsgewijs iedere mogelijk relevante artikel toe te voegen.

Als een evenement vergunningplichtig is, kunnen evenementenverkeersregelaars worden ingezet. De politie is formele toezichthouder op de werkzaamheden van verkeersregelaars en handhaaft het juiste gebruik van de weg. Gemeentelijke buitengewoon opsporingsambtenaren kunnen handhaven op (Wahv) overtredingen als foutief parkeren.⁴⁰

2.5 Beleid gemeente Haarlem

APV

De gemeente Haarlem sluit in haar Algemene Plaatselijke Verordening aan op de omschrijvingen van de model-APV van de VNG. In de Haarlemse APV is onder meer opgenomen:

- evenementen zijn 'voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak', waarmee kermissen onder de definitie van een evenement vallen;
- het is verboden om zonder of in afwijking van een vergunning een evenement te organiseren;
- een vergunning kan worden geweigerd in het belang van openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid en bescherming van het milieu.

Beleid

De gemeente Haarlem heeft in de nota 'Voortzetting evenementen in Haarlem 2013-2016' een aantal beleidsregels gesteld die relevant zijn voor de veiligheid.

Toetsingscriteria voor evenementenvergunningen zijn:

- aantal bezoekers;
- doelgroep;
- samenloop evenementen;
- historie en ervaringen;
- leefbaarheid stad;
- city marketing;
- maatschappelijke kosten;
- overlast en schade voor de omgeving;
- geschiktheid locatie;
- professionaliteit organisatie.

⁴⁰ Bron: Kennisplatform Verkeer en Vervoer, Handreiking Inzet van verkeersregelaars bij evenementen (2013); Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (1990), artikel 56; Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar (1994), artikel 1.2.

De gemeente stelt de organisator primair verantwoordelijk voor een goed verloop van het evenement; dat wil zeggen dat hij voorzieningen moet treffen voor een veilig verloop.

Voor de werkwijze per evenement wordt een driedeling in categorieën gehanteerd:

- I. evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht;
- II. evenementen met veiligheidsaandacht;
- III. overige evenementen.

De categorie waarbinnen een evenement valt wordt bepaald door de aard van het evenement, de aard van het publiek en de plaats van het evenement. Bij evenementen in categorie I en II vindt de voorbereiding en uitvoering in coördinatie met hulpverleningsdiensten plaats.⁴¹

Evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht kennen de volgende inhoudelijke vereisten:⁴²

- veiligheidsplan van de organisator;
- calamiteitenplan van de organisator;
- verkeer- en vervoersplan van de organisator;
- incidentenplan van de gemeente, in overleg met de organisator en de hulpdiensten;
- handhavingsprotocol van de gemeente.

Het toetsingskader voor evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht schrijft voor:⁴³

- de organisator heeft voldoende ervaring, de juiste kennis, voldoende menskracht en voldoende financiële middelen;
- Op de evenementenlocatie is, indien gewenst, goed toezicht mogelijk door de politie, (particuliere) beveiliging, voldoen de gebouwen en tenten aan alle eisen op het gebied van bouw-, milieu en brandveiligheidsregulering;
- de evenementenlocatie is goed bereikbaar voor publiek en hulpverleningsdiensten, biedt voldoende ruimte voor het verwachte aantal bezoekers, is ruimte beschikbaar van waaruit hulpverleningsdiensten hun werkzaamheden tijdens het evenement kunnen afstemmen;
- De organisator heeft in overleg met de betrokken instellingen een veiligheidsplan, calamiteitenplan en verkeers- en vervoersplan opgesteld dat aan de gewenste eisen voldoet.

⁴¹ Gemeente Haarlem (2013), *Notitie Veiligheid en handhaving bij evenementen*, Bijlage 1. Werkwijze bij het bepalen van een categorie voor een evenement.

⁴² Tijdens het onderzoek is bekend geworden dat de kermis aan de Zaanenlaan in 2015 zal worden gecategoriseerd als 'evenement met verhoogde veiligheidsaandacht' (categorie I). Daarom zijn de voorschriften ten aanzien van deze categorie evenementen in het kader opgenomen. In tegenstelling tot evenementen met veiligheidsaandacht (categorie II), is bij evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht vereist dat er een veiligheidsplan, een calamiteitenplan, een verkeers- en vervoersplan, een gemeentelijk incidentenplan en een gemeentelijk handhavingsprotocol worden opgesteld.

⁴³ Gemeente Haarlem (2013), *Notitie Veiligheid en handhaving bij evenementen*, Bijlage 2: Inhoudelijke vereisten bij evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht.

In de uitvoering gelden bij evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht de volgende eisen:

- aanwezigheid van een gemeentelijk liaison per evenement, tevens aanspreekpunt van de organisator;
- de plannen worden vooraf beoefend, waarbij zowel de organisator als de hulpdiensten deelnemen;
- de gemeente treedt handhavend op ten aanzien van de vergunningvoorwaarden en gemaakte afspraken en elke discipline levert daaraan een bijdrage;
- tijdens het evenement functioneert er een afstemmingsoverleg, waarin de politie, de gemeentelijke handhavingscoördinator, de organisatie en eventuele anderen deelnemen. De veiligheidsmanager van VRH (gemeente Haarlem) zit dit overleg voor;
- binnen vier weken wordt er een evaluatie uitgevoerd ten aanzien van veiligheid en handhaving.

3. Situatie kermis Zaanenlaan

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op basis van het kader gereflecteerd op de bestaande situatie rond de kermis aan de Zaanenlaan. Het beeld dat in dit hoofdstuk wordt gevormd, is gebaseerd op verkregen documenten, kaartmateriaal, inrichtingstekeningen, foto's en interviews met de vergunningverlener, de vergunninghouder en vertegenwoordigers van de wijkraad.

Er kon in de onderzoeksperiode niet tijdens de kermis worden geobserveerd. ESI kan daardoor niet instaan voor de volledigheid en een zuivere weergave van de werkelijke situatie tijdens de kermis.

Het hoofddoel van het hoofdstuk is om een beeld te vormen van eventuele aanpassingen die gezien de ervaringen nodig kunnen zijn. Hierbij is aandacht voor brandveiligheid, inzet van hulpverlening en verkeersveiligheid.

3.2 Ruimtelijke aanpassingen

De kermis kent zes dagen opbouwtijd ⁴⁴ en vindt vervolgens twaalf dagen achtereenvolgens plaats, ieder jaar van 24 april tot en met 5 mei. De evenementenvergunning wordt rond de start van de kermis verstrekt. ⁴⁵ Een aantal dagen voor de opbouw worden er verkeersmaatregelen genomen en wordt gestart met het plaatsen van afzettingen. Op de laatste dag van de kermis start de afbouw, wat daarna nog maximaal 2 dagen duurt. ⁴⁶ Voor de opening van de kermis vindt er een schouw vanuit de gemeente en de hulpdiensten plaats, waarbij onder meer aandacht is voor de inrichting van de kermis en brandveiligheidsvoorschriften.

De ruimtelijke indeling aan de Zaanenlaan en omgeving wordt op de volgende punten aangepast gedurende deze periode:

1. beperkingen in de beschikbaarheid van de ruimte voor verkeer en vervoer tijdens de op- en afbouwfase;
2. plaatsing van 45 attracties op de Zaanenlaan, deels op het Marnixplein en de Orionweg, deels op de stoepen en deels in het Zaanenpark (zie tekening in bijlage 1);
3. de Zaanenlaan wordt ontoegankelijk voor alle verkeer en vervoer;
4. plaatsing van mobile homes, caravans en voertuigen langs de Orionweg, de Mercuriusstraat en in een deel van het Zaanenpark;
5. de Orionweg is aan de zuidwestzijde niet beschikbaar voor verkeer, de rechterweghelft wordt eenrichtingverkeer in noordwestelijke richting;
6. de Mercuriusstraat wordt aan de oostzijde gebruikt voor caravans/mobile homes van kermisexploitanten en aan de westzijde voor het parkeren van auto's van de exploitanten;

⁴⁴ Vanaf dit moment worden de eerste afzettingen geplaatst en wordt de kermis voorbereid. Vanaf twee dagen van tevoren begint de feitelijke opbouw die ook is opgenomen in de vergunning.

⁴⁵ Eventuele knelpunten in de inrichting van de kermis die vanuit onwonenden kunnen worden genoemd naar aanleiding van de vergunning, kunnen door deze gang van zaken niet meer voortijdig worden aangepakt.

⁴⁶ Mobile homes van de exploitanten hebben nog een dag extra om te vertrekken.

7. het Marnixplein wordt gedeeltelijk gebruikt voor de kermis, waardoor de verkeersstroom vanuit de Marnixstraat niet via het Marnixplein de Mercuriusstraat in kan rijden.

3.3 Brandveiligheid

Maatgevende scenario's

De volgende incidentscenario's zijn voor dit onderzoek als maatgevend behandeld:

- **Woningbrand aan de Zaanenlaan**⁴⁷ Een kleine woningbrand aan de Zaanenlaan tijdens de kermis kan uitgroeien tot een uitslaande brand. Dit heeft als gevolg dat de woning zo snel mogelijk ontruimd moet kunnen zijn en aanwezigen moeten kunnen vluchten naar een veilige plaats. Bewoners moeten via de voorzijde kunnen vluchten, richting de kermis, omdat veel huizen geen vrije vluchtweg aan de achterzijde hebben.
- **Brand in bakkraam op de kermis** Een ontploffende gasfles zorgt voor een brand in een bakkraam.⁴⁸ Deze brand slaat mogelijk al snel over op een nabijgelegen attractie of bakkraam. Bezoekers en personeel van de kermis lopen direct gevaar en moeten snel op afstand worden gebracht. Er is basisbrandbestrijding door de organisatie en inzet van hulpdiensten nodig. De brandbestrijding en hulpverlening kunnen worden gehinderd als het erg druk is en bezoekers foto's en filmpjes willen maken van het incident.

Ten aanzien van brandveiligheid van de kermis is het beeld als volgt:

- er staan diverse materialen op de kermis die een verhoogd brandgevaar opleveren;⁴⁹
- de wettelijke afstand van 5 meter tussen attracties/ bakkramen van de kermis en de gevels van woningen lijkt op de meeste plekken te worden behaald, maar niet overal. Het risico van brandoverslag komt op een wettelijk aanvaardbaar niveau, wanneer de benodigde afstand op alle plekken gewaarborgd wordt;
- aangezien de bakkramen en attracties op de kermis dicht bij elkaar staan, is er bij brand in een bakkraam al snel een kans op brandoverslag op een nabijgelegen kraam of attractie. Bewoners van nabijgelegen woningen ondervinden in eerste aanleg geen verhoogd risico op brandoverslag bij een dergelijke brand. Desondanks verdient de brandveiligheid van materialen van attracties en kramen nader onderzoek, om te bepalen of de risico's en de kans op brandoverslag acceptabel zijn;⁵⁰
- een aandachtspunt dat is benoemd maar niet kon worden geverifieerd, is dat het gebruik van gasflessen in bakkramen op de kermis niet altijd voldoende veilig gebeurt; zo zouden gasflessen soms openlijk bereikbaar zijn voor derden. Na de schouw zou hier niet meer actief op worden toegezien door handhavende instanties.

⁴⁷ Er zijn geen signalen van verhoogde brandveiligheidsrisico's bij de woningen. De wet volgt feitelijk het uitgangspunt dat er altijd een brand in een woning kan ontstaan en hier dus rekening met moet worden gehouden.

⁴⁸ Dit scenario vond plaats tijdens de Tilburgse kermis op 18 juli 2014.

⁴⁹ Bron: verslagen Projectgroep Grote Evenementen 2014.

⁵⁰ Uit het verslag van de Projectgroep Grote Evenementen over de kermis in 2014 blijkt dat er zorgen zijn over de brandbaarheid van sommige gebruikte materialen op de kermis.

Ten aanzien van ontruimen en vluchten is het beeld als volgt:

- de bewoners van veel huizen aan de Zaanenlaan zijn voor vluchten bij brand aangewezen op de voorzijde, omdat zij geen achterom hebben;
- bij brand kan via de voorzijde van de woningen worden gevlucht naar de kermis. Tussen diverse attracties lijkt voldoende ruimte te zijn om bij de woningen weg te vluchten, al zijn er indicaties dat op veel van deze plekken in de praktijk dranghekken staan. Ook wordt het vluchten belemmerd bij attracties met ingangen aan de zijde van de woningen, doordat zich hier bezoekers van de kermis opstellen. Een vluchtweg tussen de tuinen en de attracties van minimaal 85 centimeter breed over de gehele lengte van de Zaanenlaan lijkt niet gegarandeerd;⁵¹
- de kermis kan bij een woningbrand worden gezien als veilige plaats, die bewoners snel kunnen bereiken. Aandachtspunt is de ongelijke grond op de stoepen op bepaalde plekken, waar metalen platen van attracties uitsteken en bij ontvluchting letsel kunnen veroorzaken;
- de vluchtcapaciteit voor bezoekers vanaf de kermis is bij beschikbaarheid van alle vluchtwegen in totaal 40,3 meter (zie bijlage 2). De ontruimingstijd van alle bezoekers bedraagt daarmee ongeveer 2:12 minuten (bij 8.000 bezoekers) tot 4:06 minuten (bij 15.000 bezoekers);⁵²
- wanneer de oost- of westuitgang van de Zaanenlaan door een incident niet beschikbaar is voor ontruiming, blijft er 21,7 meter vluchtweg over en bedraagt de ontruimingstijd 4:06 minuten (bij 8.000 bezoekers) tot 7:42 minuten (bij 15.000 bezoekers);
- als vluchtwegen zijn ook doorgangen naar het Zaanenpark meegenomen. Het is niet vast komen te staan of deze doorgangen in de praktijk daadwerkelijk beschikbaar zijn voor het publiek;
- bij een ontruiming van de kermis dient ten minste rekening gehouden te worden met voorzienbare vluchtgedragingen. Kermissen kenmerken zich als amusement voor het hele gezin. In het publieksprofiel bevinden zich vaak ouderen en kinderen, wat vertragend kan werken op een ontruiming. Het moet de bezoeker mogelijk worden gemaakt om zich op normale snelheid richting een veilige opvanglocatie te verplaatsen;
- een ontruiming of ontvluchting kan gevaren opleveren door interactie met de omgeving, waaronder verkeer en voertuigen van hulpdiensten die komen aanrijden. In de huidige plannen wordt nog niet goed duidelijk hoe bezoekers bij een ontruiming in veiligheid worden gebracht.

3.4 Inzet hulpverlening

Ten aanzien van de inzet van hulpverlening komt het volgende beeld naar voren:

- op basis van de inrichtingstekening van de kermis is het beeld dat hulpverleningsdiensten, bij incidenten op de kermis en in de woningen, ongehinderd kunnen aanrijden op de Zaanenlaan tot het Marnixplein (westzijde) en de kruising Iepenstraat-Zaanenlaan-Orionweg (oostzijde);
- de Populierenstraat wordt in de plannen benoemd als aanrijdroute voor de Zaanenlaan, maar het is niet aannemelijk dat deze route beschikbaar kan worden gemaakt binnen de aanrijdtijd van de brandweer (er moet eerst een attractie voor worden ingeklapt);

⁵¹ Dit beeld van omwonenden wordt onderbouwd met foto 3 in bijlage 4.

⁵² Dit is een theoretische benadering van ontruiming op basis van een ontruimingstijd van 90 personen per meter per minuut. Een belangrijk uitgangspunt is dat alle vluchtroute in het geheel vrij zijn van obstakels. In deze berekening wordt geen rekening gehouden met vertraging door verhoogde publieksdichtheid of afwijkende publieksgedragingen.

- aanrijden door het Zaanenpark lijkt in de praktijk niet mogelijk. De paden door het park zijn beperkt verhard, waardoor er geen zware voertuigen zoals ladderwagens overheen kunnen rijden. De paden minder dan 3,5 meter breed en overhangende takken van bomen belemmeren de route op minder dan 4 meter hoogte. Eén attractie staat op een aanrijdroute. Uitstekende dissels van caravans versmallen de doorgangen zodanig dat er geen voertuig langs kan;
- de Zaanenlaan is (ook tijdens de kermis) de verbindingsweg voor hulpvoertuigen bij incidenten, maar willekeurige locaties op de kermis of woningen aan de Zaanenlaan kunnen niet zomaar worden bereikt, vanwege de aanwezigheid van publiek. Uit beeldmateriaal blijkt dat tijdens de kermis op momenten ook terrasmeubilair op calamiteitenroutes wordt geplaatst.⁵³ Hierdoor zou de route niet gegarandeerd snel vrij gemaakt kunnen worden voor inzet van hulpverlening;
- een reëel risico bij aanrijden van de Zaanenlaan is dat het conflicteert met de uitstroom van bezoekers. Dit kan onveilige situaties teweeg brengen voor bezoekers en zal de aanrijdtijd naar een incident al snel vertragen. In principe kan een hulpverleningsvoertuig vanuit alle richtingen komen aanrijden, afhankelijk van het moment van alarmering. Tegelijk kunnen ook bezoekers alle kanten op ontluchten;
- om een opstelplaats voor de bestrijding van een incident op de Zaanenlaan te kunnen bereiken, moet eerst een vrije doorgang voor hulpdiensten worden gecreëerd. Hiervoor is een (deel)ontruiming van de kermis nodig;
- voor brandweer en ambulancediensten is vanaf een opstelplaats op de Zaanenlaan in principe overal voldoende ruimte beschikbaar om de woningen te bereiken en op te kunnen treden, mits zij niet worden gehinderd door bezoekers/ omstanders;
- bij de huidige inrichting van calamiteitenroutes wordt niet voldaan aan het wettelijke vereisten voor doodlopende wegen, namelijk dat de route een breedte van vijf meter heeft. Dit houdt in dat een incidentlocatie altijd van twee kanten moet kunnen worden benaderd en hiervoor twee routes moeten worden vrijgemaakt.

Over de effectiviteit van maatregelen voor de inzet van hulpverlening is het beeld als volgt:

- uit het calamiteitenplan komt niet naar voren hoe hulpverleningsdiensten naar een bepaalde aanrijdroute zullen worden gedirigeerd (en hier ook gevolg aan geven), al is dit een nadrukkelijke wens van de organisatie van de kermis. Het is niet overtuigend dat de aanrijdroute van de hulpdiensten effectief gescheiden wordt van de ontruimingsroute;
- calamiteitenroutes zijn op papier aangewezen, maar in de praktijk onvoldoende toegankelijk. Het Zaanenpark is niet geschikt voor zwaardere voertuigen zoals ladderwagens en kan alleen door lichtere voertuigen gebruikt worden als de routes daadwerkelijk worden vrijgehouden. Ook de calamiteitenroute op de Zaanenlaan zelf is op sommige punten niet gegarandeerd, door aanwezigheid van onder meer terrasmeubilair en uitstekende luifels;
- op grond van de plannen en getoonde inzichten is niet aannemelijk geworden dat de organisatie van de kermis met de beschikbare mensen en middelen een (deel)ontruiming effectief kan uitvoeren binnen de aanrijdtijd van de brandweer;
 - er wordt vertrouwd op de vrijwillige inzet van exploitanten voor veiligheidstaken. Hier zijn geen afspraken over terug te vinden in het calamiteitenplan. Het is niet aannemelijk dat exploitanten in alle omstandigheden hun veiligheidsrol kunnen uitvoeren;

⁵³ Zie bijlage 4, foto 2.

- er is geen BHV-plan en het is onbekend of de betreffende exploitanten voor een ontruimingstaak zijn getraind en geoefend;
 - er komen in noodomstandigheden veel taken bij elkaar in de kermiscoördinator, wat al gauw problemen kan opleveren bij de aansturing van een ontruiming;
- minimaal één brandkraan op het kermisterrein is niet permanent vrij met een cirkel van tenminste 1 meter eromheen, omdat er een attractie op staat (de autoscooters). Om aan de wettelijke vereisten te voldoen, is het noodzakelijk om deze kermisattractie te verplaatsen.

3.5 Verkeersveiligheid

Op grond van de interviews en documentstudie, komt het volgende beeld naar voren:

- in de opbouwfase wordt het trottoir langere tijd in gebruik genomen door vrachtwagens, waardoor voetgangers de weg moeten gebruiken. Hierdoor ontstaan onveilige situaties;
- er is in de kermisperiode sprake van een grote parkeerdruk in het gebied;
- de tijdelijke verkeerssituatie op de Orionweg (één rijbaan beschikbaar met eenrichtingverkeer) levert risico's op voor de verkeersveiligheid. In de opbouwfase komen gevaarlijke situaties voor, bijvoorbeeld als voertuigen van de opbouw tegen de richting in rijden. Tijdens de kermis ontstaan gevaarlijke verkeerssituaties onder meer door fietsers die tegen het eenrichtingverkeer in en over de stoep rijden;
- op de Marnixstraat komen tijdens de kermis ook gevaarlijke verkeerssituaties voor. Dit zou met name aan de orde zijn als de politie snel moet uitrukken vanuit het nabijgelegen bureau en tegen de rijrichting in het Marnixplein oversteekt;
- een deel van de risicovolle situaties lijken zich voor te doen tijdens op- en afbouwperiodes, wanneer er wordt gewerkt met zwaar materiaal en verkeer. Het is niet geworden duidelijk of er toezicht wordt gehouden op de arbeidsomstandigheden en naleving van de verkeersregels door exploitanten en bouwploegen.

De ruimtelijke aanpassingen in het gebied hebben effecten op de parkeermogelijkheden. Ongeveer 10 dagen voor het evenement begint de gemeente Haarlem met het instellen van tijdelijke parkeerverboden. Deze zijn ongeveer drie tot vier weken van kracht. De parkeerverboden moeten het mogelijk maken om de kermis op te bouwen en het gebied in te richten.

Op grond van de evenementenvergunning moet de kermisorganisatie een verkeersplan opstellen. De kermisorganisatie laat dit verkeersplan door Spaarnelanden NV opstellen en uitvoeren. Spaarnelanden is verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte in de gemeente Haarlem. Onderdelen van het verkeersplan zijn onder meer afzettingen, omleidingen, hekken en tijdelijke bebording.

Over de effectiviteit van de verkeersmaatregelen is het beeld als volgt:

- bebording en tijdelijke omleidingen lijken over het algemeen goed te werken, maar niet iedereen houdt zich aan de regels;
- de gemeente treedt niet actief handhavend op tegen wildparkeren, overtreding van verkeersregels en negeren van tijdelijke verkeersmaatregelen. Hierdoor lijkt het overtreden van regels vaak onbestraft te blijven en kan het blijven doorgaan;
- de gemeente coördineert de verkeersbewegingen rond de opbouw van de kermis. Ze voorkomt daarbij niet dat er verkeersonveilige situaties door die verkeersbewegingen ontstaan;
- er is aandacht nodig voor de afstand tussen de roadblocks die worden geplaatst aan de toegang tot de Zaanenlaan; of hier in 2014 3,5 meter doorrijdbreedte werd gehaald is niet eenduidig vast komen te staan.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Fysieke veiligheid kermis Zaanenlaan

1. Op basis van de inrichtingsplannen van kermis, lijken de eisen op het gebied van brandveiligheid in de huidige opzet op veel plaatsen te worden behaald, maar nog niet overal. Er zijn verbeteringen nodig om de fysieke veiligheid te kunnen waarborgen:
 - a. attracties, wagens en caravans moeten tijdens de opbouw van de kermis altijd volgens de voorschriften worden geplaatst, om te garanderen dat de nodige ruimte voor ontvluchting en inzet van hulpverlening beschikbaar is;
 - b. brandkranen in het gebied moeten tijdens de kermis volledig vrij toegankelijk zijn;
 - c. tijdens de looptijd van de kermis mogen loop- en calamiteitenroutes niet worden geblokkeerd door dranghekken, terrasmeubilair en andere objecten.
2. Verhoogde brandveiligheidsrisico's op de kermis moeten worden voorkomen. Aandachtspunten zijn onder meer gebruikte materialen en (on)voorzichtigheid in het gebruik van brandgevaarlijke stoffen. Gezien de signalen hierover, blijft het risico van brand op de kermis een punt van aandacht voor de vergunningverlening en het toezicht.
3. Er zijn momenteel onvoldoende aanrijdroutes gegarandeerd beschikbaar voor hulpverlening bij incidenten op de Zaanenlaan:
 - a. de geplande calamiteitenroutes door het Zaanenpark lijken in de praktijk niet begaanbaar voor hulpdiensten.
 - b. de toegangen Zaanenlaan-west ⁵⁴ en Zaanenlaan-oost ⁵⁵ zijn de enige calamiteitenroutes die in theorie snel voor alle hulpverleningsvoertuigen beschikbaar kunnen worden gemaakt, maar dienen ook als ontvluchtingsroute.
 - c. de beschikbaarheid van de Populierenstraat als calamiteitenroute wordt vertraagd door de positie van een attractie op de kruising met de Zaanenlaan.⁵⁶
4. De wettelijke voorschriften op het gebied van brandveiligheid van woningen aan de Zaanenlaan kunnen worden behaald, mits in de praktijk op alle plaatsen aan de voorschriften wordt voldaan. Zo moet de afstandseis van 5 meter tussen attracties/ bakkramen en de gevels van woningen overal worden gehaald. Vluchtroute moeten overal gegarandeerd minimaal 85 centimeter breed zijn en vrij zijn van personen en objecten.
5. Een (deel)ontruiming van de kermis moet beter worden georganiseerd. Een ontruiming slaagt alleen als alle vluchtroutes vrij zijn en de ontruiming direct effectief in gang wordt gezet. De maatregelen die de kermisorganisatie neemt om publiek bij een (deel)ontruiming in beweging te krijgen en te sturen in de juiste richting zijn niet overtuigend.
6. De beschikbaarheid van de Zaanenlaan als verbindingsweg ⁵⁷ bij calamiteiten is niet gegarandeerd. Het is waarschijnlijk dat voertuigen van hulpdiensten worden vertraagd in het aanrijden, doordat de weg niet snel genoeg vrijgemaakt kan worden. De kermisorganisatie vertrouwt voor noodsituaties op praktische oplossingen, waarvan de werking nog niet voldoende wordt aangetoond.

⁵⁴ Dit is de toegang tot de Zaanenlaan ter hoogte van het Marnixplein.

⁵⁵ Dit is de toegang tot de Zaanenlaan ter hoogte van de kruising met de Iepenstraat/Orionweg.

⁵⁶ Zie bijlage 4, foto 1.

⁵⁷ Met deze term wordt aangesloten op het Bouwbesluit 2012. Zie ook paragraaf 2.3.

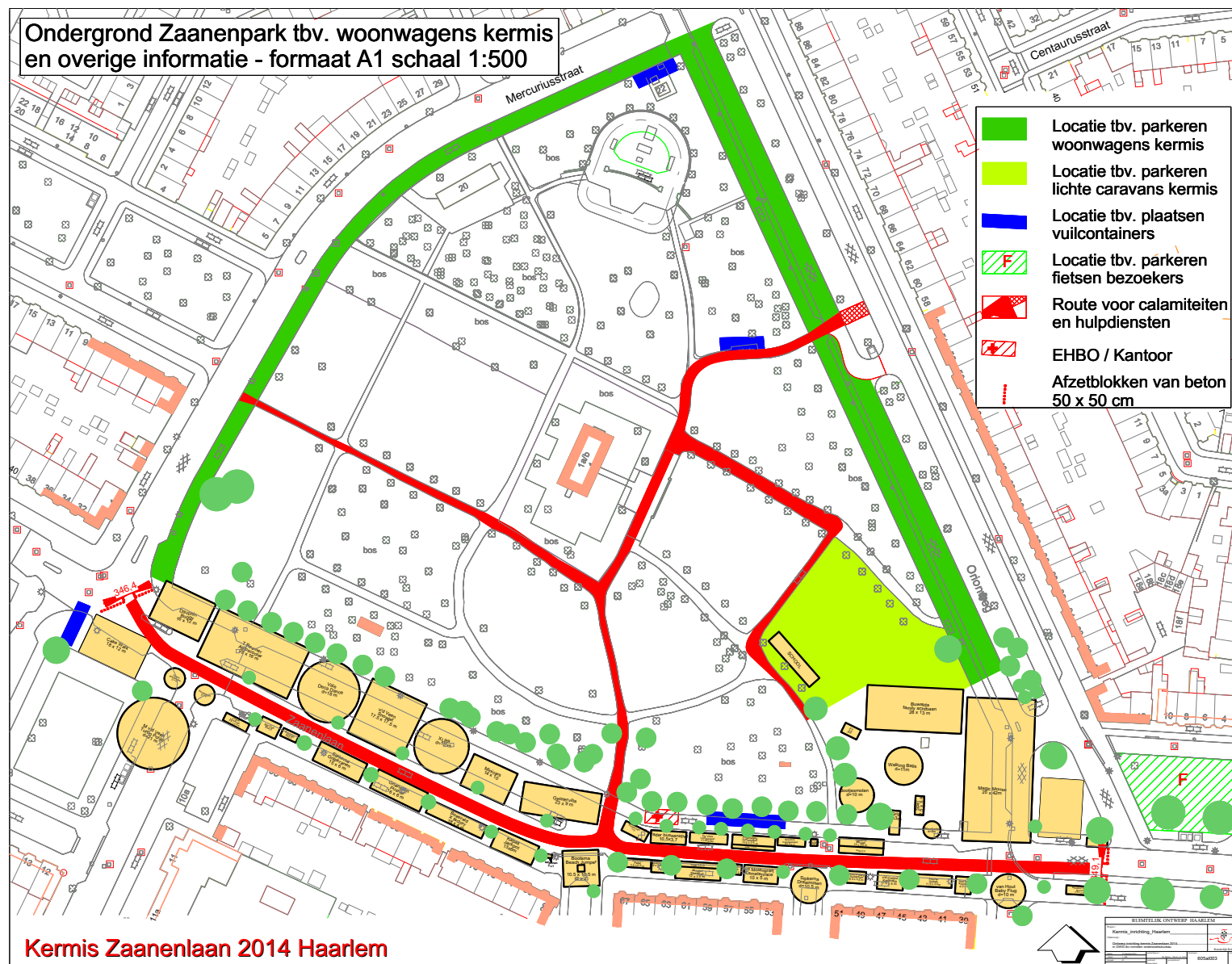
7. Verkeersveiligheid in de omgeving van de kermis lijkt tijdens de periode vanaf opbouw tot en met afbouw met enige regelmaat in het geding te zijn. Met name doordat weggebruikers verkeersvoorschriften overtreden, die samenhangen met de tijdelijke verkeerssituatie. Overtredingen lijken nog niet voldoende te worden opgemerkt en gesanctioneerd.
8. De zorg voor veiligheid op de kermis en in haar omgeving vraagt om aanpassingen. Dit kan binnen de huidige opzet van de kermis of door herinrichting van de totale kermis. Het is zeer de vraag of aan alle vereisten kan worden voldaan, wanneer alle 45 attracties en bijkomende voertuigen een plek moeten krijgen binnen het bestaande gebied.

4.2 Aanbevelingen

De onderstaande aanbevelingen zijn gericht aan de gemeente Haarlem als vergunningverlenende instantie voor de kermis Zaanenlaan.

- A. Werk, onder regie van de gemeente en in samenwerking met de kermisorganisatie en de hulpdiensten, de gezamenlijke incidentbestrijding uit voor een aantal reëel voorzienbare risico's op de kermis (zie ook bijlage 2). Borg deze aanpak in het calamiteitenplan kermis en het incidentenplan van de gemeente en de hulpdiensten. Informeer omwonenden erover.
- B. Laat de kermisorganisatie een overtuigend calamiteitenplan maken, waarin wordt aangetoond dat zij snel en effectief kan reageren op incidenten. Kijk specifiek naar het vrijmaken van calamiteitenroutes, de uitvoering van een (deel)ontruiming en de inzet van personeel in relatie tot de taken.
- C. Vorm een multidisciplinair calamiteitenteam, dat actief wordt bij incidenten. De kermisorganisatie, de gemeente en de hulpdiensten maken hier onderdeel van uit.
- D. Zie tijdens de opbouw van de kermis doorlopend toe op het vrijhouden van de benodigde ruimte voor ontvluchting en inzet van hulpverlening, op grond van wettelijke afstanden en vergunningvoorschriften. Zorg voor veilige vluchtroutes, die zodanig zijn ingericht dat een vlotte en veilige doorstroming wordt gegarandeerd.
- E. Stel op basis van de in dit rapport gesignaleerde aandachtspunten prioriteiten op voor toezicht en handhaving. Zorg voor doorlopend toezicht tijdens de kermisperiode, op de kermis zelf en in de omgeving. Geef toezichthouders instructie over de geprioriteerde punten en de risico's die ermee samengaan. Borg het in een toezicht- en handavingsplan, dat is afgestemd met politie en brandweer.
- F. Bespreek de gestelde kaders voor fysieke veiligheid in multidisciplinair verband en vertaal de praktische aanbevelingen (zie checklist in bijlage 2) naar veiligheidsmaatregelen. Besluit daarop of er wordt gekozen voor herinrichting of aanpassing binnen de huidige opzet.
- G. Monitor en evalueer de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek tijdens de kermis in 2015. Betrek daarbij alle belanghebbenden, waaronder de wijkraad Sterrenbuurt. Bewoners kunnen bijdragen aan het verzamelen van informatie ten behoeve van een grondige, breed gedragen evaluatie.

Bijlage 1: Inrichtingstekening kermis 2014

Projectgegevens			
Projectnaam	Projectlocatie	Projectnummer	Projectstatus
Kermis Zaanenlaan 2014	Zaanenpark, Haarlem	01-01-2000	V
Scale: 1:500			
Paper: A			
No re-use, reconstruction, modification or enhancement is permitted except as expressly authorised by Production World.			
production world			
Reduillaan 33 0.05			
4814 DC Breda			
076-8880060			
info@productionworld.nl			

Bijlage 2: Praktische aanbevelingen veiligheid omgeving kermis

Op basis van het kader en de waarnemingen in het onderzoek, volgt de onderstaande opsomming van praktische aanbevelingen, welke zijn gericht aan de gemeente.

1. Maak gemeentelijk personeel vrij voor doorlopend toezicht en handhaving, in het bijzonder tijdens de opbouw en op drukke dagen.
2. Organiseer meerdere keren een schouw op de kermis met gemeente, brandweer en politie.
3. Nodig voor de eerste schouw ook de wijkraad uit, zodat gesproken kan worden over situaties waar bij bewoners zorgen over bestaan.
4. Maak beide rijbanen van de Orionweg toegankelijk voor verkeer indien er niet actief kan worden gehandhaafd op verkeersovertredingen die samengaan met de huidige tijdelijke inrichting.
5. Let tijdens de op- en afbouw op de scheiding van werkplekken en rijbanen.
6. Stel aan- en afrijroutes voor vrachtverkeer op, die de kermis op- en afbouwen. Bespreek dit in multidisciplinair verband en stel tolerantiegrenzen op voor de handhavers.
7. Zorg voor professioneel opgeleid veiligheidspersoneel voor taken op het gebied van beveiliging, brandbestrijding, EHBO en ontruiming.
8. Zorg voor backup van personen die bij calamiteiten sleutelposities bekleden.
9. Train sleutelfiguren op hun taak bij incidenten.
10. Maak loop- en vluchtroutes veilig en vrij. Maak ze overal minimaal 85 centimeter breed, breng signage aan en werk met rubberen matten om ongelijke ondergrond te corrigeren (Bijvoorbeeld waar stalen platen van attracties over de stoep uitsteken).
11. Zorg ervoor dat de kermisorganisatie alle ontruimings- en aanrijdroutes altijd vrijhoudt van voertuigen, attracties, terrassen en andere objecten.
12. Voer nader onderzoek uit naar de brandwerendheid van attracties en kramen, en bepaal daarop of tussen de attracties en kramen overal een afstand van minder van 5 meter acceptabel is.
13. Organiseer jaarlijks een table top-oefening met de kermisorganisatie en alle hulpdiensten.
14. Bespreek met hulpdiensten of het nodig is om de Populierenstraat vrij te maken als extra calamiteitenroute. Dit hangt af van de verwachte uitval van routes vanuit andere richtingen.
15. Behandel in het incidentenplan kermis Zaanenlaan de scenario's 1) brand in woning, 2) brand in bakkraam, 3) acute zorgverlening aan bewoner en 4) verstoring van de openbare orde.⁵⁸
16. Behandel in het incidentenplan voor ieder scenario A) signalering en alarmering, B) inzet en maatregelen hulpdiensten, C) taken en maatregelen kermisorganisatie, D) informatiemanagement, E) communicatie, F) leiding en coördinatie en G) op- en afschaling.
17. Werk het ontruimingsplan de volgende zaken verder uit:
 - a. de benodigde inzet in relatie tot de hoeveelheid publiek en het profiel van het publiek dat per dag aanwezig is;
 - b. het verwijderen van wegversperringen en objecten op de routes;
 - c. de ontruimingsmethodes van attracties in relatie tot ontruiming van het evenement;
 - d. taken en het voorkomen van dubbelrollen.

⁵⁸ De hier voorgestelde scenario's zijn gebaseerd op een algemeen risicobeeld van kermissen. In dit onderzoek is afgebakend tot fysieke veiligheid, maar het belang van effectieve inzet van hulpverlening en samenwerking geldt breder dan dit domein.

Bijlage 3: Ontruimingsscenario's

Het is een reëel risico dat vluchtroutes en nooduitgangen bij calamiteiten onbruikbaar worden, bijvoorbeeld omdat hier een incident heeft plaatsgevonden. Het is raadzaam om hier rekening mee te houden bij het berekenen van de ontruimingstijd, zodat er voldoende vluchtwegen kunnen worden gecreëerd om binnen een acceptabele tijd het kermisterrein te ontruimen. In onderstaande omschrijvingen wordt een indicatie gegeven van de ontruimingstijden in twee scenario's: het ter beschikking hebben van alle vluchtwegen voor ontruiming en uitval van een vluchtweg. Het dient om inzage te geven in de vertraging in de ontruimingstijd die kan ontstaan in het geval van dat laatste.

Scenario 1: alle vluchtroutes en nooduitgangen zijn vrij

Uit de plannen van de organisator blijkt dat bezoekers in het geval van ontruiming in de richting van beide doorgangen van de Zaanenlaan, het Zaanenpark en naar de zijstraten van de Zaanenlaan worden gewezen.

De volgende straten en doorgangen gelden als vluchtroute:

- Twee doorgangen van de Zaanenlaan naar het park (ter hoogte van de centrale post en bij de bootjesmolen);
- De beschikbare ruimte in de Iepenstraat, Populierenstraat en de Marnixstraat;
- De ruimte tussen de roadblocks aan beide ingangen van het kermisterrein.

Er van uitgaande dat alle beschikbare doorgangen volledig kunnen worden benut, is er 40,3 meter beschikbaar als vluchtweg. Om een indicatie te geven van de ontruimingstijd van het kermisterrein wordt gerekend met een ontruimingssnelheid van 90 personen per strekkende meter.⁵⁹

De kermis kan in theorie ontruimd worden in 2,2 minuten bij een bezoekersaantal van 8000. Bij een bezoekersaantal van 10.000 loopt dit op naar 2,8 minuten en bij 15.000 bezoekers⁶⁰ bedraagt dit 4,1 minuten vanaf het moment dat de ontruiming wordt ingezet.

⁵⁹ ESI wijkt bij het berekenen van ontruimingstijd af van het Bouwbesluit (135 personen per strekkende meter), omdat de richtlijn niet geschikt is om toe te passen op evenementlocaties. De genoemde ontruimingstijd is gebaseerd op internationale inzichten die aansluiten bij de praktijk.

⁶⁰ Er komen naar schatting 100.000 bezoekers naar de kermis, verdeeld over 10 dagen. ESI gaat er van uit dat er op het drukte moment (tijdens Koningsdag) gelijktijdig 15.000 bezoekers aanwezig zijn op de kermis.

Scenario 2: uitval vluchtroutes naar Marnixstraat

Het is mogelijk dat er uitval is van vluchtroutes, bijvoorbeeld wanneer een incident zich plaatsvindt bij een attractie of omdat een deel nodig is als aanrijdroute voor hulpdiensten. In dit scenario is vluchten via de Marnixstraat niet meer mogelijk.

De volgende straten en doorgangen kunnen worden gebruikt als vluchtroute:

- Twee doorgangen van de Zaanenlaan naar het park (ter hoogte van de centrale post en bij de bootjesmolen);
- De beschikbare ruimte in de Iepenstraat en Populierenstraat;
- De ruimte tussen de roadblocks aan beide ingangen van het kermisterrein.

Bij uitval van de vluchtroute via de zijdes van de Turbo Polyp blijft er 21,65 meter vluchtroute over. Indien alleen de vluchtroutes via het park, de zijstraten en de Zaanenlaan zelf kunnen worden benut bedraagt de ontruimingstijd 4,1 minuten bij een bezoekersaantal van 8000, 5,1 minuten bij 10.000 bezoekers en 7.7 minuten bij 15.000 bezoekers.

Deze berekeningen geven enkel een indicatie van de ontruimingstijd, waarbij wordt uitgegaan van een vrije vluchtroute met ongehinderde doorstroming, bij ontruiming van publiek dat zich goed laat sturen. In de praktijk verschilt dit per publieksprofiel.

In de praktijk dient er ook rekening mee gehouden te worden dat publiek zich niet gelijkmatig verdeelt, dus dat er een relatief grote toeloop kan zijn richting de meest zichtbare uitgang. Daarnaast vertragen een verhoogde publieksdichtheid en de aanwezigheid van obstakels als kinderwagens de ontruimingstijd. Bij een gemiddelde publieksdichtheid van 3 personen per vierkante meter zal een bezoeker er ongeveer 9 minuten over doen om van de ene naar de andere kant van de Zaanenlaan te lopen.

Bijlage 4: Foto's kermis 2014

Foto 1: Beach Jumper in
Populierenstraat 2014.
Bron: www.kermisfotocrew.nl

Foto 2: terrassen tijdens
Koningsdag 2014.
Bron: www.kermis-haarlem.nl

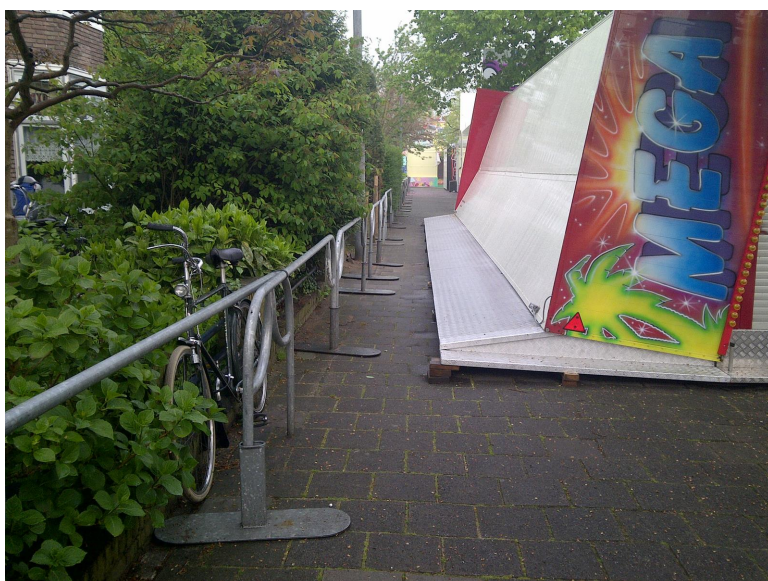

Foto 3: doorgang tussen huizen en
attracties.
Bron: archief wijkraad 2014

Bijlage 5: Geraadpleegde bronnen

Wetgeving (incl. toelichtingsdocumenten)

Algemene wet bestuursrecht (1992)
Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (1990)
Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (2011)
Besluit Buitengewoon opsporingsambtenaar (1994)
Besluit Veiligheidsregio's (2010)
Bouwbesluit (2012)
Gemeentewet (1992)
Integrale nota van toelichting Bouwbesluit (2012)
Wet Veiligheidsregio's (2010)
Regeling tijdelijke wet ambulancezorg (2012)

Overige documentatie

Richtlijnen

Brandweer Nederland (2003), Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid
Kennisplatform Verkeer en Vervoer, Handreiking Inzet van verkeersregelaars bij evenementen (2013)
Landelijke Handreiking Evenementenveiligheid deel III (2011)
Ministerie van BZK (2012), Infoblad Vluchten bij brand – Het Bouwbesluit (2012)
Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (2012)
www.brandweer.nl, *Brochure Brandveiligheid op evenementen*
www.brandweer.nl, *Vluchten bij brand*
www.politie.nl, *Aanrijtijden politie blijven ongeveer gelijk*

Documentatie kermis Haarlem

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Haarlem
Brandbeveiligingsverordening gemeente Haarlem 2010
Calamiteitenplan Kermis Haarlem 2014, datum onbekend
Inrichtingstekening kermis Haarlem, d.d. 23-04-2014
Observatierapportage TSC Haarlemse Kermis 2014, datum onbekend
Veiligheidsplan Kermis Haarlem 2014, d.d. 31-01-2014
Vergunning Haarlemse Voorjaarskermis 2014, d.d. 11-04-2014
Vergunningaanvraag Haarlemse Voorjaarskermis 2014, d.d. 18-10-2013
Verslagen Projectgroep Grote Evenementen 2014

Haarlem

VEILIGHEIDSPAN

KERMIS ZAANENLAAN HAARLEM

24 april t/m 05 mei 2015

MELDLIJN OVERLAST VOOR BEWONERS: 06 - 20240713

Versie
Status

12 maart 2015/02
DEF

INLEIDING

Jaarlijks trekt de kermis aan de Zaanenlaan vele bezoekers. De kermis aan de Zaanenlaan is dan ook een begrip in de stad en regio. Door de jaren heen is de kermis gegroeid en dit leidt mede tot een verhoogde aandacht voor veiligheid. Het gaat dan niet alleen om de veiligheid van bezoekers, maar zeker ook over die van bewoners en de aangrenzende percelen. Het opzetten van een evenement als een kermis vergt een goed veiligheidsplan inclusief een noodplan.

De vraag om een verder uitgewerkt veiligheidsplan, inclusief incidentscenario's, werd na de kermis van 2014 gesteld door de wijkraad Sterrenbuurt. Op initiatief van deze wijkraad werd in december 2014 een verkennend onderzoek verricht door het Event Safety Institute (ESI) naar verbeterpunten in de organisatie van veiligheid en de planvorming. De uitkomsten werden verwoord in een lijst van aanbevelingen voor de komende edities van de kermis Zaanenlaan. De gemeente Haarlem heeft de firma CrowdProfessionals verzocht om met deze aanbevelingen in de hand het veiligheidsplan te vormen. CrowdProfessionals is een bedrijf wat zich specialiseert in crowd management en safety rond grote evenementen en sportlocaties.

Dit veiligheidsplan is mede gevormd op basis van de aanbevelingen uit de rapportage die het ESI uitvoerde. Al de aanbevelingen uit de ESI-rapportage zijn overgenomen. Er wordt een integraal calamiteitenteam voorbereid en ook zijn de meest waarschijnlijke incidentscenario's uitgewerkt zodat functionarissen en hulpdiensten daarover gebriefd kunnen worden en de preparatie optimaal is.

In de indeling van het terrein zijn meerdere wijzigingen aangebracht die er toe leiden dat wegen vrij zijn van obstakels en doorgangen breed zijn. Dit is van belang voor een directe toegangverlening en doorstroom van hulpdiensten en de vlucht van mensen. Een voorafgaande integrale schouw van het terrein moet eventuele laatste onveilige situaties aan het licht brengen zodat deze verholpen kunnen worden. Deze schouw kan ook tijdens de uitvoering periodiek herhaald worden zodat de focus op veiligheid scherp blijft. De gemeente Haarlem nodigt een van de leden van de werkgroep dan ook uit om een vertegenwoordiger onderdeel te laten zijn van deze integrale schouw.

Tijdens de operationele uitvoering zal er bij voortdurend specifieke aandacht zijn voor zaken als het voortdurend vrijhouden (van obstakels) van doorstroomgebieden, parkeren van voertuigen door kermisexploitanten, stalling van fietsen, vrijhouden van ingangsconstructies etc.

De combinatie van de nu verrichtte uitgebreidere planvorming, scenariobeschrijvingen, voorbereiding (preparatie), integrale opzet van calamiteitenteam en de geplande nadrukkelijker toezicht en handhaving moet borgen dat veiligheid, onbelemmerde toegankelijkheid en dus snelle inzetbaarheid voor hulpdiensten gewaarborgd zijn.

Maart 2015

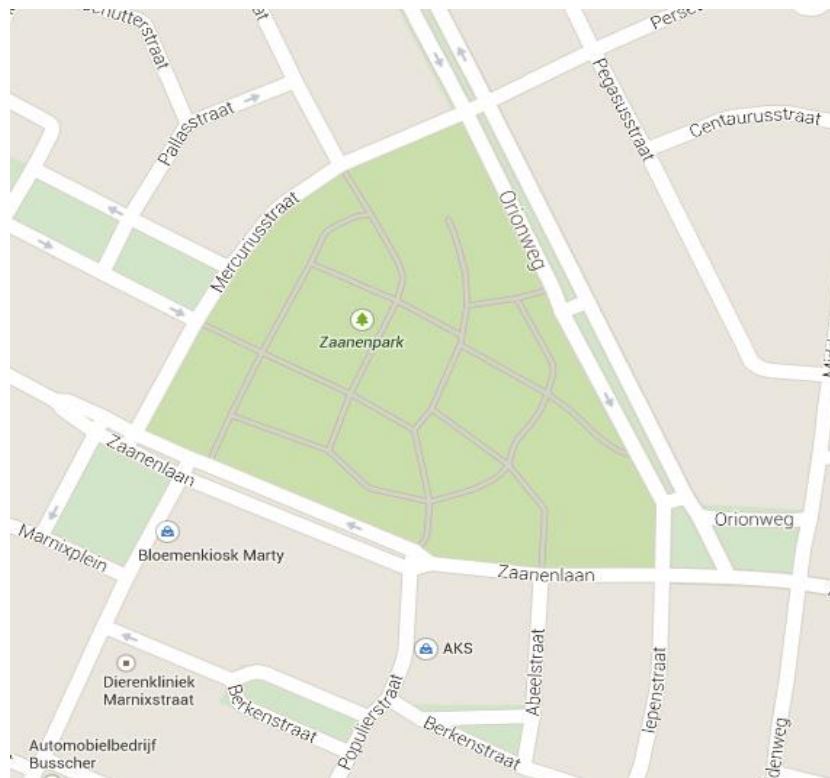
INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	KERMIS ZAAENENLAAN, EEN BESCHRIJVING	5
2.1	Algemene gegevens	5
2.2	Organisatie	6
2.3	Verantwoordelijkheden	6
2.4	Risicoanalyse	7
2.5	Risicoprofiel	8
2.5.1	Publieksprofiel	8
2.5.2	Activiteitenprofiel	9
2.5.3	Ruimtelijk profiel	9
2.6	Plattegrond kermis Zaanenlaan	10
3	VEILIGHEID EN BEVEILIGING	10
3.1	BHV: EHBO & AED	10
3.2	Brandveiligheid	11
3.2.1	aanrijroutes hulpverlening	12
3.3	Beveiliging	12
3.3.1	Op- en afbouw	13
3.4	Huisregels kermis Zaanenlaan	14
3.5	Crowd management	14
3.6	Ingangsconstructie en afsluiting zijstraten	15
3.7	Parkeren en mobiliteit	15
3.8	Beleid verkoop etenswaren	16
3.9	Toezicht attracties & opstellingsinspectie	16
3.10	Toiletten	17
3.11	Afvalverwerking en schoonmaak	17
4	POLITIE, HULPDIENTEN EN OPSCHALING	18
4.1	Politie	18
4.2	Brandweer	18
4.3	GGD	18
4.4	Integraal calamiteitenteam	18
4.5	Opschaling	20
4.6	Integrale schouw	20
5	MEEST WAARSCHIJNLIJKE SCENARIO'S	21
5.1	Ontruiming kermisterrein	21
5.2	Massale vechtpartij	21
5.3	Extreme weersomstandigheden	21
5.4	Explosie/brand (attractie of aangrenzende woning)	22
6	COORDINATIE & COMMUNICATIE	23
7	EVACUATIEPLAN	24
	BIJLAGEN	27

2 KERMIS ZAANENLAAN, EEN BESCHRIJVING

2.1 Algemene gegevens

De kermis aan de Zaanenlaan vindt plaats van 24 april tot en met 5 mei 2015. De kermis op de Zaanenlaan is, net als die op de Grote Markt, al vele decennia een begrip in Haarlem. Doelstelling is het vermaak bieden aan inwoners van Haarlem rondom Koningsdag. De organisatie richt zich op de ontvangst van circa 100.000 bezoekers, gemiddeld genomen zijn dat ruim 8.000 personen per dag. De attracties worden geplaatst op de Zaanenlaan tussen de Mercuriusstraat en de Orionweg. Deze laatstgenoemde wegen worden ook gebruikt voor het parkeren van voertuigen van de kermisexploitanten.

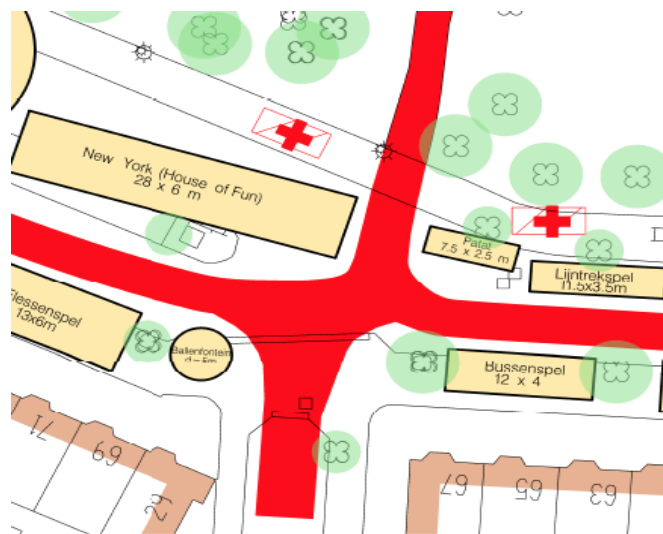

De openingstijden van de kermis zijn als volgt:

- Vrijdag 24 april	14.00 uur tot 23.00 uur
- Zaterdag 25 april	14.00 uur tot 23.00 uur
- Zondag 26 april	13.00 uur tot 23.00 uur
- Maandag 27 april	10.00 uur tot 23.00 uur
- Dinsdag 28 april	14.00 uur tot 23.00 uur
- Woensdag 29 april	14.00 uur tot 23.00 uur
- Donderdag 30 april	14.00 uur tot 23.00 uur
- Vrijdag 1 mei	14.00 uur tot 23.00 uur
- Zaterdag 2 mei	14.00 uur tot 23.00 uur
- Zondag 3 mei	13.00 uur tot 23.00 uur
- Maandag 4 mei	14.00 uur tot 18.00 uur
- Dinsdag 5 mei	14.00 uur tot 23.00 uur

2.2 Organisatie

In aansluiting op het toetsingskader evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht draagt de gemeente als organisator zorg voor voldoende personele inzet, wordt toezicht uitgevoerd door de politie, is de locatie goed bereikbaar, is er een ruimte beschikbaar van waaruit hulpverleningsdiensten hun werkzaamheden kunnen afstemmen (mobiele unit) en zijn de benodigde plannen gevormd en afgestemd met de diensten. Daarnaast heeft de gemeente bij voortduring een liaison op de kermis in de persoon van kermis coördinator Ed Mense. Op het terrein staan twee mobiele units; 1 voor de EHBO en 1 waar de kermis coördinator tijdens de kermisperiode kantoor houdt. Deze mobiele units staan opgesteld op de Zaanenlaan ter hoogte van de aansluiting met de Populierstraat, aan de zijde van het Zaanenpark (t.o. percelen Zaanenlaan 65 en 69).

Vanuit de exploitanten is de heer Vincent Bouman betrokken bij de integrale organisatie van de kermis. Hij ondersteunt in de afstemming met exploitanten¹.

Voor bewoners is een klachtenlijn beschikbaar die de bewoners rechtstreeks verbindt met de heer Bouman. Waar nodig zal Bouman naar aanleiding van de klacht ook inhoudelijk overleg voeren met de kermis coördinator. Waar nodig koppelt de kermis coördinator of de heer Bouman de wijze van afhandeling op een geschikt moment terug met de bewoner(s) in kwestie.

2.3 Verantwoordelijkheden

De Nota Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid (IVH) 2012-2016 stelt dat de organisator van een evenement primair verantwoordelijk is voor een goed verloop van het evenement. De gemeente Haarlem is in dit geval als organisator verantwoordelijk voor de goede gang van zaken en de veiligheid op en rond de kermis en pakt die rol actief op. De gemeente voorziet hiertoe in tal van zaken. Zo zet zij bij ingehuurde beveiligers, EHBO'ers en gaat partnerships aan.

Energie on Tour is verantwoordelijk voor de stroomvoorziening richting attracties en voorzieningen. Dit specialistisch bedrijf voorziet jaarlijks meer dan 100 grotere evenementen van stroom en voldoet daarbij steeds aan alle geldende normen en eisen. Alle medewerkers zijn VCA en VOP gecertificeerd

¹ De heer Bouman heeft zelf geen standplaats op de kermis Zaanenlaan teneinde zijn taak uit te kunnen voeren zonder enig direct belang te hebben.

Spaarnelanden voorziet in opdracht van de Gemeente Haarlem in deugdelijke afzetting van de toevoerwegen en ook installeert zij bebording op de omleidingsroutes volgens het verkeersplan. De facilitaire dienstverlening (schoonmaak en vuilafvoer), levering van sanitaire voorzieningen en promotie wordt verzorgd door VdV Kermis promotie, een gespecialiseerd bedrijf op dit gebied. De eindschoonmaak verloopt via Spaarnelanden.

Daarnaast hebben de kermisexploitanten zelf natuurlijk nadrukkelijk ook een eigen verantwoordelijkheid. Naast de verplichtingen die voortvloeien uit alle relevante wettelijke regelingen dienen de exploitanten ook te voldoen aan alle eisen die gesteld worden in de kermisvoorwaarden. De exploitant moet ervoor zorgen dat het attractietoestel veilig wordt geïnstalleerd en onderhouden, zodat er bij gebruik geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid van personen bestaat. De kermisexploitant is ook verantwoordelijk voor het zelf uitvoeren van een opstellingsinspectie na het opbouwen.

Zo'n inspectie is nodig om na te gaan of door het afbreken en opbouwen van het toestel geen tekortkomingen in de veiligheid van het toestel zijn ontstaan. De gemeente (i.c. de kermis coördinator) meldt alle attractietoestellen aan bij de NVWA zodat deze op de hoogte is van de plaatsing en duur.

Alle exploitanten dienen hun attractietoestel jaarlijks te laten keuren door een aangewezen keuringsinstelling. Het certificaat van goedkeuring moet op de kermis bij de attractie aanwezig zijn evenals het logboek van het toestel. Het logboek kan ter inzage gevraagd worden bij de schouw door de gemeente.

2.4 Risicoanalyse

Op basis van de ervaringen van voorbije jaren kan gesteld worden dat er goed zicht is op de reële risico's rondom de kermis aan de Zaanenlaan. Geïdentificeerde reële risico's zijn:

1. Brand / explosie gevaar (zowel woningen als attracties)
2. Medische spoed (op het terrein of in een aangrenzende woning)
3. Openbare orde risico's
4. Extreme weersomstandigheden

Wij hebben deze risico's verder uitgewerkt in scenario-vorm in hoofdstuk 5 van dit Veiligheidsplan. De identiteit van de bezoekers vormt, zoals te zien is in § 2.5.1, geen grote risicofactor. Natuurlijk moet er continu aandacht zijn voor gedrag, groepsvorming, animositeit etc. maar op voorhand is het risico laag; mede omdat de kermis vooral richt op gezinnen met kinderen.

Daarnaast zijn er het komend jaar een aantal wijzigingen verwerkt op basis van de aanbevelingen uit het ESI-rapport. Zo is de inrichting van de kermis veranderd (Design), zijn zijstraten vrijgehouden om een snelle doorkomst van hulpverleners mogelijk te maken, wordt de organisatie dit jaar meer dan ooit tevoren integraal gedaan (Informatie) en is er een uitbreiding in personele inzet om medische hulpverlening en brandpreventie beter te borgen en de coördinatieve rol van de kermis coördinator beter mogelijk te maken (Management).

2.5 Risicoprofiel

Het risicoprofiel van de kermis Zaanenlaan is hiervoor kort geschetst in de meest waarschijnlijke risico's die rond de kermis spelen. Naast een gemiddeld bezoekersaantal van circa 8.000 personen per dag, kent Koningsdag een geschatte piekbelasting van ongeveer 15.000 bezoekers. Ook weekenddagen zullen drukker zijn dan andere dagen. Maatregelen dienen steeds afgestemd te worden op het (verwachte) aanbod en bijstelling moet mogelijk zijn (flexibiliteit). De focus is gericht op een veilige organisatie van de kermis. Gezien de genoemde piekbelasting is het daarnaast van belang om doorgangen tussen attracties vrij te houden van obstakels, goed beloopbaar te maken (kabels afdekken etc.) en het terrein dusdanig in te richten dat verbindingen voldoende breed zijn in relatie tot het potentiële aanbod.

2.5.1 Publieksprofiel

Identificeerbaarheid	De bezoekers van de kermis zijn anoniem, maar er is voldoende ervaring met de bezoekers
Verblijfsduur	Er zijn verschillen in verblijfsduur. Ouders met kinderen verblijven circa 1 a 2 uur op de kermis en (groepen) jongeren verblijven vaak wat langer op de kermis
Contactrelatie	De kermis coördinator heeft door zijn jarenlange ervaring veel contacten met bezoekers, bewoners en exploitanten. De inwoners van Haarlem worden geïnformeerd over de kermis middels een speciale kermiskrant (oplage 100.000 stuks), de website en door regionale media.
Bezoekersomvang	Ca. 100.000 bezoekers uit Haarlem en omgeving
Samenstelling	De groep bezoekers is heel divers, maar het overgrote deel bestaat uit gezinnen met kinderen. Met het aantrekken van attracties wordt gericht op gezinnen met kinderen. Grote attracties worden niet gehaald en zaken als een boksbal e.d. behoren ook niet tot de cultuur van deze kermis.
Eigenschappen	Gezinnen, ouderen, kinderen, gehandicapten
Groepsgedrag	In beperkte mate kan er sprake zijn van groepsgedrag als gekeken wordt naar aanwezige jeugd op de kermis.

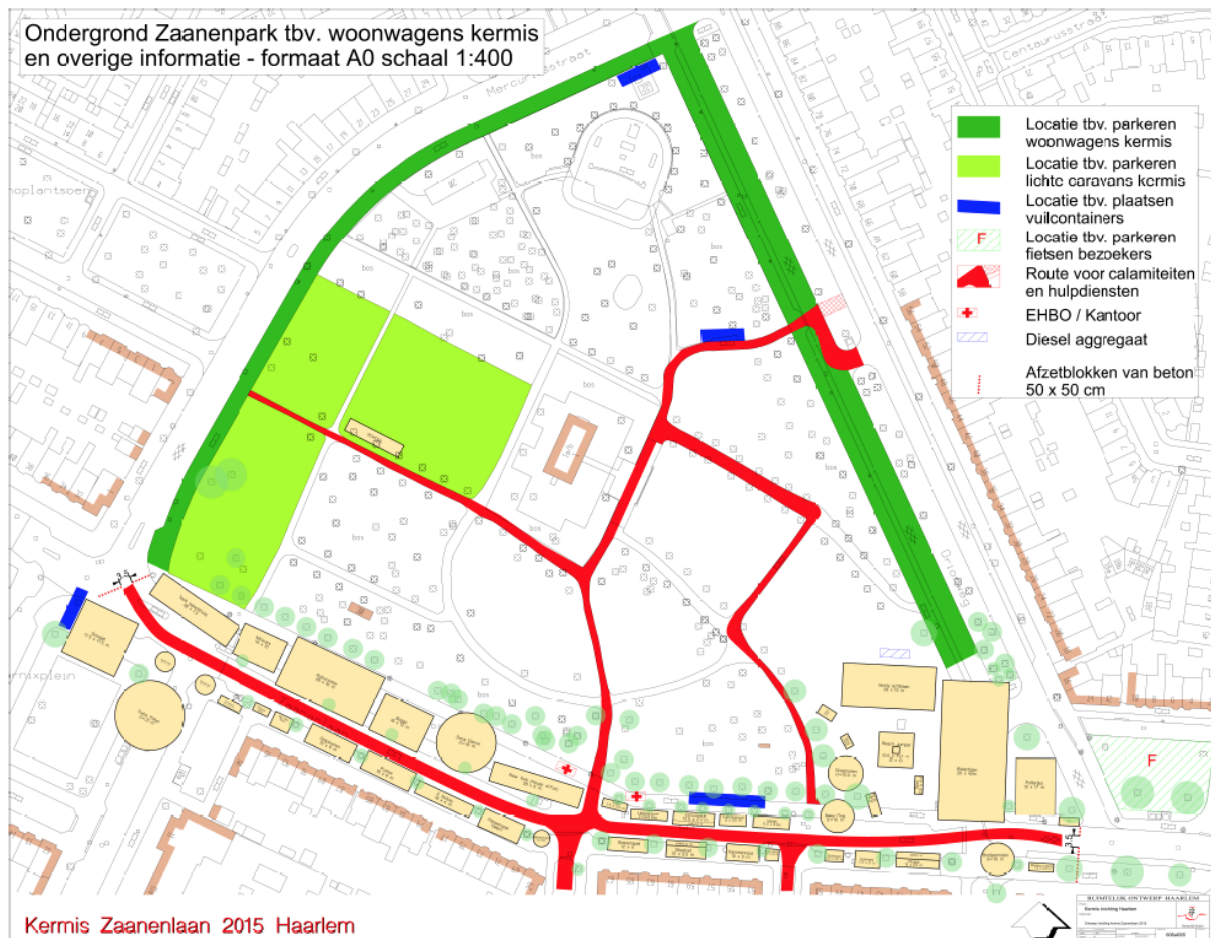
2.5.2 Activiteitenprofiel

Aard activiteiten	Kermisattracties brengen soms een zeker risico met zich mee. De attracties zoals die op de Zaanenlaan zijn echter gericht op gezinnen met kinderen. Er staan dan ook geen zeer grote attracties
Tijdsdimensie	Doordat de kermis gedurende langere tijd actief is zijn er risico's op "verslapping" aanwezig. Als eerder gezegd is het van eminent belang dat de focus bij voortdurend gericht is op veiligheid. Het is vanuit dit perspectief goed om de integrale schouw gedurende de uitvoering enkele malen te herhalen.
Relatie activiteit - publiek	De bezoekers van de kermis verplaatsen zich langs de diverse attracties. Gedurende het verblijf op de kermis hebben bezoekers contact met vele exploitanten en medewerkers. Het is van belang dat allen zich gedragen als ambassadeur van de kermis in woord en gebaar!
Exploitanten	De exploitanten zijn allen gerenommeerde kermis exploitanten. De voorbije jaren hebben aangetoond dat er goed samen te werken is met deze mensen. Aandacht dient er te zijn voor het nakomen van afspraken rond parkeren van voertuigen, het afdekken van kabels en het vrijhouden van doorgangen.

2.5.3 Ruimtelijk profiel

Bereikbaarheid/spreiding	De bereikbaarheid van de kermis is goed te noemen. Aandacht dient er bij voortdurend te zijn voor de bereikbaarheid voor hulpdiensten, mede omdat er veel woningen grenzen aan de kermis.
Toegankelijkheid	Het kermisterrein is goed toegankelijk
Ruimtelijke omgeving	Het kermisterrein grenst aan een park dat vrij betreedbaar is
Meervoudig gebruik	Het gebied wordt gedurende de gehele periode gebruikt als kermisterrein, maar daarnaast hebben aanwonenden ook hun eigen activiteiten en behoeften
Eigendom structuur	Volledig publieke ruimte
Externe invloeden	In de directe omgeving van het kermisterrein vinden geen risicovolle activiteiten plaats die de veiligheid van de kermis kunnen beïnvloeden. Voor de meest reële risico's zijn in hoofdstuk 5 scenario's voorzien.

2.6 Plattegrond kermisterrein Zaanenlaan

3 VEILIGHEID EN BEVEILIGING

Veiligheid op de kermis is van groot belang; zeker gezien de doelgroepen (gezinnen met kinderen). De focus van de organisatie zal dan ook gericht zijn om het creëren van een veilige omgeving. Dit betekent dat beveiligers en EHBO'ers continu aan het "monitoren en beoordelen" zijn. Steeds weer kijken zijn of de situatie veilig én gastvrij is. Iedere stakeholder heeft een eigen verantwoordelijkheid; ook de exploitanten. Vandaar dat exploitanten van de kermis coördinator een aparte instructie krijgen met betrekking tot de gedragsregels van medewerkers en hun rol in safety. Het gedrag moet voorkomend zijn en passen bij de uitstraling en cultuur van de kermis: vriendelijk, gastvrij en uitnodigend!

3.1 BHV: EHBO & AED

Op dezelfde momenten dat er beveiliging aanwezig is vanuit Alpha Security zullen er ook 2 BHV'ers aanwezig zijn in de vorm van 2 EHBO'ers van het Rode Kruis. Deze personen hebben de taak om:

- EHBO-zorg te verlenen waar nodig, maar ook om:
 - Continu doorgangen te controleren op onbelemmerde doorloop
 - Proactief te kijken naar brandrisico's (en corrigerend op te treden) &
 - Beginnende kleine brandjes te blussen met de beschikbare blusmiddelen.

Deze BHV'ers zijn gecertificeerd om een AED te bedienen. Nodige EHBO-behandelingen vinden bij voorkeur plaats in de mobiele EHBO unit op het kermisterrein. Buiten voornoemde tijden kan EHBO-zorg verleend worden door de kermis coördinator.

Mocht de komst van een ambulance nodig zijn, dan vindt alarmering plaats door 112 te bellen. Beveiliging en BHV'ers ondersteunen de komst en het optreden van de GGD door:

- de aanvoerroute vrij te houden
- de ambulance op te vangen op de afgesproken plaats (bemiddeling via 112)
- het slachtoffer te stabiliseren
- omstanders op afstand te houden &
- de ambulance-medewerkers te ondersteunen waar nodig.

Doelstelling is om ambulances met een A1 urgentie (spoed) binnen 15 minuten aanwezig en inzetbaar te hebben op locatie; zowel het kermis terrein als de aangrenzende woningen.

Met het GMC worden **afspraken** gemaakt **over alarmering van de kermisorganisatie** ingeval een **ambulance onderweg is naar een aangrenzende woning**. De BHV'ers en beveiligers worden aangestuurd door de kermis coördinator om snelle toegang en inzet mogelijk te maken.

3.2 Brandveiligheid

In het huidige inrichtingsplan zijn brandkranen vrijgehouden. 1 kraan ligt deels onder een uitschijfdeel, maar is binnen 10 seconden vrij te maken. De bestaande kaart met brandkranen kan dus gewoon gehanteerd worden. Iedere attractie moet voorzien zijn van een goedgekeurd brandbestrijdingsmiddel². Indien er met frituurvet gewerkt wordt dient er ook een speciale vetblusser aanwezig te zijn naast de deksels en in keukenomgevingen dient een branddeken aanwezig te zijn.

- Als brandweer nodig is zal via het alarmnummer 112 contact met de brandweer worden opgenomen.
- De kermis coördinator is verantwoordelijk voor de brandveiligheid binnen de organisatie. Hij verricht de coördinatie tot aankomst brandweer.
- De BHV'ers zijn uitvoeringsverantwoordelijk bij incidenten met brand en zij verrichten preventieve brandveiligheidschecks.
- De BHV'ers worden bij aanvang van hun dienst gebriefd door de kermis coördinator aangaande de laatste bijzonderheden en aandachtspunten.
- Kermis coördinator, BHV'ers, beveiliging en 3 exploitanten (ingang, uitgang en autoscooters) communiceren met elkaar via portofoon
- De toepasselijke voorschriften op het gebied van brandveiligheid worden in de vergunningen opgenomen en dienen onverkort te worden opgevolgd.
 - Aankleding mag geen (brand)gevaar opleveren
 - Gebruikte materialen bij of nabij apparatuur of installaties die warmte afgeven moeten voldoen aan brandklasse 1 of onbrandbaar zijn;
 - Alle inrichtingselementen moeten brandveilig zijn;

² Blustoestellen dienen te voldoen aan NEN-2559 en brandslanghaspels aan NEN-EN 671-3

- Brandgevaarlijke stoffen moeten deugdelijk verpakt zijn, stabiel zijn of (gasflessen!) vastgezet worden en volgens voorschrift worden gebruikt;
- Ook tijdens de kermis zullen de BHV'ers de exploitanten blijven controleren op het juist omgaan met gasflessen.

De **focus van de BHV'ers en beveiligers** gedurende de kermis is in preventief opzicht gericht op onderstaande zaken:

- **Vluchtroutes:** vanuit een woning of verblijfplaats moeten over de gehele lengte veilig zijn en eindigen op een veilige plaats.
- Voorts geldt dat:
 - Een vluchtroute geen hindernissen mag bevatten,
 - Minimaal 85 cm breed moet zijn &
 - Goed begaanbaar en verlicht moet zijn
- De **inzet eis** aan de **brandweer** is dat zij aanwezig en operationeel moet kunnen zijn **binnen 15 minuten** na het melden van de brand. De kermisinrichting en organisatie moet deze uitgangspunten steeds dienen; in voorbereiding én tijdens de uitvoering.
- **Brandkranen** moeten **bereikbaar** zijn; tijdens de schouw moet de preventieambtenaar van de brandweer hier aandacht voor hebben zodat het inzetplan actueel is (**dekkingscirkel 40 meter**).

3.2.1 Aanrijroutes hulpverlening:

Door wijzigingen in de inrichting van de kermis is aanrijden nu ook mogelijk geworden via de Populierstraat en Abeelstraat. Er staan geen attracties meer op deze kruisingen. Gezien de door de kermisorganisatie te controleren routes zien wij deze routes echter als secundaire routes (parkeren in de straten kan nl. blokkerend werken). Ook de routes via het Zaanenpark worden door de organisatie als mogelijk, maar secundair gezien. De personele invulling, scherp management en blijvend goede lay-out van het terrein moeten er voor zorgen dat hulpverlening op de as Zaanenlaan in- en uit moet kunnen rijden in alle omstandigheden.

3.3 Beveiliging

Beveiligingszorg wordt geleverd door Alpha security uit Haarlem. Dit beveiligingsbedrijf levert al jaren de beveiliging voor de kermis en geldt als zeer ervaren. De inzetijden zijn:

- Vrijdag 24 april	18.30 uur tot 24.00 uur	4 personen
- Zaterdag 25 april	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Zondag 26 april	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Maandag 27 april	12.00 uur tot 24.00 uur	4 personen
- Dinsdag 28 april	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Woensdag 29 april	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Donderdag 30 april	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Vrijdag 1 mei	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Zaterdag 2 mei	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Zondag 3 mei	18.30 uur tot 24.00 uur	2 personen
- Maandag 4 mei	18.30 uur tot 23.00 uur	2 personen
- Dinsdag 5 mei	18.30 uur tot 23.00 uur	2 personen

De beveiligers van Alpha Security blijven tot 1 uur (24.00 uur) na sluitingstijd op de kermis om er voor te zorgen dat het publiek de kermis rustig verlaat en er volledige rust is.

3.3.1 Op- en afbouw

De Zaanenlaan zal in verband met opbouw van de kermis afgesloten zijn vanaf 22 april 2015. Voorafgaand zullen aanwonenden middels een brief geïnformeerd worden over de bijzonderheden. Gedurende de opbouw is een verkeersplan actief en zullen 2 verkeerregelaars en een toezichthouder op het terrein aanwezig zijn om te letten op aspecten van veiligheid. Voor hen zal een instructie beschikbaar komen met aandachtspunten waarop gelet moet worden ten aanzien van:

- Letten op de (veilige) scheiding tussen werkgebieden en verkeersgebieden
- Handhaven van aan- en afvoerroutes en voorkomen van het “tegen het verkeer in rijden”
- Plaatsen van attracties &
- Het werken volgens gelden (Arbo-)normen en verplichtingen.

Ook de exploitanten krijgen een instructie waarin staat:

- Verkeersplan opbouw-verkeer en aandacht voor veilige loopstrook voetgangers
- Bij manoeuvreren dient er altijd een “safety” actief te kijken naar veiligheid van medewerkers en passanten
- Indien er getakeld wordt dient er een ruimte vrij gehouden te worden rondom de werkplek
- Alle werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden conform Arbo-eisen en andere relevante (wettelijke) regelgeving

Voor de gehele kermisperiode geldt: Parkeren van voertuigen mag alleen op aangewezen plaatsen en nooit binnen 5 meter afstand van straathoeken of doorgangen. Politie en handhavers hebben de opdracht om verbaliserend op te treden tegen schending van deze afspraken.

Aandachtspunten opbouw:

- Plaatsen attracties op de exacte locatie waar zij ingetekend zijn!
- Brandkranen beschikbaar houden.
- Vluchtroutes tussen attracties en tussenruimte achterzijde attractie en tuinen + ruimte doorloop vanuit woningen naar straat altijd tenminste 85 cm breed.
- 5 meter afstand tussen bakkransen/attracties (wordt zeker gehaald zolang als er geplaatst wordt volgens tekening!).
- Actieve rol handhaving t.b.v. verkeersveiligheid; met name oog voor zwakke deelnemers (voetgangers en fietsers)
- Verkeersborden plaatsen door Spaarnelanden volgens verkeersplan opbouw.

De voorbereidingen voor de afbouw van de kermis begint direct na het einde op 5 mei van 23.00 tot 24.00 uur en zal uiterlijk duren tot 7 mei 2015 om 22.00 uur. Vanaf dat moment zullen alle verkeersmaatregelen worden beëindigd. Spaarnelanden is verantwoordelijk voor uitvoering van deze planning en natuurlijk hebben de exploitanten zelf ook een grote verantwoordelijkheid in deze.

3.4 Huisregels kermis Zaanenlaan

De Huisregels kermis Zaanenlaan worden zichtbaar opgehangen bij de ingangen op de Zaanenlaan. De regels zijn:

- Geen Fietsen of bromfietsen op het terrein.
- Verboden alcohol te nuttigen in glas of blik op het terrein
- Geen gevaarlijke voorwerpen
- Geen drugs
- Verboden te wildplassen
- Rijwielen uitsluitend in de stalling (zijkant van de poffertjes kraam)
- Gevonden voorwerpen afgeven bij de poffertjeskraam of de kassa van de Deca Dance
- Deponeer uw vuil in de speciale bakken
- Kind zoek: ga naar het organisatiekantoor achter de attractie, t.h.v. huis nr. 63
- De kermis sluit dagelijks om 23.00 uur met uitzondering van 4 mei (18.00 uur)

Alpha Security heeft de opdracht om met haar beveiligers de huisregels te handhaven.

3.5 Crowd management

De open structuur van het kermisterrein aan de Zaanenlaan zorgt er voor dat risico's op verdrukking klein zijn. De inloop en uitstroom verloopt op de kermis ook min of meer gefaseerd zodat er geen piekbelasting is op in- of uitgangen. Niettemin moet bij een evenement wat dagelijks gemiddeld zo'n 8.000 bezoekers trekt goed zicht gehouden worden op de publieksstromen, vlucht- en noodroutes en potentiële blokkades of flessenhalzen. Het doseren van instroom is niet mogelijk omdat er tientallen instroom mogelijkheden zijn op de kermis. De ervaring leert dat mensen zelf kiezen of zij een situatie rond een attractie te druk of acceptabel vinden. De inzet vanuit de organisatie richt zich dan ook niet op "doseren", maar op het "constant gereed zijn voor een ontruiming".

De kermis coördinator staat centraal in deze voortdurende monitoring van de publieksveiligheid. Samen met de beveiligers en BHV'ers zorgt hij er voor dat routes vrij zijn en blijven van objecten, door- en uitgangen niet geblokkeerd worden door fietsen of ander materiaal en onderlinge communicatie goed verloopt. De kermis coördinator informeert ook dagelijks de politie en hij brieft de beveiligers en BHV'ers. Daarnaast informeert hij dagelijks de exploitanten door persoonlijk met hen het gesprek aan te gaan.

De kermis Zaanenlaan is uitgerust met een centraal geluidssysteem (bedienbaar vanuit de mobiele unit van de kermis coördinator) waardoor bij calamiteiten direct:

- lokale muziek overruled kan worden &
- op het gehele terrein dezelfde boodschap omgeroepen kan worden.

Deze omroepinstallatie kan en zal ook gebruikt worden als een kind zijn of haar ouders kwijtgeraakt is. In bijlage 1 zijn enkele omroepberichten uitgewerkt (ontruiming & vermist kind).

3.6 Ingangsconstructie en afsluiting zijstraten

Spaarnelanden verzorgt in opdracht van de organisatie de afzettingen en bebording op de (omleidings)routes. Aan beide uiteinden van het kermisterrein op de Zaanenlaan worden ingangsconstructies geplaatst die een doorgangsbreedte hebben van tenminste 3.5 meter. Deze 3.5 meter vrije berijdbaarheid wordt over het gehele kermisterrein

voortdurend gehandhaafd. Natuurlijk bevindt er zich publiek op deze route, maar er mogen absoluut geen objecten geplaatst worden in deze “rode zone” (zie inrichtings-tekening).

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn nu ook de kruisingen van de Zaanenlaan met de Populierstraat en de Abeelstraat vrijgehouden van attracties.

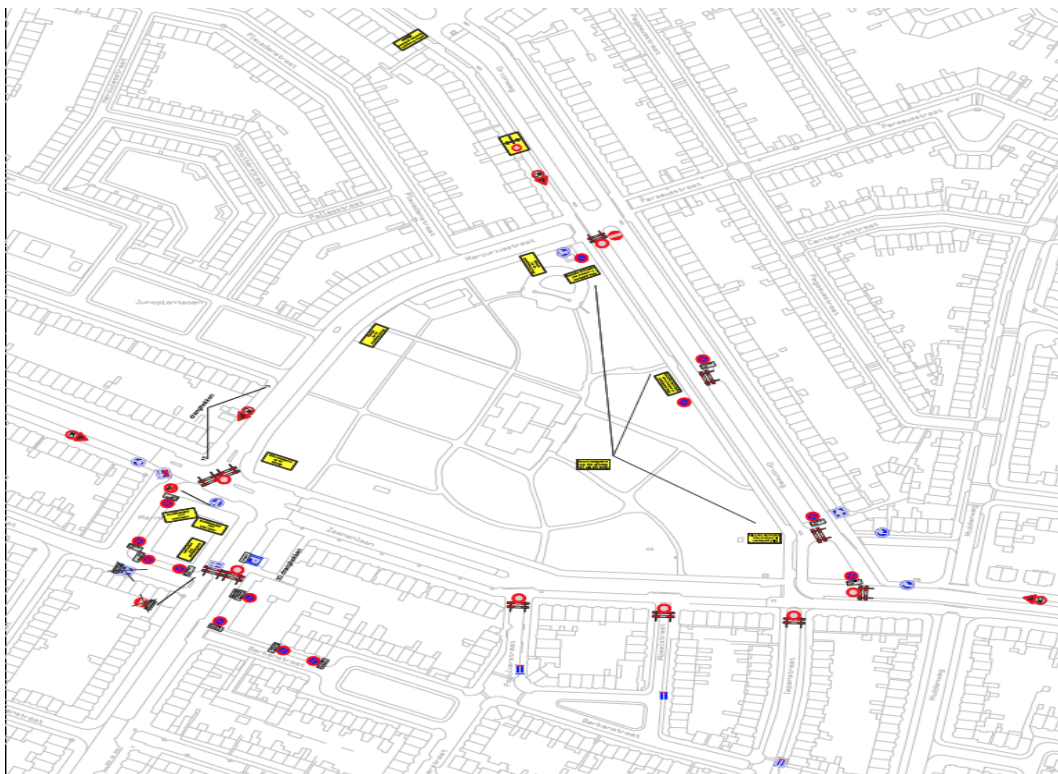
In beide straten zullen afzettingen en bebording geplaatst worden. Voor het overige bebordingsplan, zie het verkeersplan.

3.7 Parkeren en mobiliteit

Veel van de kermisbezoekers zijn inwoner van Haarlem en komen op de fiets naar de kermis. Er is dan ook voorzien in een grote fietsenstalling naast de poffertjeskraam op de hoek van de Zaanenlaan en de Orionweg. Het is niet toegestaan om (brom-)fietsen mee te voeren over het kermisterrein. Hiermee wordt tevens voorkomen dat deze voertuigen geparkeerd worden in doorgangen of vluchtwegen. De beveiliging zorgt voor handhaving hiervan.

De Zaanenlaan zal in verband met opbouw van de kermis afgesloten zijn vanaf woensdag 22 april 2015. Voorafgaand zullen aanwonenden middels een brief geïnformeerd worden over de bijzonderheden.

De afbouw van de kermis begint direct na het einde op 5 mei en zal uiterlijk duren tot 7 mei 2015 om 22.00 uur. Vanaf dat moment zullen alle verkeersmaatregelen worden beëindigd. De afdeling wijkzaken is verantwoordelijk voor uitvoering van deze planning en natuurlijk hebben de exploitanten zelf ook een grote verantwoordelijkheid in deze.

Verkeersplan Zaanenlaan 2015

3.8 Beleid verkoop etenswaren

Voedselveiligheid is een belangrijk onderwerp op de kermis. Veel kwetsbare groepen bezoeken de kermis (ouderen, kinderen etc.). Op de kermis Zaanenlaan zijn aanwezig:

1. poffertjeskraam
2. patatkraam
3. grill
4. choco kebab
5. gebakskraam
6. nougatkraam
7. suikerspinkraam
8. wafelkraam
9. churros
10. ijs kraam

Voor deze 10 aanbieders geldt dat zij moeten voldoen aan alle wettelijke eisen die gelden op het gebied van voedselveiligheid. Zij zullen ondermeer gecontroleerd worden op de aanwezigheid van een voedselveiligheidsplan (of, indien geschreven door de brancheorganisatie, een hygiëncode). Daarnaast gelden voor deze groep exploitanten de volgende aandachtspunten:

- Bederfelijke eet- en drinkwaren moeten altijd worden bewaard op de wettelijk voorgeschreven temperatuur; gekoeld bewaren beneden 7 °C of warm bewaren boven 60 °C.
- Wanneer de aard van de werkzaamheden het noodzakelijk maakt om onverpakte eet- en drinkwaren met de handen aan te raken, moet er een voorziening aanwezig zijn om de handen goed te kunnen wassen (bijvoorbeeld door het 'installeren' van een jerrycan met een kraantje met regelmatig te vervangen schoon water, voorzien van zeep (pompje) en papieren handdoekjes).
- Oppervlakken die in contact kunnen komen met eet- en drinkwaren moeten van deugdelijk materiaal zijn vervaardigd, en heel en schoon zijn.
- Er moet een goede en deugdelijke voorziening zijn voor het afvoeren van afval.
- Tijdens de kermis mogen alleen de eenvoudige handelingen worden verricht die nodig zijn om een product gereed te maken voor directe consumptie, zoals afbakken, frituren, broodjes beleggen e.d.
- Voorraadvorming is voor bederfelijke waren niet toegestaan, ook niet tijdens piekverkoop. De op een bepaald moment maximaal toegestane aanwezige hoeveelheid producten is één bakeenheid (de hoeveelheid die in één keer wordt gebakken of bereid).
- Gasflessen dienen afgeschermd te zijn en vast te staan.

3.9 Toezicht attracties & opstelling

Voor het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) zijn diverse instellingen aangewezen voor zowel attracties als speeltoestellen. Indien er onduidelijkheden of problemen zijn wordt het Liftinstituut Amsterdam gevraagd een technische mening te geven.

De gemeente Haarlem organiseert zelf een schouw waarbij tal van zaken worden gecontroleerd en beoordeeld; alles gericht op veiligheid.

Deze **schouw** wordt uitgevoerd op **donderdag 23 april 2015 vanaf 15.00 uur** en wordt uitgevoerd door Projectgroep Grote Evenementen in samenwerking met:

- De assistent van de kermis coördinator,
- Een medewerker van de afdeling veiligheid en HBO van de gemeente Haarlem &
- De preventiemedewerker van de brandweer Haarlem
- Politie en eventueel een medewerker GHOR.

Er wordt een verslag gemaakt van de schouw. Op deze wijze weten alle partijen dat:

- De geplaatste attracties technisch akkoord bevonden zijn &
- Voldoen aan de vergunning vereisten,
- Brand technisch veilig zijn &
- Op de juiste plaats zijn opgesteld.

De kermis coördinator controleert dit per attractie op basis van de gestelde eisen in de kermisvoorwaarden.

Daarna zal gedurende de kermis controle plaatsvinden.

3.10 Toiletten

Op de hoek van de Zaanenlaan met de Orionweg wordt een mobiele toiletvoorziening geplaatst (naast de poffertjeskraam). De toiletvoorziening heeft een capaciteit van 3 dames en 3 herentoiletten en diverse urinoirs op de kermis (plaskruizen). De voorbije jaren is steeds gebleken dat deze capaciteit voldoet. De toiletten worden continu gereinigd door medewerkers van het toiletbedrijf.

Op het kermisterrein wordt met borden duidelijk gemaakt waar de toiletten zich bevinden. Tegen wildplassen zal door de politie structureel verbaliserend opgetreden worden.

3.11 Afvalverwerking en schoonmaak

Op het kermisterrein worden een groot aantal afvalbakken geplaatst. De zakken uit deze containers worden frequent gewisseld. De zakken worden in de perscontainer gestort. Op een aantal plekken staan perscontainers waar de exploitanten zelf afval kunnen deponeren. Tegen het illegaal storten van vuil door exploitanten zal verbaliserend worden opgetreden. Het kermisterrein wordt dagelijks na afloop door de exploitanten zelf schoongeveegd. Ook de tuintjes van aangrenzende woningen worden dagelijks schoongemaakt.

Na afloop van de gehele kermisperiode zal Spaarnelanden het terrein met veegwagens schoonvegen. Dit geldt ook voor de zijstraten.

4 POLITIE, HULPDIENTEN EN OPSCHALING

4.1 Politie

De politie pleegt een dagelijkse inzet rond de kermis . Het politiebureau Noord op het Marnixplein is nabij gelegen. Binnen het evenementen terrein is de beveiliging van Alpha Security primair de aangewezen partij om regels en goede orde te handhaven. De politie is ondersteunend aanwezig.

De politiemensen vervoegen zich bij aanvang dienst even bij de kermiscoördinator om van hem te vernemen welke bijzonderheden er eventueel gelden voor die dag. Tevens melden zij bijzonderheden vanaf hun zijde terug aan de coördinator zodat allen dezelfde startinformatie hebben voor die dag en rekening kunnen houden met elkaars belangen.

4.2 Brandweer

De brandweer zal betrokken worden bij de schouwmomenten en desgewenst zal de brandweer ook een rij-oefening doen om de routes te controleren op voldoende breedte en hoogte.

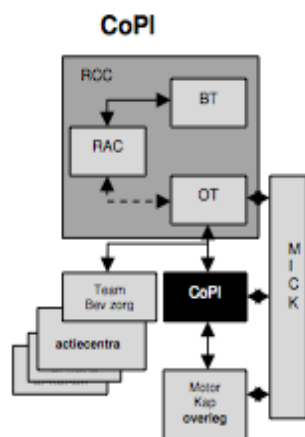
4.3 GGD

De GGD is primair niet actief betrokken bij de organisatie van de kermis (behoudens adviesfunctie in vergunningverleningstraject), maar de GGD wordt wel geïnformeerd over de inzet vanuit het Rode Kruis. Desgewenst kan de GGD nog nadere aanwijzingen geven.

Ook zullen afspraken gemaakt worden met het GMC over contact tussen het GMC en de kermis coördinator bij alarmering van GGD of brandweer m.b.t. de plaats van oprijden van het evenemententerrein.

4.4 Integraal calamiteitenteam

Indien er zich een calamiteit voordoet kan er, na aankomst van de hulpdiensten en het nemen van de eerste maatregelen, een calamiteitenteam geformeerd worden in de vorm van een Commando Plaats Incident (CoPI). De kermis coördinator zal zich in dat geval op uitnodiging van de leider CoPI voegen bij dit team zodat zijn kennis en contact het proces verrijken en er efficiënt opgetreden kan worden. De assistent kermis coördinator kan eventueel beschikbaar gemaakt worden voor begeleiding hulpverlening naar de juiste plaats.

Doel	Het CoPI is belast met de operationele leiding ter plaatse van het incident (brongebied), de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren van het OT.
Reikwijdte	Operationele besluitvorming (brongebied)
Opkomsttijd en operationeel	30 minuten
Alarmering	GRIP 1 of hoger GRIP niveau.
Taken, rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	
Taken	- Richt zich primair op de bronbestrijding; - Het bepalen van de te volgen tactiek om te komen tot een snelle en gecoördineerde aanpak van het incident; - Het gevraagd en ongevraagd periodiek informeren van de Operationeel Leider en de burgemeester over de ontwikkelingen binnen het brongebied; - Bij meerdere CoPI's (ook interregionaal) wordt er afgestemd welke het zware of lichte CoPI is. Het OT wordt hiervan op de hoogte gesteld.
Rollen	Leider CoPI: - Beslissers: het nemen van multidisciplinaire afgestemde beslissingen (eenhoofdige leiding); - Adviseur: het adviseren van het OT.
Bevoegdheden	- Bekrachtigen van GRIP 1 of 2; - Beslissen van afschaling bij GRIP 1; - Bepalen welke operationele processen ter plaatse aan de orde zijn; - Bepalen welke operationele eenheden per discipline ingezet moeten worden; - Regelen van eigen aflossing. - De leider CoPI: Het geven van bindende aanwijzingen en/of opdrachten geven aan de eenheden en organisaties die betrokken zijn bij de ramp of crises in het brongebied, in lijn met de eenhoofdige leiding van de Operationeel Leider.
Verantwoordelijkheden in processen	- Het inzetten van eenheden in het brongebied; - Het geven van leiding aan de ingezette eenheden; - Het bij het OT aanvragen van personeel en materieel; - Het bevorderen van informatie-uitwisseling bij operationeel informatiemanagement.
Samenstelling van het team	De sleutelfunctionarissen voor het CoPI zijn: - Leider CoPI; - Officier van Dienst Brandweer; - Officier van Dienst Geneeskundig; - Officier van Dienst Politie; - Officier van Dienst Bevolkingszorg, afhankelijk van de specifieke afspraken met die gemeente; - Voorlichtingsfunctionaris CoPI; - Informatiemanager CoPI; - Geo-plotter CoPI.
Eventueel uit te breiden met	Andere deskundigen en / of private partijen, op uitnodiging van de Leider CoPI.

Bron Regionaal Crisisplan VR Kennemerland

4.5 Opschaling

Opschaling vindt plaats volgens de uitgangspunten van het Regionaal crisisplan Veiligheidsregio Kennemerland 2012 – 2015. De GRIP-structuur:

GRIP	Criteria GRIP	Crisisteam
GRIP 4	Besturing van de regionale crisisorganisatie op regionaal niveau, waarbij ▪ Het welzijn van de bevolking wordt bedreigd. ▪ Meerdere gemeenten bij het incident zijn betrokken. ▪ Het incident een bestuurlijke component heeft voor meerdere gemeenten. ▪ Eén of meer CoPI's, een OT, een BT en een RAC worden ingezet. ▪ Strategische besluitvorming, afstemming en aansturing plaats vindt onder eenhoofdige leiding van de Voorzitter Veiligheidsregio.	Beleidsteam o.l.v. Voorzitter Veiligheidsregio
GRIP 3	Besturing van de regionale crisisorganisatie op gemeentelijk niveau, waarbij ▪ Het welzijn van de bevolking wordt bedreigd. ▪ Het incident een bestuurlijke component heeft. ▪ Eén of meer CoPI's, een OT, een BT en een RAC worden ingezet. ▪ Strategische afstemming en aansturing plaats vindt onder eenhoofdige leiding van de betrokken burgemeester.	Beleidsteam o.l.v. burgemeester betrokken gemeente
GRIP 2	Multidisciplinaire bestrijding van een incident, waarbij ▪ Effectbestrijding te omvangrijk is voor een CoPI om uit te voeren. ▪ Eén of meer CoPI's, een OT en een RAC worden ingezet. ▪ Tactische afstemming en aansturing plaats vindt onder eenhoofdige leiding van een Operationeel Leider.	Operationeel Team o.l.v. Operationeel Leider
GRIP 1	Multidisciplinaire bestrijding van een incident ter plaatse, waarbij ▪ Behoeft is aan eenhoofdige leiding. ▪ Een CoPI wordt ingezet. ▪ Een actiecentrum kan worden ingezet, afhankelijk van de behoefte van het incident. ▪ Operationele afstemming en aansturing plaats vindt onder eenhoofdige leiding van een Leider CoPI.	Commando Plaats Incident o.l.v. Leider CoPI
GRIP 0	Routine incidentbestrijding ▪ Op basis van monodisciplinaire procedures. ▪ Afstemming multidisciplinaire processen op basis van gelijkwaardigheid.	Motorkapoverleg Op basis van gelijkwaardigheid

4.6 Integrale schouw

Op donderdag 23 april 2015 wordt er een integrale schouw verricht. Zo nodig zal vrijdagochtend de schouw worden herhaald voor opening. De uitkomsten uit de schouw van donderdag 23 april zijn dan ook bekend zodat de technische staat al beoordeeld is. Tijdens de schouw wordt gekeken naar:

- Terreininrichting & juiste plaatsing objecten
- Brandveiligheid
- Noodroutes
- Aanwezigheid van middelen (blusmiddelen in attracties etc.)

Deze schouw kan gedurende de kermis meermaals herhaald worden. Tijdens de 1^e schouw worden vervolgspraken hiertoe gemaakt.

5 MEEST WAARSCHIJNLIJKE SCENARIO'S

5.1 Ontruiming kermisterrein

Er kan aanleiding zijn om het kermisterrein te ontruimen; bijvoorbeeld wanneer een bommelding reëel wordt ingeschat of als er een gaslek is. Er gelden dan een aantal stappen:

- 1 De kermis coördinator meldt eerst telefonisch via 112 dat tot ontruiming zal worden overgegaan;
- 2 De beveiliging en BHV'ers worden voorbereid per portofoon op de ontruiming;
- 3 Via de centrale omroep wordt de ontruimingstekst omgeroepen;
- 4 De BHV'ers en beveiligers sturen actief bezoekers het terrein af waarbij zij ondersteund worden door medewerkers van de attracties;
- 5 De organisatie verdeelt posities rond het terrein teneinde toestroom van bezoekers te voorkomen en de hulpdiensten te ontvangen;
- 6 Afhankelijk van de (locatie van en de) aard van de bedreiging wordt een locatie aangewezen voor de opvang van personen die gewond zijn geraakt. Dit wordt via de portofoon gedeeld zodat adequate verwijzing plaats kan vinden;
- 7 Eventuele aanhoudingen worden direct overgedragen aan de politie.

5.2 (Massale) vechtpartij

Hoewel de kermis Zaanenlaan zich richt op gezinnen met kinderen kan er een vechtpartij uitbreken. Het is dan van belang om zowel snel de-escalerend op te treden als de veiligheid van medewerkers (beveiligers en medewerkers kermis) in het oog te houden. Op microniveau wordt een klein opschalingsmodel gevolgd:

- 1 Bij het uitbreken van een vechtpartij is de beveiliging met ondersteuning van medewerkers van de kermis als eerste verantwoordelijk voor het de-escaleren.
- 2 De politie heeft personeel beschikbaar om de organisatie en de beveiligers te kunnen assisteren (back-up).
- 3 De politie is verantwoordelijk voor het handhaven van de openbare orde en veiligheid en zal bepalen waar het omslagpunt ligt tussen ingrijpen door de organisator met de beveiligers en de politie.
- 4 Eventuele aanhoudingen worden direct overdragen aan de politie.

5.3 Extreme weersomstandigheden

De kermiscoördinator monitort gedurende de hele kermisperiode het weer. Hij vraagt hiertoe actuele weerrapporten op voor het gebied Haarlem Noord. Als er aanleiding is om te veronderstellen dat er een weerssituatie zich voor gaat doen waarbij de veiligheid van personen in gevaar komt treedt hij in overleg met de coördinator politie en de AOVér binnen de gemeente Haarlem. In dat overleg wordt besloten of er aanleiding is om breder overleg te voeren, maatregelen te nemen (in extremus: kermis sluiten voor een bepaalde periode) of om eerst de situatie af te wachten.

Extreem weer kan ook plots opkomen. Mensen kunnen onderkoeld raken door extreme regenval. Mogelijk moeten er meerdere mensen in korte tijd worden opgevangen door de EHBO. In dat geval zal prioriteit gelegd worden op de hulpverlening. Impliciet betekent dit dat bij extreme regenval en/of een substantieel aantal gewonden

- de kermis wordt stil gelegd totdat alle hulpverlening is verricht en beëindigd,
- er eerst een terreinschouw gedaan wordt om de veiligheid te (her-)beoordelen
- van exploitanten expliciet gevraagd wordt of hun attractie weer veilig gebruikt kan worden
- en akkoord voor heropening verkregen moet worden van:
 - o leidinggevenden gemeente Haarlem
 - o Politie
 - o Brandweer
 - o GGD

5.4 Explosie/brand (attractie of aangrenzende woning)

Situatie 1: brand op de kermis

Brand is een bedreiging waarbij direct snel en adequaat opgetreden moet worden. Bij het uitbreken van brand, of het zich voordoen van een explosie alarmeert de kermis coördinator direct de brandweer via 112.

In dit gesprek wordt gemeld:

- wat de locatie van de brand of explosie is
- wat de omvang is
- wat de meest optimale binnenkomstplaats op het terrein is (zijde Marnixplein of Orionweg)

Naar aanleiding hiervan wordt de beveiliging en BHV per portofoon geïnformeerd over de komst van de brandweer en de plaats van arriveren.

In geval van een kleine beginnende brand kunnen de BHV'ers met de aanwezige blusmiddelen de brand proberen te blussen voor zover hun eigen veiligheid niet in het geding komt.

De beveiliging (samen met de politie) moet ervoor zorgen dat de bereikbaarheid voor de brandweer op en om het evenemententerrein naar het incident toe wordt gegarandeerd. Daarbij zorgt 1 beveiligiger dat hij de brandweer bij de ingang van de kermis opvangt en vervolgens naar het incident begeleidt.

Situatie 2: brand in aangrenzende woning

Bij het uitbreken van brand, of het zich voordoen van een explosie in een woning alarmeren waarschijnlijk derden 112. Het is van belang dat vanuit het GMC de kermis coördinator direct in kennis gesteld wordt hiervan.

In dit gesprek wordt gemeld:

- wat de locatie van de brand of explosie is
- wat de omvang is
- wat de geplande binnenkomstplaats op het terrein is (zijde Marnixplein of Orionweg)

Naar aanleiding hiervan wordt de beveiliging en BHV per portofoon geïnformeerd over de komst van de brandweer en de plaats van arriveren. In geval van een kleine beginnende woningbrand kunnen de BHV'ers met de op de kermis aanwezige blusmiddelen de brand proberen te blussen voor zover hun eigen veiligheid niet in het geding komt.

De beveiliging (samen met de politie) moet ervoor zorgen dat de bereikbaarheid voor de brandweer op en om het evenemententerrein naar het incident toe wordt gegarandeerd. Daarbij zorgt 1 beveiliging dat hij de brandweer bij de ingang van de kermis opvangt en vervolgens naar het incident begeleidt.

6 COORDINATIE & COMMUNICATIE

Gedurende het hele evenement is de coördinatie in handen van kermis coördinator Ed Mense namens de gemeente Haarlem. Hij is tevens betrokken bij voorbereiding, bouwfase, afbouwfase en evaluatie. Hij wordt hierin geassisteerd door dhr. Vincent Bouman. De heer Bouman heeft veel ervaring met kermissen, kent de veiligheidsregels, de exploitanten en alle aandachtspunten.

Na vergunningverlening wordt deze gepubliceerd. Daarnaast maakt de gemeente Haarlem de kermis jaarlijks bekend aan de bewoner via een bewonersbrief. Daarin staat informatie over de kermis, de duur, de (verkeers)maatregelen, de manier overlast gemeld kan worden en waar men klachten kan indienen. Ook wordt via de media aandacht gegeven aan de kermis op de Zaanenlaan. De meer dan 100-jarige geschiedenis van de kermis draagt vanzelfsprekend ook bij aan bekendheid en verwachtingen.

Voor bezoekers uit andere delen van het land is informatie via de website van de kermis beschikbaar

Er wordt alleen door de afdeling communicatie van de gemeente Haarlem gecommuniceerd met externen; ook indien er zich incidenten of calamiteiten voordoen. Journalisten en/of andere vraagstellers worden verwezen naar de afdeling communicatie.

Zoals in het rapport van ESI is te lezen (Bijlage 3) is de ontruimingstijd van de kermis aan de Zaanenlaan kort door de vele in- en uitgangen (2,2 minuten bij 8.000 bezoekers en 4,1 minuten bij 15.000 bezoekers). De open structuur van het terrein zorgt er ook voor dat de hulpverleningsvoertuigen (die wat later arriveren vanwege hun aanrijtijd) ruimte voldoende hebben om op het terrein te komen. Niettemin is het vormen van een plan voor evacuatie belangrijk. In het volgende hoofdstuk zijn de hoofdlijnen hiervoor uitgewerkt.

D. Verantwoordelijkheden kermis coördinator

De kermis coördinator is verantwoordelijk voor

- het briefen van de beveiligers en BHV'ers en de politie bij het evenement,
- het opstellen en actueel houden van het calamiteitenplan voor het evenement,
- het informeren van de exploitanten
- het (laten) voorlichten van alle medewerkers van exploitanten t.a.v. openbare orde, brandpreventie en gezondheidsmaatregelen,
- de aanwezigheid, werking en onderhoud van de veiligheidsvoorzieningen en verbindingen,
- de naleving van voorschriften t.a.v. openbare orde, brandpreventie etc.;
- het alarmeren en informeren van de hulpdiensten &
- het nakomen van de afspraken die gemaakt zijn binnen dit calamiteitenplan,

E. Briefing

Alle betrokken medewerkers worden aan het begin van hun inzet gebriefd. Hierbij wordt door de kermis coördinator zoveel mogelijk relevante en actuele informatie uitgewisseld en vragen beantwoord. De werkwijze en wijze van communicatie wordt afgesproken en taken en verantwoordelijkheden worden kenbaar gemaakt.

F. Herkenbaarheid

De kermiscoördinator draagt kleding met opdruk **Organisator kermis Haarlem**.

De beveiligers dragen een beveiligingsuniform en de BHV'ers een brandweer uniform.

G. Communicatie

De communicatie met de beveiligers en BHV'ers verloopt door middel van portofoons.

Tijdens de openingsuren van de kermis is er politie en de kermiscoördinator aanwezig.

H. Deelontuiming

Het kan zijn dat een deel van de kermis tijdelijk ontruimd moet worden. Dan gelden de een aantal stappen:

- 1 De kermis coördinator meldt eerst telefonisch via 112 dat tot ontruiming zal worden overgegaan;

- 2 De beveiliging en BHV'ers worden voorbereid per portofoon op de ontruiming en zij worden naar de plaats geroepen waar deze ontruiming plaats moet vinden;
- 3 Op aangeven van de kermis coördinator wordt het betreffende deel van de kermis ontruimd door de beveiligers en BHV'ers;
- 4 De BHV'ers en beveiligers sturen actief bezoekers het gebied uit waarbij zij ondersteund worden door medewerkers van de attracties;
- 5 De organisatie verdeelt posities rond het afgezette gebied teneinde toestroom van bezoekers te voorkomen en de hulpdiensten te ontvangen;
- 6 Afhankelijk van de (locatie van en de) aard van de bedreiging wordt een locatie aangewezen voor de opvang van personen die gewond zijn geraakt. Dit wordt via de portofoon gedeeld zodat adequate verwijzing plaats kan vinden;
- 7 Eventuele aanhoudingen worden direct overgedragen aan de politie.

I. Gehele ontruiming

Ook kan het voorkomen dat de gehele kermis ontruimd moet worden. Dan gelden de volgende stappen:

- 1 De kermis coördinator meldt eerst telefonisch via 112 dat tot ontruiming zal worden overgegaan;
- 2 De beveiliging en BHV'ers worden voorbereid per portofoon op de ontruiming;
- 3 Via de centrale omroep wordt de ontruimingstekst omgeroepen;
- 4 De BHV'ers en beveiligers sturen actief bezoekers het terrein af waarbij zij ondersteund worden door medewerkers van de attracties;
- 5 De organisatie verdeelt posities rond het terrein teneinde toestroom van bezoekers te voorkomen en de hulpdiensten te ontvangen;
- 6 Afhankelijk van de (locatie van en de) aard van de bedreiging wordt een locatie aangewezen voor de opvang van personen die gewond zijn geraakt. Dit wordt via de portofoon gedeeld zodat adequate verwijzing plaats kan vinden;
- 7 Eventuele aanhoudingen worden direct overgedragen aan de politie.

J. Situatie evenemententerrein

Centrale post organisatie	: Zaanenlaan t.h.v. perceel 65
Opstelplaats Ambulance	: Marnixplein en Zaanenlaan/Orionweg
Opstelplaats brandweer	: Marnixplein en Zaanenlaan/Orionweg
Opstelplaats politie	: Bureau Noord Marnixplein
Verzamelplaats ontruiming	: Locatie Kennemer Sportcentrum
Waterwinplaatsen	: Primaire OBK zie plattegrond.
Landingsplaats traumahelikopter	: Locatie Zaanenbos

K. Verzamelplaats en informatieadres bij grote calamiteiten

Kennemersportcentrum (bij de IJsbaan)

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OMROEPBERICHTEN

1 Tekst in geval van gehele ontruiming

Dames en heren,

Wegens onvoorziene omstandigheden moeten wij helaas nu direct overgaan tot het ontruimen van deze kermis. Ik wil u verzoeken om nu direct de kermis te verlaten. Volgt u de aanwijzingen van onze medewerkers. Dit is geen oefening! Ik herhaal:
Wegens onvoorziene omstandigheden moeten wij helaas nu direct overgaan tot het ontruimen van deze kermis. Ik wil u verzoeken om nu direct de kermis te verlaten. Volgt u de aanwijzingen van onze medewerkers. Dit is geen oefening

2 Tekst in geval van een vermist kind

Beste bezoekers,

De ouders van <<naam>> zijn op zoek naar <<naam>>.
<<Voornaam>> is ... jaar oud, heefthaar en hij / zij is gekleed in een kleurige jas, eenkleurige broek en schoenen. De ouders van <<naam>> wachten op hem/haar bij de EHBO-post op het terrein achter de wafelkraam.

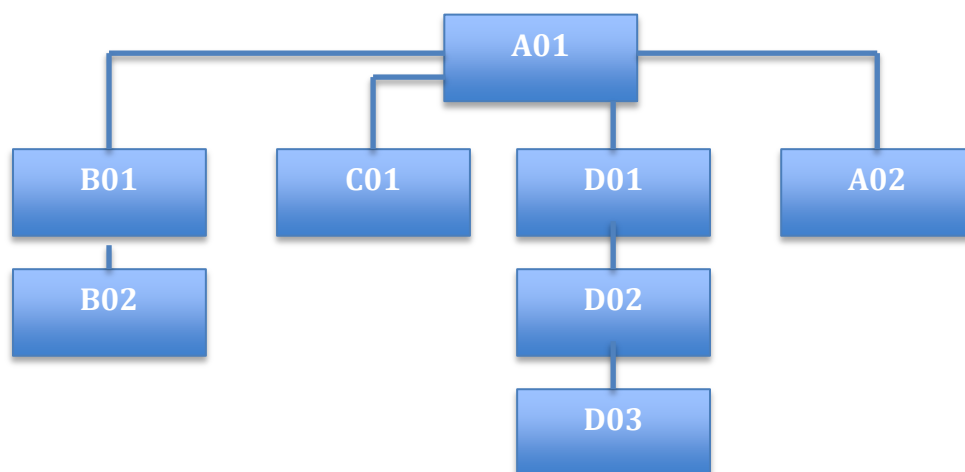
Of andersom

Beste bezoekers,

Bij ons is binnengelopen <<naam>> en hij/zij is zijn/haar ouders kwijt. De ouders van <<naam>> worden verzocht om <<naam>> op te komen halen bij de EHBO-post op het terrein achter de wafelkraam.

BIJLAGE 2**Portofoon-/verbindingsschema**

A00	Kermis Coördinator	Ed Mense
A01	Assistent Kermis Coördinator	Vincent Bouman
B01	Alpha Security 1	
B02	Alpha Security 2	
C01	Rode Kruis	
D01	Exploitant zijde Mercuriusweg	
D02	Exploitant Orionweg	
D03	Exploitant Zaanenlaan t.h.v. Populierstraat	

Beste Rode Kruis medewerker,

Welkom op de kermis Zaanenlaan. Naast uw EHBO-rol vragen wij van u om u gedurende uw dienst bezig te houden met het voortdurend met ons meekijken naar veiligheid op de kermis. Het gaat dan met name om brandveiligheid en het vrijhouden van vluchtwegen.

Met name tijdens uw eerste dienst op de kermis vragen wij u om heel goed in u op te nemen:

- Hoe het terrein in elkaar zit,
- Waar vluchtwegen zijn en welke routes geschikt zijn om snel van de ene zijde naar de andere zijde van de kermis te komen (bijvoorbeeld via de zijde Zaanenbos)
- Welke attracties waar gevestigd zijn
- Waar brandgevaarlijke activiteiten zijn gevestigd (kramen waar gebakken wordt)
- Waar attracties voor kleine kinderen gevestigd zijn
- En andere bijzonderheden van deze kermis.

Goede locatiekennis draagt bij aan een snelle hulpverlening op momenten dat het plotseling nodig is. Het is uw verantwoordelijkheid om de bijzonderheden goed in u op te nemen zodat geen kostbare (hulpverlening)tijd verloren gaat. Wij rekenen op u!

Wij vragen u daarnaast om tijdens uw diensten rond te lopen over de kermis en aandacht te hebben voor:

- Informeer u zelf bij uw 1^e dienst waar de brandblussers staan in de diverse kermisattracties. Wij hebben de kermisexploitanten verteld dat u deze vraag aan hen zult stellen en zij wijzen u graag hoe de voorzieningen van hun attractie geregeld zijn;
- Brandgevaar en brandgevaarlijke situaties: ziet u situaties of gedragingen die mogelijk kunnen leiden tot brand, waarschuw dan direct de kermis coördinator via de portofoon of zorg dat dit risico ophoudt te bestaan. Ook indien u zelf actie onderneemt koppelt u deze actie terug aan de kermis coördinator zodat de actie opgenomen wordt in het safety logboek;
- Heb oog voor het vrijhouden van looppaden en ruimtes tussen kermisattracties. Indien er vuilnisbakken omvallen of op de verkeerde plaats staan, zet ze dan weer terug op de plaats waar ze horen zodat de doorgang niet geblokkeerd wordt;
- Fietsen zijn niet toegestaan op de kermis. Indien u toch fietsen ziet, informeer dan de beveiliging of de surveillerende politie. Fietsen in doorgangen kunnen de vlucht blokkeren.

Wij rekenen op uw preventieve inbreng. Uw alertheid helpt ons om samen de kermis veilig te maken en te houden voor jong en oud. Fijne dienst!

Ed Mense & Vincent Bouman

Beste exploitant,

Welkom op de kermis Zaanenlaan. Wij zijn blij dat u er (weer) bent dit jaar! Wij hopen op een gezellige en drukke kermis met veel mooie kermisdagen.

Naast uw inbreng met uw attractie of kraam vragen wij van u om gedurende uw werkzaamheden ook oog te hebben voor iets heel belangrijks: **Veiligheid**.

Wij vragen u en uw medewerkers om voortdurend met ons mee te kijken naar veiligheid op de kermis. Het gaat dan met name om brandveiligheid en het vrijhouden van vluchtwegen. Samen moeten wij er voor zorgen dat brand voorkomen wordt en dat wij – als er onverhoopt toch ontruimd moet worden- samen de kermis snel ontruimd hebben zodat brandweer of ambulance er bij kunnen en hun belangrijke werk kunnen doen.

Wij vragen u om in/bij/rond uw eigen attractie of kraam steeds aandacht te hebben voor brandveiligheid. Denk dan aan gasflessen die vast moeten staan en niet onder bereik van publiek mogen zijn, dieselopslag die afgeschermd en afgesloten moet zijn, roken alleen op plaatsen waar dat kan en mag, niet gebruiken van brandbaar materiaal etc.

Ook vragen wij u om:

- De ruimte rondom uw attractie of kraam vrij te houden van obstakels zodat verbindingen tussen de attracties en/of kramen vrij zijn en goed belopen kunnen worden.
- De beveiliging of surveillerende politie te waarschuwen indien fietsen of andere objecten door bezoekers geplaatst worden op het terrein.
- Te melden bij de kermis coördinator (of zijn assistent) als u andere zaken ziet die bedreigend kunnen zijn voor snelle ontruiming van de kermis. Ook stellen wij prijs op uw mening indien u ideeën hebt die de ontruiming kunnen verbeteren.

Wij vragen u daarnaast om, als u rondloopt over de kermis, ook elders aandacht te hebben voor:

- Brandgevaar en brandgevaarlijke situaties: ziet u situaties of gedragingen die mogelijk kunnen leiden tot brand, waarschuw dan direct de kermis coördinator via de portofoon of zorg dat dit risico ophoudt te bestaan. Ook indien u zelf actie onderneemt koppelt u deze actie terug aan de kermis coördinator zodat de actie opgenomen wordt in het safety logboek;
- Heb oog voor het vrijhouden van looppaden en ruimtes tussen kermisattracties. Indien er vuilnisbakken omvallen of op de verkeerde plaats staan, zet ze dan weer terug op de plaats waar ze horen zodat de doorgang niet geblokkeerd wordt;
- Fietsen zijn niet toegestaan op de kermis. Indien u toch fietsen ziet, informeer dan de beveiliging of de surveillerende politie. Fietsen in doorgangen kunnen de vlucht blokkeren.

Wij rekenen op uw preventieve inbreng. Uw alertheid helpt ons om samen onze kermis veilig te maken en te houden voor jong en oud!

Ed Mense & Vincent Bouman